

JOSEPHI ANDR. ZALVSKI ⁵

SVPR. REGNI POL. REFERENDARI

ET RELIQA

PROGRAMMA
LITTERARIUM,

OB

EXEMPLARIUM RARITATEM

MVLTIFARIAMQVE ERVDITIONEM

EX POLONICO IN LATINVM SERMONEM

TRANSLATVM RECVDI

AG

HISTORIAM LITTERAR.

POLONIÆ, LITHVANIÆ, PRVSSIÆ

ET CVRONIÆ

ILLVSTRARI CVRAVIT

GEORG. PETR. SCHVLTZ

DOCT. ET PROF. THOR.

DANTISCI. MDCCLXIII. ✓

APVD GEORGIVM MARCVM KNOCH.

ILLUSTRISSIMO
REVERENDISSIMO
DOMINO
JOSEPHO ANDREÆ
COMITI IN ZAŁUSKIE
ZAŁUSKI,
MAGNO LOTHARINGIÆ
ELEEMOSYNARIO,
SUPREMO REGNI POLON.
REFERENDARIO,
CURIÆ NANCEJENSIS CONSILIARIO,
ABBATI FONTENAVIENSI.
CÆTERA,
DOMINO LONGE GRA-
TIOSISSIMO.

ILLUSTRISSIMO

REVERENDISSIMO

DOMINO

JOSEPHO ALEXANDRE

COMITIS PALATINI

SALENTINI

MAGNO LOUHANINGE

ELEPHANTARIO

SUPERMO REFINI POLON

REVERENDARIO

CURIAE VINCENSIS CONSILIARIO

ABBATE MONASTII

CATHEDRA

DOMINO LOUHANINGE

ILLUSTRISSIMO

Quod eandem, quam nuper Illustrissimo
Regni Cancellario declarare ausus fui,
devotissimæ mentis meæ tesseram,
nunc TIBI quoque ILLUSTRISIME
DOMINE, testari audeam, illius quidem rei
multas habeo gravissimasque causas. Qua-
rum quidem prima præcipuaque est, quod
combinaris cum ILLO operis & viribus *rem*
Patriæ Vestræ litterariam neglectam ferè in
diem lucemque proferre anniteris, mirabili
prorsus sed rarissimo *fraternæ* in re laudabilis-
sima *Concordiæ* exemplo.

Testes adfert hujus produco omni exce-
ptione majores, instructissimæ, in omni scienti-
arum genere BIBLIOTHECÆ adornatio-
nem &, quod majus est, publicis usibus desti-
nationem. Quid *Analecta Historica*, quid *Histo-*
riam illam *Poloniæ criticam* commenore?
cujus typis exponendæ honor mihi contigit,
quamque omnes patriæ historiæ gnari meritò
admirantur, & ex hoc specimine velut ex un-

gve leonem, quod proverbio dicitur, cogno-
scunt.

Quanquam quid ego laudatissimam hanc
rei litterariæ promovendæ harmoniam admi-
rer, cum nobilissimum hoc studium jam in
Avis Proavisque Vestris universus orbis
veneratus sit Polonus? adeo *Zaluskiæ*
Genti velut proprium & suum est, non
magis Eruditis favere, quàm ipsam Erudi-
tam esse.

Animadverteras dubio procul, ILLU-
STRISIME DOMINE, in elaborando pul-
cherrimo illo *Historiæ Criticæ* specimine,
quantis adhuc Sarmatiæ Annales dubiis næ-
visque laborarent, ideoque Civium Tuorum
Eruditos doctissimo *Programmate* Tuo litte-
rario uti ad historiam Patriæ speciatim, ita ge-
neratim Litterariæ excolendam excitare vo-
luisti. Et quis unquam exterorum credidisset,
SARMATIAM, gentis modò Martialis
ma-

matrem huc dum habitam, tot genuisse
Palladis alumnos, tot omnifariæ eruditionis
produxisse foetus, nisi Programma Tuum in-
notuisset?

Equidem summo illud apud omnes Polo-
nicæ lingvæ gnaros applausu excipiebatur,
nec minori apud alios receptum fuisset, nisi
idiomate exaratum esset, apud exteros, cum
primis eruditos, parum noto.

Anne itaque jus fasque erat, id quod Tua,
REVERENDISSIME DOMINE, incenti-
va de litteris bene demerendi propensio in
commune proficuum volebat, communi quo-
que & Litteratis proprio idiomate luci publi-
cæ exponere, adeoque cum totius orbis Litte-
rati civibus communicare? Hoc ut efficeret,
commoveri facillimè se passus est celebris *D.*
Schultzius, quippe quem & rei litterariæ aman-
tissimum & *Zaluskiæ Profapiæ* cultorem at-
que admiratorem devinctissimum probè no-

veram, Tua uterqve toties experta Humanitate penitus confisi. Tanta quippe ea, tamq; erga omnes, cum primis Eruditos profusa est, ut Musis Sarmaticis de felicitate sub TUA, FRATRISqve ILLUSTRISSIMI tutela, ac generosa Utriusqve in ornandis litterarum studiis fovendisqve ingeniis voluntate quemlibet jure meritoqve oporteat gratulari.

Jam quæ seges, quam late patens aliarum Virtutum Tuarum sese mihi pandit campus, REVERENDISSIME DOMINE! Quis non in TE summas illas animi ingeniiqve doctes maximoperè suspiciat ac veneretur? Quis est, qui Tuam rerum divinarum Sapientiam, ac eam præsertim, quæ Tuo pectore firmissime infixæ sedet, divini Numinis colendi adorandiqve non admiretur curam atqve sanctitatem? Et quis Tuam, DOMINE GRATIOSISSIME, in illustri administranda exornandaqve quadruplici Provinciâ erogandi pietatem,

tatem, consulendi prudentiam, referendi justitiam, dirigendi solertiam vigilantiamque meritis deprædicare audeat elogiis? Præstat sanè, tantas tamque eminentes Virtutes integras potius illibatasque præclarioribus ingeniis juste evehendis reservasse, quam strictim eas carptimque adduxisse.

Quin potius tenuitatis mex conscius manum de tabula lubens retraho, TEque ILLUSTRISSIME DOMINE, summa qua par est, submissæ mentis veneratione oro rogoque, concedas gratiosissime, ut hoc Tuum Opus latinitate donatum, meisque impensis luci publicæ expositum tanto quidem paratiori animo INDULGENTIÆ TUÆ dedicem, Tuumque Celebratissimum ei Nomen præfigam, quo magis Tuum est, Tuæque incredibilis scientiæ litterariæ & amoris studiorum testem profert omni oculato certiolem.

Dent TIBI Superi felicitatem quam mereris,

ris, serventque animum quem dedere, ut Tua
Magnique FRATRIS Tui cura res Patriæ
litteraria pariter ac publica subinde efflore-
scat, tandemque Polonia, uti hæcenus Chri-
stiana, uti Bellatrix audit, ita Vestris auspici-
is magis etiam magisque evadat Erudita.

**ILLUSTRISSIMI
REVERENDISSIMI
NOMINIS TUI**

Gedani, d.

A. C. MDCCXLII.

Cultor perpetuus

Clientis devotissimus

GEORGIUS MARCUS KNOCH,

BIBLIOP. GEDANENS.

PROGRAMMA LITTERARIVM

AD

BIBLIOPHILOS, TYPOTHETAS ET BIBLIOPE-
GOS, TVM ET QVOSVIS LIBERALIVM ARTIVM
AMATORES

JOSEPHI ZAŁVSKI,

REFERENDARII REGNI, ABBATIS HEBD.

EDITVM ANNO 1732. DIE 2. JANVARIJ.

Jam pridem principes litteratorum in Europa conqvesti sunt de magna doctorum nostrorum virorum negligentia, quod, cum omnium hujus partis terrarum, Regnorum, *eruditorum vigiliae fructusq; laboris sui*, & antiquiores in *Bibliothecis* ita dictis *Nationalibus*, & recentiores novissimeqve in publicam lucem prodeuntes, *secundi facundiq; ingenii partus*, in peculiaribus cujusque nationis *Litterarum Ephemeridibus*, sive *Eruditorum Diariis* ad omnium perveniant notitiam, sola tantum Polonia *famae apud externos capessenda incuria propriaq; gloria injuria*, licet & ipsi non desint luculenta doctorum Virorum opera, sive reprehendenda modestia, sive (ut verum dicam) *erudita ac sibi sapiente Mysanthropia*, ad hæc usque tempora

pora non solum vicinarum gentium viris eruditis, gentis suæ Scriptores colligendo, *per periodicas ephemerides* annuas, trimestres, mensuras aut hebdomadales, more exterorum diariorum; verum etiam civibus suis, notos non reddat Catalogos librorum, qui quotannis *intra decursam anni* exeant in vulgus. Nam quod ad Nationales Bibliothecas attinet, nulla est natio in Europa, quæ non generatim collegerit gentis suæ autores. Neque vero solum Regna, Terræ & Provinciæ, sed etiam extræ urbes habent suos *Historiæ Patrio-Litterariæ* Scriptores. Quod, ut singulos enumerando clarius pateat, breviter infra (vid. lit. A.) commemorabo istas gentes & urbes una cum *Scriptoribus* suis. Non solum autem finitimæ gentes ac diffusæ Regionēs *perennem Eruditorum famam litterariis inscribere fastis*; verum etiam vicinæ & nostræ quondam provinciæ *invidiosam* hac in re nobis debent *movere Salivam*. Namque primo *Silesiorum in genere* vitas & scripta recensuit Nicolaus Henelius, Johannes Casparus Ebertus, Martinus Hanckius, Mathias Hansius, Christianus Rungius, Johannes Henricus Cunradus & Joannes Sigismundus Johnius. *Speciatim vero Vratislaviensium* commemoratus Hanckius & Hansius nec non Adamus Pantke, *Olaviensium* Christianus Kællner, *Olsnensium* N. Sinapius, *Leobergensium*, *Goldbergensium* & *Hirschbergensium* dictus Ebertus; imo nostrorum *Fraustadiensium* Samuel Lauterbach; *Pomeranorum* Eruditorum gesta scriptaque incepit colligere Benjamin Potzerne ac nunc colligit Joannes David Jancke. Neque minus *Livonum serâ* transmisit posteritati Simon Ditericus Gerken in *Narva Litterata*, Gabriel Siöberg in *Pernavia Litterata*, Joannes Rudolphus Brehm in *Revalia Litterata*, Adrianus Prewmann in *Riga Litterata* & Daniel Eberhard in *Dorpato Litterato*. Quinimo ipsi Prussi hac in re nobis *pravipere palmam* contendunt, cum Michael Lichtenhal Doctos suos Cives in publico orbis *sistit theatro*. Jam nostri quoque *Gedanenses*, Andreas Charitius in *Viris Eruditis Gedani Ortis*, Ephraim Pratorius in *Athenis Gedanensibus* & Joannes Ephraim Gnospius in promissio opere *emulantur charismata meliora* & nobis tandem *lampada tradunt*. Quemadmodum jam nobis in *stadio præcurrere* annisus est *adscititius Stadiodromus*, Anonymus Prus-

ius (i. e. Gottfridus Lengnich) in sua Germanice edita *Polonica Bibliotheca*, sed pede vix loco moto substitit, *præmiserum* alii relinqvens *bravium*. Jam nos ordo tangit, *ut publica Respublicæ Litterariæ convenemus vota*. Sunt quidem hujus argumenti antiqviores centum ab hinc annis & amplius editi libri Christophori *Varsavitii* & Simonis *Starovolskii*; sed isti *arventem ardentemq; Eruditorum haud qveunt levare scim*. Prior enim primos eruditionis Polonicæ protoplastas tantum recensuit, *texuitq; nil præter nomina nuda*; posterior vero *Hecatonda den, Encomia*, centum tantum Scriptorum sola, *jejuno calamo*, conscripsit elogia, nullo addito indice librorum ab ipsis editorum & conscriptorum. Atqve hi vix in Polonia innotuerunt; nam jam pridem & in locis longe distitis (ante centum sex annos Venetiis) typis impressi sunt. Habemus & novissimum *Schediasma litterarium de Scriptoribus Historiæ Polonæ* Samuelis Joachimi *Hoppii*, cum additamentis Gabrielis *Groddeckii* & Valentini *Schlieffii*, sed ibi tantum soli Polonici recensentur Historici, ut & *Juris Publici Polonici* Scriptores (quorum tamen plurimi omisi sunt) *de cæteris autem ne gry quidem*. Novissimum in hoc argumento opus promulgavit David *Braun* Consiliarius Brandenburgicus; at vero is tantum autores Polonicos & Prusificos *Historiæ Politicæ ac Juris Publici*, eosque, quos in privata sua Bibliotheca asservat, (reliquis omissis) *critico ratiocinio, at non ubiq; æquæ rationabili* recensuit. Quamobrem precibus amicorum inductus ac epistolis sæpius ad me transmissis ab exteris viris eruditis, iisque eruditionis Polonicæ curiosis, scilicet a defuncto Ludovico *de Conrcillon Dangeau* Abbate *de Fontaine-Daniel* & Parisiis, Gallicæ ita dictæ lingvæ, Academiæ Decano: nec non a *litteratorum currentis seculi facile Principe* Abbate *Bignonio* Consiliario status & Bibliothecario Regis Galliæ, *Salmone* Doctore Theologiæ Socio & Bibliothecario Sorbonnæ, item Joanne Burchardo *Menckenio* Consiliario Saxonico, Professore Lipsiensi & principe post obitum patris autore *Actorum Eruditorum Lipsiensium*, qui jam in Germanicis *Eruditorum* novis publicis, *Gelehrte Zeitungen* dictis, hæc mea conata non solum divulgavit, sed etiam laudibus exornavit, horum omnium, inquam, precibus inductus *hanc*

in me spartam lubens meritoq³ assumsi, & horis subscisvis, quantum mihi aliis rebus occupato vacat, colligo, ac suo tempore faventibus foventibusq³ Superis proferre volo sub limam sublimium ingeniorum, perfectum absolutumque omnibus numeris in hoc argumento opus, sub hoc titulo:

Bibliotheca Polono-Litteraria universalis & completissima sistens ordine alphabetico vitas autorum, quotquot unquam exstiterunt, natione Polonorum, Lithvanorum, Borussorum, Silesiorum, Pomeranorum, Livonum & Curlandorum; cujusvis ævi, religionis ac professionis, recensensq³ eorum Scripta huc ad usq³ latentia, & inedita vel jam; quovis idiomate, Hebræo, videlicet Græco, Latino, Gallico, Italico, Germanico, Sclavonico, Polonico, Lithvanico, Lottavico Bohemicoq³ in quacumq³ facultate; vel materia evulgata ab ipsis introductarum in has oras litterarum primordiis usque ad annum Secularens 1700 perducta, cum appendice Scriptorum exoticorum de rebus Polonis ex professo vel incidenter tractantium, & adjecto copioso indice ordine materiarum disposito.

Et quia partim propter *supinam oscitantiam*, partim propter magnos sumptus, quos res typographica requirit, multa præclara opera antiquorum Autorum Polonorum hucusque non potuerunt *lucis publica usura frui*, eorumque Manuscriptis in variis Bibliothecis, privatorum domibus & Nobilium palatiis *cum tineis & blattis decertare contingit*, imo nonnunquam *dolendo, heu! fato in croci piperisq³ cucullos* converti; Eam ob rem hac *epistola encyclica* ab omnibus & singulis peto, ut manuscripta *in quacumq³ materia* mihi impertiri velint, quicumque illorum sunt possessores sive Capitula, Academiae & Monasteria atque Bibliothecarum Præfecti, & *more inter litteratos recepto* per me *erudito orbi sufficientem* eorum *notitiam* tradant; sive illa manuscripta (*præhabita syngrapha*) ad breve tempus communicare velint, ut argumenta in iis contenta connotentur, sive illa etiam, *prævia adæquata valoris refusione* vel etiam *æquivalenti commutatione* cedere velint; eoque lubentius, quod Bibliotheca mea (*absit jactantia verbo*) quod ad Autores Polonos attinet, *singularis & plane unica*

brevi

brevi tempore cum Bibliotheca *tenerrima dilectione*, *summaq̄* *venera-*
tione prosequendi Germani mei Fratris, Episcopi Plocensis (ex *littera-*
ria supellectile Olszovii Primatis Avi, *Andræe Zaluski* Episcopi Var-
 mienfis, *supremi Regni Cancellarii*, & *Ludovici* Episcopi Plocensis,
 patruelium nostrorum adornata) non solum *privatis studiis*, verum
 etiam *publico patefcer bono*, more aliarum exteris in urbibus Biblio-
 thecarum, hic *Varfaviæ* ut in altera regia urbe (cum jam id *Cracoviæ*
 commemoratus *Primas Olszovius* perfecit) omnibus eruditis atq̄e
 optimarum artium studiis deditis, certis diebus ac horis *propediem*
 aperiunda. Quodsi vero, *quod absit*, quidam *acres nimisq̄* *invidiose*
tenaces Possessores, qui *pretiosa hujus generis cimelia* habent, minus faci-
 les essent in iisdem vendendis & communicandis; orandi itaq̄; sunt,
 ut minimum argumenta suorum *manuscriptorum cathogorice graphi-*
ceq̄ *descripta*, ad me mittere velint, ut hac ratione comparata undiq̄;
 notitia ad supra commemoratam Bibliothecam accedere possit *pars*
pretiosior toto, sub hoc titulo:

Maniffa Bibliotheca Polono-Litterariæ, sive Elenchus Vniversalis Co-
dicum Manuscriptorum, in quibusvis Polonia & adjacentium, ac
sceptro Serenissimi Regis Augusti II parentium provinciarum Ba-
silicis, Canobiis, urbiumq̄ ac privatorum hominum Bibliothecis
adhuc latentium.

Atq̄e ita ad modum (& *simili prorsus methodo*) *Antonii Sanderi*,
 qui in *Germania inferiori*, & *Thomæ Smirbi*, qui in *Anglia & Hibernia*
 omnium Manuscriptorum longum texuit Catalogum, cum *summo lit-*
teratorum emolamento, qui, de aliquo *Scripturi* argumento facile ex
 illis cognoscere possunt, num quis jam *eandem telam pertexuerit*, &
 unde plura in *materia pertractanda*, ad cognitionem necessariam peti
 possint. *Tale opus* (inquit doctus *Polyhistor Burchardus Gottbelf Stru-*
vius in introductione in notitiam rei Litterariæ pag. 345) *multa est utili-*
tatis, atq̄ optandum, ut simile quid de manuscriptis in Bibliothecis Germa-
niæ (ego dico *Poloniæ*) *haberemus*. Præterea, quod ad *normam colle-*
ctionis Scriptorum Polonorum Jobannis Pistorii Nidani (*passim corpus pisto-*
rianum dictæ) collegerim multa scripta & fragmenta ad *historiam*

polonam pertinentia, nec adhuc typis impressa, quorum Tomi 4 in Folio essent, eorumque *conspectum* & sciagraphiam inferius (vid. lit. B.) dabo, atque istam collectionem typis mandare conatur *Lipsiæ* Georgius Mauritius *Weidmann*, Consiliarius & Bibliopola Aulicus Sacræ Regiæ Majestatis bene jam meritus, de *Republica Polono-Litteraria*, evulgata Lipsiæ anno 1711 nova *Dlugossi* editione, adjectis septem postremis libris, qui in priori editione Dobromiliensi non reperiuntur, neque adhuc in Polonia editi, neque visi sunt, adjuncto præterea *Hoppii Schediasmate Cadlubconis, Orzechovii & Sarnitii* Chronicis, ejusdemque *Sarnitii* Topographia Polona, & *Carucovii* Epistolis; si quis aliquod manuscriptum, quod in hoc conspectu meo non reperitur, ac ad historiam Polonam pertinet, habuerit, si quæ viscera dilectionis Patriæ, si quis Amor boni publici, si quæ communicatio Spiritus, rogo ac obtestor, ut curet ad me perferendum (*salva compensatione suantium*) quo in hac collectione juxta cum aliis *similis argumenti* locum habere possit, & hoc modo *plenum & perfectum corpus Scriptorum Polonorum hucusq; ineditorum publicè mandetur luci*. Quam ad rem nos incitare debet exemplum vicinorum nostrorum Germanorum, qui *indefessa opera* non cessant colligere ejusmodi patriæ historiæ *fragmenta: colligunt, ne pereant*. Quemadmodum ad hæc tempora summa cum laude id egerunt anno 1542, *Anonymus in Germanicæ Historiæ Illustratione*; 1580 *Reinerus Reineccius*; 1661 *Melchior Goldastus*; 1670 *Christianus Vrstisius*; 1673 *Simon Schardius*, eodemque anno *Joannes Pistorius*; idem, qui collegit nostrum *Corpus Scriptorum Polonorum*; 1685 *Johannes Georgius Culpisius*; 1688 *Henricus Meibomius*; 1698 *Christianus Franciscus Paulinus*; 1699 *Gottfried Wilhelm Leibnitzius*; 1702 *Johannes Schiller*; 1706 *Erpold Lindenbrogius*; 1707 *Johannes Heineccius*, cum *Johanne Hieronymo Leuckfeldio*; 1717 *Marquardus Freherus*; cum annotationibus *Burchard Gotthelf Struvii*; 1719 *Christ. Gottfried Hoffmann*; 1720 *Johannes Georgius Eckardus*; 1721 *Johannes Petrus a Ludevig*; 1722 *Johannes Fridericus Schannat*; 1723 *Raimundus Duellius*; 1724 *Simon Fridrich Hahn*; 1725 *Georgius Christianus Johannis & memoratus Schannat*; 1726 dictus *Struvius* in nova edi-

editione, annotationibus exornata *corporis Pistoriani*; 1727 Justus Reu-
 berus cum annotationibus commemorati *Johannis*: ut & iterum *Schan-*
nati; 1731 N. *Kuchenbecker*; in quibus *Scriptorum Germanicorum inedi-*
torum collectionibus quædam nostrorum quoque autorum Polono-
 rum, ob rationem *Vicinitatis* adscitorum, opuscula reperiuntur. Ma-
 ximum tamen hac in re mihi addit calcar Fridericus Wilhelmus *E-*
gves de Sommersberg, Nobilis Silesius, qui ante duos annos (1729) edi-
 dit duobus tomis in folio *Corpus Scriptorum rerum Silesiacarum inedito-*
rum, opus non *Silesiæ modo*, sed & *vicinarum gentium res adornans*, cum
 aliquo rerum nostrarum detrimento, *ex quo misit falcem in nostram*
messam, verum laude non exigua dignus, quod quædam veterum no-
 strorum historicorum fere neglectorum scripta, *inter deperdita velata*
ab interitu vindicaverit, atque hæc sunt (1) Cujusdam Poloni *Johannis*
 nominati: & alterius (2) Anonymi, *Dlugoffo* antiquiorum, duo Chro-
 nica Polonica, illud anno 1359 & hoc exeunte seculo decimo quarto
 scriptum, (3) *Johannis* Archi-Diaconi Gnesniensis Chronicon Craco-
 viense, ad annum 1395. (4) Sigismundi *Rozycii* Augustiniani *Vratisl.*
 & (5. 6) *Dlugoffi* nostri duplex opus de *vitis Episcoporum Smogorzewien-*
Rydzyne- & *Vratislaviensium* ab anno 965 ad annum 1539, & tandem
 (7) Chronicon Polonicum a *Boguphalo* II armorum *Poray* Episcopo 21
 Posnaniensi conscriptum ad annum 1253 & a *Godzlavo Baczkone* Cu-
 stode Posnaniensi ad annum 1272 (non 1370 ut *Hoppius* errat) conti-
 nuatum, quod sub nomine folius *Baczkonis* sive *Baszkonis*, sine ulla
Boguphali (ex incertitia) mentione hucusque *Varservitius*, *Hartknoch*,
Chwalkowski, *Hoppius*, & alii citarunt: fatentes, quod id *per traditio-*
nem ac fide aliorum fecerint, nec unquam hoc manuscriptum oculis
 suis creverint, illudque jam interiisse existimaverint. Nam a tem-
 pore *Felicis Herburti* Castellani *Sanocensis*, qui illud anno 1612
 habuerat & in præfatione sua ad historiam *Cadlubconis* una cum Chro-
 nico *Anonymi Galli*, itidem Polonico typis mandare promiserat, (*nos*
duos priores Cadlubcone Gallum Anonymum & Basconem Custodem Posna-
nensem habemus tibi B. L. daturi) quæ promissio expleta non est, *cala-*
mitate ei de manu executiente *imminentis belli Civilis calamitate*, ad hæc
 tem-

tempora manuscriptum illud, *in privato* alicubi abditum *delitescerebat* angulo, & nunc tandem nobis redditum est, *ex cujus contextu intellexi*, historicos nostros magno in errore versari, existimantes, Chronicon *Basconis* (rectius vero *Boguphali*) prius esse Chronico *Cadlubconis*, quia *Cadlubco* obiit anno 1226, & *Boguphalus* demum anno 1253, & illius Chronicon tantum ad annum 1202 contextum, hujus vero ad annum 1253 & ejus supplementum *Basconis* ad annum 1271. Jam itaque imposterum hoc Chronicon non sub titulo *Basconis*, quin potius *Boguphali primitivi Autoris* commemorandum & allegandum est, quia pari modo, ut *Cadlubko*, priores tres libros collegit ex epistolis *Joannis* sive *Janicki* armorum *Gryff* Archi-Episcopi *Gnesnensis* & *Matthæi* armorum *Cholewa* Episcopi *Cracoviensis*, quartum tantum ex ingenio suo adjiciens; ita *Basco* hoc Chronicon scripsit ex Diario & annotationibus Episcopi sui *Boguphali*, adjuncto tantum supplemento octodecim annorum. Ex quo patet, quod omnium primi & principes *Polonæ* Historiæ Scriptores simul fuerint principes hujus Regni Senatores, *Primi Omnium Historiæ Patriæ Patres*, *Primi Patrii Senatus antistites*, id est, *Janicus* Archiepiscopus *Gnesnensis*, *Matthæus* & *Cadlubco* Episcopi *Cracovienses*, *Boguphalus* Episcopus *Posnaniensis*, *Dlugossus* Nominatus Archi-Episcopus *Leopoliensis*, *Cromerus* & *Zaluski* *Varmiensis* & *Piascius* Episcopus *Premisliensis* (quod anecdoton litterarium ad *Singularia Poloniæ Chwalkovii* addi potest.) Habemus itaque vere hos antiquos historicos *Polonos*, sed hucusque non habemus antiquissimos; nam incognitos nobis & *Cadlubcone* priores commemorat *Starovolscius* (in *Hecatontade* pag. 47) *Gallum Anonymum*, *Andream Strepam* & *Johannem Brigerum*, atque hæc verba addit, *illos gesta connotasse tantum per modum epistolarum aut dialogorum, non autem filo historico seriem rerum scripsisse*; quibus indicare videtur, quod illos viderit & legerit. Quodsi igitur istæ historiæ ante centum annos (nam *Starovolscius* scripsit hoc an. 1625) adhuc videbantur, non destituerit omni spe, quin & nunc, nisi omnes, tamen quidam eorum inter *bibliothecarios pulveres ac litterarias quisquillas* reperiri possint, si modo unusquisque veterum manuscriptorum possessor cum omni industria investi-

vestigare aut illa propter ignorantiam Characterum Gothicorum, qui vix legi possunt, transmittere ad me *haud gravaretur*, qui nec sumribus, nec labori parcens, hanc meam patriam eo nomine locupletatam volo.

Idem commemoratus Somersberg huic *Scriptorum rerum Silesiacarum ineditorum* collectioni, adjecit quoque *Diplomatarium Bobemico-Silesiacum*, in quo multa, quæ etiam ad Poloniam nostram pertinent, Diplomata & Privilegia reperiuntur. Cum vero nulli genti magis opus est, ejusmodi Diplomatario, quam nostræ, quod lignæ nostræ domus sæpissime & fere quotannis igni absumentur, in quibus juxta cum aliis comparatis rebus, hæ quoque membranæ irreparabili damno in cinerem & favillam rediguntur; tantis periculis occurrendo *haud supervacaneum esse censeo*, descripta ubiqve omnia, quotquot in Archivis reperiri poterant, Diplomata, nec non varia fundamentalia Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum, Abbatiarum, Cœnobiorum, Academiæ, Familiarum equestrium & Urbium Privilegia & Jura, quæ vere sunt *arbor venturis factura nepotibus umbram* ad roborandam securitatem adversus omnes casus, nec non *ad formandum* in Cancellaria *stylum* atque ad illustrandam specialissimam *Historiam Patriam, jusq; publicum, ne lateant nostros eximia facta nepotes*, sub hoc titulo typis mandare:

Codex Polonia, & adjectarum subjectarumq; Provinciarum Diplomaticus, quo ordine chronologico, Ducum & Regum tum & Procerum Polonia, Ecclesiarum Metropolitanarum, Cathedralium & Collegiatarum, tum Abbatiarum & Monasteriorum utriusq; sexus, simul ac Universitatum, Gymnasiorum & Collegiorum, erectiones, fundationes, dotationes & ampliationes, tum & Matrimoniales, ac emptionis, venditionis & commutationis contractus, literæ clientelares, Nobilitationes ad aliquem Gradum erectiones &c. Aliaq; munificentia Ducum & Regum Polonia, in Ecclesiam, Clerum, Cœnobia, Proceres, Equites, ac Cives & incolæ, documenta & monumenta exhibentur.

Neque minus necessaria nobis est collectio omnium pactorum pacis, & fœderum cum Regno Polon. vel adjacentibus provinciis, & finitimis

*Principibus & Regibus a condita Republica usque ad presentem diem
anitorum.*

Cum antiqva pacta fere nobis sint ignota; recentiora vix ullibi reperiunda; recentissima variis inserta libris, iisque peregrina conscriptis lingua, *summum inquirentis pariant fastidium*; jam multa ad talem collectionem pertinentia consarcinavi, quædam tamen mihi defunt. Quare ad perficiendum hoc opus, *decori gentis, honoꝝ publico nuntupatum*, unice desideratur istorum opera, qui faciles se præstent in communicandis ejusmodi documentis. Qua re incitatus, conabor, *si vita comes fuerit*, colligere *Corpus Historiæ Ecclesiastico-Polonæ* secundum conspectum infra exhibendum. (vid. lit. C.) In his lucubrationibus supra commemoratis, non *vanam gloriolam, nomenq̃ inane (crimen immane)* sed potius *bonarum literarum incrementum, Patriæq̃ emolumentum* quæro; meque non tam autoris (*nam id vires ferre recusant*) verum Collectoris *vices sustinendo*, totum trado & consecro: *forti, ut morti dilectioni suavissima patriæ, labores sudoresq̃ meos, iisq̃ ad Cleanthis lucernam immorari & immori peropto.*

Hujus collectionis initium facio a *Bibliotheca Polono-literaria*, qua collecta & in ordinem redacta, notitia clarior evadet Autorum, quibus mihi opus est, & scriptorum Polonicorum & exterorum *de rebus Polonis Ecclesiasticis ac Civilibus* agentium, sine quibus *haurienda esset aqua cribro*, eaque faciliorem mihi reddet compilationem, nam in illis *suavius ex ipso fonte* (autorum *ex professo* de re aliqua agentium) *bibentur aqua*. Ista collectio autorum Polonorum supra annum 1700 non protenditur (quemadmodum supra commemoratum est). Hinc difficilior mihi erit recentiorum ac novissime editorum librorum indagatio, quam antiquiorum, quos vel ex multis autoribus, vel ex variarum exterarum Bibliothecarum & Civitatum Prussiæ Catalogis auctionis lege distrahendis facile cognoscere potui; minime vero recentiores (quoniam destituimur Catalogis annuis, quales prodeunt in Germania, in *Nundinis Lipsiensibus, & Francofurtensibus*, nec non *Ephemeridibus literariis*, vel *Eruditorum Diariis*, quales nunc in aliis regnis exeunt in vulgus sub titulo *Bibliotheca Anglicæ, Bibl. Italica, Bibl.*

Bibl. Germanicæ, Bibl. Gallicæ, Bibl. Belgicæ &c.) Ne vero quid deesse videatur, conficitur *Speciatim Auctuarium Bibliothecæ* ab anno 1700 usque ad a. 1730. Quo facilius autem hoc perfici possit, enixe rogo ac oro Præfectos Typographiarum in Prussia & Polonia degentes, utpote 1) *Academiæ Cracoviensis*: 2) *Matyaszkieviczii*: 3) *Cezarii*: 4) *Samosensis*: 5) *Varfaviensis Piarum Scholarum* 6) *& Soc. Jesu*: 7) *Vilneusis S. J. &* 8) *Franciscanorum*: 9) *Leopoliensis S. J. &* 10) *Archiconfraterni S. Trinitatis*: 11) *Posnaniensis Academiæ*: *&* 12) *Soc. Jesu*: 13) *Lublinaensis*: 14) *Calissiensis*: 15) *Sandomiriensis S. J.* 16) *Brunsbürgensis*: 17) *Częstochoviensis*: 18) *Olivensis*: 19) *Suprasliensis*: 20) *Gedanensis*: 21) *Thoruniensis*: 22) *Elbingensis*: 23) *Regiomontana*: 24) *Brigensis &* 25) *Lesnensis*; ut collectis *cujusvis argumenti & idiomatis Voluminibus & minutissimis etiam*, nulla excepta, *opellis*, accurate & *fusissime* notatis ab anno 1700 ad hunc usque diem in Typographiis suis typis impressis, easdem ad me transmittere velint; atque ex talibus annotationibus facile generalis ordine Alphabetico dispositus Autorum & argumentorum inter se connexorum Catalogus confici potest ab a. 1700 usque ad annum 1730 inclusive.

Quod vero attinet ad novissimas lucubrationes anni 1731. & reliquorum, eorum (*in defectu periodice* prodeuntium ad modum exterorum *Eruditorum Diariorum*) sylloge annua, titulos tantum completens, ineunte quovis anno in Novis Publicis Varfaviæ typis impressis, prodibit in lucem; Secutus autorem P. *Ludovicum Carolum a S. Jacobo Carmelitam*, cujus quoque annuos librorum Gallicorum catalogos *per totum decennium* i. e. ab a. 1643 usque ad an. 1653 habemus sub titulo *Bibliographiæ Parisinæ*; item ad modum *Catalogorum* in Germania exeuntium, *Vniuersalium* in nundinis *Lipsiensibus & Francofurtensibus* publicatorum, nec non Novorum Publicorum *Hamburgensium Petri Ambrosii Lebmanni* a. 1699. usque ad a. 1707. tum & *Regiomontanorum* Latinorum *Samuelis Strimesii*, quibus in fine series librorum & dissertationum *intra decursum anni divulgatorum* adjecta est. Quo vero facilius *ad notitiam deveniant* novissime prodeuntes ab isto tempore lucubrationes, omnes ac singulos in quacunque

materia librorum autores rogito, ut unum operis sui exemplar ad meam Bibliothecam *tanquam ad proxime futurum, publico bono patens, Reipublicæ Literariæ sacrarium*, mittere velint, *salva nihilominus compensatione.*

Ne vero tituli librorum a præfectis Typographiarum *perperam & hallucinanter, absq̃ die & consule*, ut fieri solet, sed accurate & ordinate conscribantur, infra (v. lit. D.) dabo *specimen methodi apud me receptæ* in conficiendo Catalogo Bibliothecæ meæ (qvi etiam brevi tempore typis impressus prodibit in lucem) in qvo conspectus qvorumdam præcipuorum librorum ab viris Secularibus & Sacerdotibus inprimis Secularibus *utroq̃ idiomate* ab a. 1700 evulgatorum, qvo ii, qvi in Monasteriis vitam agunt, eo incitentur mecum communicare eandem feriem librorum, qvi magno numero a fratribus suis eduntur in lucem.

*His te præmonitum volui, Erudite, Vinam!
Et Benevole Lector, nescius ne esses. Ergo igitur
His votis, omnibusq̃ bonis, precibusq̃ vocatus
Appropera, fave, frueri, vive, vale.*

Liter. A.

SYLLOGE AVTORVM,

QVI
DE VITA ET SCRIPTIS ERVDITORVM CV-
JVSCVNQVE NATIONIS, REGNI, PROVINCIÆ
VEL CIVITATIS

EX PROFESSO QVOVIS IDIOMATE SCRIPSERVNT.

Vt initium faciam a sancta lingua & vita scriptisque Rabbino-
rum (*Hebraeorum*) monumentis literariis illustrium, eos recen-
suit Julius Bartoloccius, Carolus Imbonatus & Joannes Chri-
stophorus Wolffius. *Orientalium regionum* Autores collegerunt Bar-
tholomæus Herbelotus & Josephus Assemanus, *Arabum* vitas per-
secutus est Leo Africanus, *Græcorum* Leo Allatus, Christianus Bœr-
nerus, Joannes Albertus Fabricius, Gerhardus Vossius, Martinus
Hanckius, Bernhardus Mallincrot, Ludovicus Cresollius, Laurentius
Lundius & Paulus Vindingius; *Italorum* vitas in genere descripserunt
in Msc. Xicchus Polentinus & Angelicus Aprosius, & in libris typis
impressis Antonius Franc. Doni, Jacobus Phil. Thomassinus, Joannes
Imperialis, Benedictus Accoltes, Joannes Nicius Erythræus (i. e. Jo-
annes Victorius Rossi) & Gregorius Letus; item Galeatius Gnaldi
Prioratus, Joannes Faber, Scipio Massæus, Joannes Matthæus & com-
memoratus Bœrnerus. *Academicorum Italorum in genere* Joannes Ma-
latesta Garuffi & Joannes Jarckius, *Neapolitanorum* Nicolaus Toppi
cum additamentis Antonii Magliabecchi & Lenardi Nicodemi, Aca-
ademicorum vero ejusdem urbis Petrus Lafenus, *Siculorum* Antonius
Mongitoris, Philadelphus Magnus, Hieronymus Renda Ragusa, An-
tonius Agras Aloisius la Farina, Augustinus Inveges, Joannes Vigin-
timillius; Petrus vero Carrera & Carolus de Napoli in Msc. *Veneto-
rum* Jacobus Albericus & Augustinus Superbus; *Academicorum* autem
ejusdem urbis, qui *Incogniti* appellantur, Anonymus (Hieronymus
Brufonus), item eorum, qui *Peregrini* vocantur, Antonius Fr. Doni;

Genuensium Augustinus Oldoinus, Michael Justinianus, Raphael Soprani, Vbertus Foljeta, Jacobus Bracellus; *Lombardorum* Dominicus Andreas Rovetta; *Sabaudorum & Pedemontanorum* Franc. Augustinus & Andreas Rossottus. *Romanorum* eruditorum vitas monumentis mandavit supra memoratus Oldoinus, Prosper Mandofus & Leo Alatius; *Florentinorum* eruditionis flosculos sparsit Julius Negri, Michael Pocciantus cum Luca Ferrino, Pratus Franc. Bocchus & in Msc. Joannes Ginellus; *Academicorum* vero ejusdem urbis, qui *Arca-*
des vocantur, Salvianus Salvini, Joannes Marius Crescimbenus & commemoratus Magliabecchius; *Siennensium* Isidorus Vgurgierius & Hieronymus Gigli (Lilius) & *Academicorum* ejusdem urbis, qui *Intro-*
nati dicuntur, Anonymus; *Mediolanensium* Philippus Pitinellus, Bartholomæus Corte & Joannes Sylvaticus; *Bononiensium* Bartholomæus Galleottus, Ovidius Montalbanus (i. e. Joannes Antonius Bumaldus) Nicolaus Paschalis Alidosius, Pellegrinus Orlandus, Jacobus Barbierius, Joannes Hyacinthus Voglius & Angelus Gaggius; & *Academiae*
ejusdem civitatis, quæ *Institutum artium* appellatur, Sociorum H. P. de Limiers; item *Academicorum*, qui *Gelati* vocantur, Joannes B. Capponus. *Pavianorum* Academicorum Antonius Gattus; *Spoletanorum*
Ludovicus Jacobillus; *Patavinorum* Jac. Phil. Thomafinus, Carolus Patinus, Antonius Riccobonus, Bernardus Scardeonius & Joannes Cavaccia cum Jacobo Zabarella; *Veronensium* Gabriel Chioccus, Julius a Puteo & Torellus Sarayna; *Bergamatum* Donatus Calvus; *Bri-*
xienensium Leonardus Cozandus & Octavius Rossus; *Perusinorum* Cæsar Alexius & commemoratus Oldoinus & Jurisperitorum ejusdem ur-
bis Anonymus in albo Jurisc. *Cremonensium* Franciscus Arifius; *Marsiorum* Petrus Corfignanus; *Salentanorum* Dominicus de Angelis; *Beneventanorum* Joannes de Nicaastro; *Academicorum Regionensium*
Joannes Guasco; *Ferrariensium* Augustinus Superbus & Hieronymus Baruffaldus; *Parmensium* Ranutius Picus, & in Msc. Josephus Bressianus & Laurentius Legatus.

Gallorum viros eruditos, in genere svaveolentibus inspersere liliis Franciscus Crucimanius (de la Croix du Maine), Antonius Verdier, Clau-

Claudius Fauſchet, Antonius Mornæ, Gabriel de la Roche, Mailletus, Carolus Perraultius, Paulus Colomeſius, Andreas & Franciſcus du Cheſne, Jacobus le Long, Andreas du Sauſſay, Hermannus Meibomius, Carolus Sorellus & Scævola San-Marthanus. In ſpecie verò *Burgundiorum* Philibertus de la Mare; *Delphinatum* Guido Allardus; *Aquitanoꝝ* Gabriel Lurbeus; *Parifinorum* Joannes Lavonius & Georgius Wallinus; Doctozum verò Theologiæ *Sorbonenſium* ibidem Cæſar Egaffius Bulæus & *Nawarræ* Joannes Launoius; *Medicorum* autem Robertus Patinus, *Academicorum lingua Gallicæ* Paulus Peleſſonius; *Academicorum ſcientiarum & artium* Joannes B. du Hamel & Bernardus de Fontenelle; *Academicorum* verò *pictozum & ſculptozum* N. Gverinus; nec non *Carnotenſium* Joannes Liron; *Cabilonenſium* Ludovicus Jacobus a S. Carolo & Claudius Perry; *Sveſſionenſium* Julianus Hericurtius; *Academicorum Maſſilienſium* Joannes Caſpar Kuhnius & *Montis-Peſſulani* Jacobus Primerofius & Joannes Stephanus Strobelbergerus.

Hiſpanozum vitas conſignarunt Nicolaus Antonius, Alphonſus Garcias Matamorus, A. S. Peregrinus (i. e. Andreas Shottus), Valerius Andreas Taxander (i. e. Deſſelius), Ludovicus de Salazar & Gerhardus de Franckenau. At verò Academiae *Salamanthicæ* Joſephus Saenz de Agvirre & *Valentienſium* in ſpecie Joſephus Rodriguez, cujus opus eſt recentiſſimum; nam ante tres meſes exiit in lucem.

Lufitanozum vitas egregie deſcripſit Emmanuel de Faria.

Angloꝝ vitas enarravit Joannes Lelandus, Joannes Baleus, Jacobus Pitſeus, Henricus Holland, Samuel Clarkius, Martinus Kempius, Thomas Smith, Wilhelmus Winſtanley, Joannes Princius, Wilhelmus Nicholſonius, Hermannus Meibomius, Thomas Baſſe, Wilhelmus Cooper, Carolus Gildonus & Henricus Ludolph. Benthemius & actu deſcribit Thomas Tannerus. *Scotoꝝ* Georgius Mackenziens & commemoratus Nicholſonius. *Hibernozum* Jacobus Waræus; & in ſpecie Academicorum *Oxonienſium* Antonius a Wood, *Cantabrigienſium* Anonymus, Nicolaus Cantalupe & Richardus Parkerus, & Academicorum *Societatis Londinenſis* Thomas Sprats.

Germanorum vitas in genere persecuti sunt Joannes Trithemius, Melchior Adamus, Henningius Witte, Henricus Pippingius, Georgius Henricus Gœtzius & Reinhardus Henricus Rollius, item Henricus Pantaleon, Hieronymus Zieglerus, Godofridus Hecht, Christianus Leporinus, Cornelius Loos Callidius, Michael Hertzius, Caspar Sagittarius & commemoratus Meibomius; *Academicorum* vero, nempe *Societatis Fructiferorum* Anonymus & Georgius Neumarck, *Academiae Leopold. lingvæ Germanicæ* Joannes Caspar Jungmichel & Philippus Zesen, *Academicorum Naturæ Curiosorum* Anonymus, & Georgius Wolfgangus Wedelius, & *Societatis Literariæ Berolinensis* Anonymus. In specie vero doctorum virorum *Westphalorum* descripsit vitas David Chytræus, Joannes Casselius & Hermannus Hammelmannus; *Hannoveranorum* Philippus Brasleus; *Suevorum* Georgius Serpilius; *Lusatiorum* Petrus Jænichius & Matthias Hanf; *Hessorum* Emmanuel Weber & actu colligit Joannes Kalckhofius; *Misnensium* Petrus Albinus, Joa. Christianus Knaut & Joa. Burchardus Mencke. *Wetteravorum* Joannes Adamus Bernhardus; & *Francorum* Joannes Bartholomæus Lenzius; item *Angustanorum* Joa. Christianus Wendlerus; *Norimbergensium* Daniel Wilhelmus Mollerus & Fridericus Roth-Scholtzius; *Hamburgensium* Joannes Albertus Fabricius, Petrus Ambrosius Lehmannus & Anonymus in *Hamburgo litterato*; *Bremensium* item Anonymus in *Brema litterata*; *Lubecensium* Jacobus a Melle & Joa. Henricus a Seelen; *Dresdensium* Christianus Schlegel; *Naumburgensium* Joannes Martinus Schamelius; *Altenburgensium* Fridericus Gotterus; *Brunsvicensium Fastorum Literariorum* collector est Melchior Neophanius; *Pirrensiem* Christianus Wilisch; *Grimmensium* nec non *Waldeccensium* Henricus Schumacher; *Bornensiam* Joannes Gottlieb Lucius; *Sonnenburgensium* Anonymus; *Parchimensium* Jacobus Mentzelius; *Stendaliensium* Julius Rudemannus; *Baruthinorum* Jacobus Hafæus; *Ascaniorum* nec non *Halberstadiensium* Jacobus Fridericus Reimannus; *Haldestlebiensium* Sebastianus Nathanael; *Rossvinensium* Joannes Mullerus; *Cygneorum* Joachimus Fellerus & Pancratius Castricomius; *Güstrovienſium* Fridericus Thomas; *Stadensium* Joannes Hen-

Henricus a Seelen; *Nordhusinorum* Joa. Henricus Kindervatterus; *Soravienſium* Joannes Samuel Magnus; *Qvedlinburgenſium* Chriſtianus Leporinus; *Erfurtenſium* Motſchmannus; *Gotthanorum* Joannes Gliafius; *Hamelenſium* Ludovicus Schumacher. Tandem *Academicorum Viennenſium* in theatrum orbis literarii vitas protulerunt Georgius Ederus & Anonymus in *Calendario Academico*; *Heidelbergenſium* Franc. Junius; *Ingolſtadenſium* Vitus Jacobæus; *Molsheimenſium* nec non *Oſnabrugenſium* Anonymi P. P. Societatis Jeſu; *Lipſienſium* Emmanuel Weber, Joannes Burchardus Mencke, Chriſtianus Blumius, Henricus Pippingius & Joachimus Joannes Maderus; *Wittebergenſium* Godofredus Svevus, Joannes Biſmarcus, Ludovicus Fiſchlinus & Andreas Sennertus; *Jenienſium* Adrianus Bayer, Joannes Caſparus Zeumer, Bartholomæus Chriſtianus Richardus & Joannes Antonius Strybberg; *Argentoratienſium* Franciſcus Baluvinus; *Helmſtadienſium* Gebhardus Theodorus Meierus & Juſtus Chriſtianus Brehmer; *Tubingenſium* Erhardus Cellius & Joannes Jacobus Moſerus; *Gieſſenſium* Joannes Juſtus Piſtorius & Joannes Tackius; *Marpurgenſium* Petrus Nigidius, Joannes Henricus Schminckius & Arnoldus Mauritius Holtermannus; *Altdorffienſium* Fridericus Roth-Scholtzius, Joannes Mauritius Leubingerus, Sigismundus Jacobus Apinus, Andreas Dinner & Euſtachius Georgius Zeltner; *Roſtockienſium* A. D. H. id eſt Andreas Daniel Habichorſt; *Rintelenſium* Fridericus Wilhelmus Bierling & Jacobus Eichrodus cum Juſto Reifenbergio & Petro Finxio; *Francofurtanorum ad Oderam* Joannes Chriſtianus Becmannus; *Hallenſium* Joannes Petrus Ludewig; *Coburgenſium* Godofredus Ludovici; *Annebergenſium* Joannes Dietericus & Chriſtianus Wilifchius; & *Arnſtadienſium* Chriſtianus Michael Friſchbach.

Belgii Auſtriaci & Fœderati eruditos ad perennaturæ culmen evere gloriæ Franciſcus Swertius Valerius, Andreas Deſſelius, Adrianus Pars, Aubertus Miræus, in bino opere & Henricus Ludolphus Benthem; *Hollandorum* vero & *Seelandorum* Pancratius Caſtricomius; *Flandrorum* Antonius Sanderus; *Friſtorum* Suffridus Petri & Martinus Hamconius. In ſpecie autem *Atrebatum* Ferieolus Locrius; *Ganda-*
C
venſium

vensium & Brugensium supra memoratus Sanderus; item *Academia Lugdunensis* tres Anonymi in *Alma Academia, Iconibus, & Effigiibus Academiae Lugduno-Batavae*, & Joannes Meursius; *Lovaniensis* Nicolaus Vernulæus & commemoratus Desselius; *Græningensis* Anonymus & *Franeckerana* Henricus Antonius Nerdenius.

In *Helvetia* vitas *Basileensium* persecutus est Petrus Ramus; *Genevensium* Jacobus Lectius, & *Tigurinorum* Joannes Henricus Hottingerus.

Svecorum vitas exposuit in genere Joannes Schefferus, Nicolaus Dal & N. Stiernhielm, & actu exponit Joannes Groningus; in specie vero *Holmiensium* Anonymus in *Holmia literata*, & *Aboensium* Andreas Stiermannus.

Danorum doctorum vitas recensent Albertus Bartholinus & Bernhardus Raupachius; & egregiè actu eosdem recenset Joannes Bircherodius Episcopus Aalburgensis; in specie vero *Norvegorum* vitas Nicolaus Sibber collegit & adhuc colligit Michael Leigh; *Holsatorum & Slesvicensium* in bino opere Joannes Mollerus; *Academiae* vero *Hafniensis* Erasmus Vindingius.

Vngarorum eruditorum vitas conscripsit David Czwittingerus.

In *Bohemia* *Academiae Pragensis* viros eruditos candido notavit lapillo Georgius Weifs; & tandem

Brandeburgensium viros eruditos evolantes in altum irretorta pupilla persecuti sunt Martinus Seidel & Georgius Petrus Schultz.

* De *Prussis, Silesiis, Pomeranis & Livonis* jam supra commemoratum est.

Lit. B.

CORPVS SCRIPTORVM

RERV M POLONICARVM

INEDITORVM,

LATINO IDIOMATE.

1. **C**onspectus Scriptorum Historiæ Polonæ, in tabulas redactus, multisque ad *Hoppii Schediasma* accessionibus locupletatus a *Josepho Zaluski* R. R.
2. *Böhm Martini, Prof. Thorun.* Additamenta & annotationes ad *Sim. Starovolscii Poloniam*, ad Edit. *Gedan.* 1652. collata.
3. *Swięcicki Sigismundi A. F.* Descriptio Ducatus *Masovia* ad *Stan. Lubieski* Ep. *Plocen. Sitnii.* 1634, 2 Junii missa.
4. *Lanckoronski Nicolai, Cap. Dobrzyc.* Descriptio Imaginis *Thaumaturgæ B. V. M. Czestochoviensis.* Ill. *Author, dum in diversas partes orbis, legationem, præcipue in Germaniam obiret, rem totam, quasi in ipso fonte, nimirum in ipsa urbe Cpolitana, ubi per plura tempora, prædicta imago celebris habebatur, instinctu Sigismundi I. explorandam censuit.* Ita de hoc Scripto *Goldonowski* in *Diva Clar.* p. 8.
5. *Dlugossii alias Longini Job.* Vitæ & res gestæ Archiepiscoporum *Gnesnensium*, usque ad *Jac. Sieniensi.* Eidem *Dedicatio* inscripta, quæ incipit: *Luce Sapientiæ clarescente (fin.) circa Grzegorze oppidum fundavit.*
6. *Anon.* Synopsis rerum gestarum Archiep. *Gnesn.* usque ad *Stan. Karnkowski* incl.
7. *Anon.* vitæ & gesta Episcoporum singulorum Ecclesiæ *Cracoviensis* usque ad *Konarski* incl. Inc. *Aeterni miseracione Patris (fin.) sepulchro suo novo sepultus.*
8. *Zaluski Jos.* Vitæ & res gestæ Episcoporum *Polonia,* illarum præcise *Dioecesium*, quæ suos peculiare hucusque non obtinuerunt Scriptores, nempe *Luceoriensem, Premisl. Culmen. Kiiowien. Camenec. & Livonia.* (Jam enim descriptos nobis præbuere, *Gnesnensium*

- Damalewicz, *Leopoliensium* Scrobislevius, *Cracov.* Starowolski, & Benedictus a S. Joseph. *Vladislav.* idem Damalewicz, *Pofnaniens.* Dlugoffus cum continuatione Brzezmeckii ex edit. Treteri & Załawowski, *Plocensium* Lubienfki, *Varmien.* Plaftwig & Treterus, tum & *Chelmenfium* Piechowski.)
9. Komorowski *Job. Ord. Min.* Tractatus Chronicæ FF. Minorum de Observantia, a tempore *Constantienfis* Concilii & fpecialiter de Prov. Poloniae. Inc. *Memento dierum antiquorum.* (Hæc Chronica citat Mart. Baronius in vitis S. Fratrum Polonorum p. 7.)
10. Anon. Præconia Regum Poloniae a *Lecho* ad *Ziemomyslaum*, ftylelogiaftico.
11. Załufki *Jof. Filii*, Heroum Decora feu Elogia Principum Regionum Poloniae (ad normam P. *Ines* Lechiadis Regum Pol. & *Kochowski* Hypomnematis Reginarum Pol.)
12. Paftorii ab *Hirtenberg Ioachimi*, Epitome Chronici *Pruffiæ* ex *Casp. Schützi* præcipue & *Casp. Hennebergere* extracta. Inc. *Mari Baltico fedit nomen ab Infula Baltia.*
13. *Ejusdem*, Fragmentum de rebus *Pruffiæ* conftans capitibus IX. Inc. *Prufforum antiquæ res, diu extra lucem literariam pofitæ, manferunt in obfcuro.*
14. Anon. Fragmentum Hiftoriæ *Jagiellonicæ*. Inc. *Poloniam principio Indigenæ Reges habuere, pretium externo fanguini, primus fecit Ludovicus.*
15. Anon. Comparatio propinquitatis *Jagiellonicæ* inter Ducem *Neoburgium* & Principem *Lorharingiæ.*
16. Orzelski *Sventoslai Jud. Califf. Capit. Radziej. an. 1582.* *Equæftris Marefchalci poftea.* Hiftoria interregni Poloniae, poft obitum *Sigismundi Augufti* in electione *Henrici* ad *Petrum Czarnkovium* Caftell. *Pofnanienfem* avunculum fcripta. (De qua *Groddecki* pag. 39. Sched. n. 2.)
17. *Kobierzycki Stan. Palat. Pomer.* Pars 2da Hiftoriæ *Vladislai IV.* five de ejus poft adeptam Regiam dignitatem rebus geftis. (1. Pars edita eft *Dantifci 1655*, quam *Conringius*, *Livianum* candorem & uber-

ubertatem exprimere judicat rectissime. Hanc vero 2. Partem fato præventum Authorem non absolvisse, hucusque cum Hoppio [in sehediafm. pag. 30] opinantur omnes.)

18. Pr. Radivillii *Albrachii Stan. Cancell. M. Lith.* Memoriale rerum gestarum in Polonia, a morte Sigism. III. inchoatum & continuatum ab a. 1632 ad 1655. (Est per modum Diarii in menses & dies dispositum. *Tokarski* in vita Authoris ita præfatur de hoc Chronico: *Perennem suarum lucubrationum, præ cæteris impressit, reliquit memoriam, in Chronico, seu diario, ad instar Piasceii confectò. At eben! dolendum, quod hoc opus msc. in privata quapiam Bibl. delitescat, & cum tincis & blattis decerter.*)
19. *Ejusdem* Tres Epistolæ Historicæ de rebus gestis, Sigismundi III. Vladislai IV. & Joh. Casimiri. (Videtur esse prioris Epitome est-que elegantiori stylo scripta.)
20. Pastorii *Joachimi*, Epitome rerum gestarum, in Europa præcipue vero in Polonia, annis 1665, 1666 & 1667. Hoc opusculum non nisi post obitum suum edendum fore, fatidico spiritu prædixerat Author, in sua Epistola ad *Andream Zaluski* Ep. Varm. 1665, 25 Nov. scripta. Hæc nostra, quæ parata & recognita habemus, in tenebris delitescere coguntur, & fieri facile posset, ut parens eorum prius lumen solis adspicere desinat, quam illa excipiant.
21. *Kwiatkiewicz Job. Soc. Jesu*, Bellorum & triumphorum *Johannis III. Sobieski* Elogiastica descriptio, titulo: *Fastorum Triumphalium* 3 Partes. 1) continet Laureas Scythicas, 2) Laureas Ottomanicas, s. Victoriæ Chocimensis, 3) Laureas Regales. Inc. *Bella Ducis antea nunc Regis, mihi triumphale calami argumentum, ne, cum annis factum capiat, gestorum nitor.* Tertiam partem totam inseruit *Andreas Zaluski* Tomo I. Epist. H. F. a pag. 554 ad 619.
22. *Cricii i. e. Krzycki Andree dein Archiep. Gnesnen.* Descriptio prælii, quo Tartari a Polonis cæsi sunt, an. 1512, die S. Vitalis ad *Winiowciam* & *Fl. Horyniam* sub Regimine Bellico Pr. *Constantini Ostrogii.*
23. *Tomicki Petri Episc. Crac.* Epistolæ, Legationes, Responsa, Acti-

- ones, Resque gestæ sub ejus Procancellariatu sub Sigismundo I. annis 1534 & 1535. Tomus 14. & 15. cæteri priores desiderantur.
2 Volumina in folio ex Bibl. Stan. *Karnkowski* Primatis.
24. *Anon.* Germanus, sive de *Henrici* R. Pol. in Galliam discessu & certa reditus ejus spe, scriptum Parisiis affixum, auctore, ut apparet, Gallo. Inc. *Egregiam vero mercedem.*
25. *Rakowski Job. Alb. Thesaur. Curia Litv.* Diarium Legationis Anglicanæ a 1 Aug. ad 6 Oct. 1628. Inc. *Quandoquidem ex induciis.*
26. *Zawadzki Job. Capit. Svecen. Camerarii Regii.* Descriptio itineris & legationis, qua nomine Vladislai IV. functus est, ad Principes Germaniæ, Reginam Sveciæ, Reges Angliæ & Bohemiæ, & Prov. Fœd. Belgii anno 1633.
27. *Anon.* Series Obsidionis *Cracoviensis*, a *Sveco*, sub an. 1655, a 25 Sept. inchoatæ & usque ad 19 Oct. ad deditionem ejus continuatæ. Inc. *25 Sept. Seren. Rex Pol.*
28. *Kaçki Christoph.* Quædam notabilia Polonica.
29. *Anon.* Varia curiosâ ad statum pol. necessaria.
30. *Anon.* de Transitu & dormitione Stan. *Hofii* Card. Maj. Pœnitentiarii & Ep. Varmien. ad Joh. *H sum* Fratrem ejus Epistola Romæ 1579, 17 Cal. Sept. Inc. *Jam aliquot menses intercesserunt.* Forte est Stan. *Rescii*, non reperitur tamen inter Epistolas editas.
31. *Arriglis Laur. Bononiensis Crucigeri* Elogium Card. Stan. *Hofii.* Inc. *Quam perample.*
32. *Anon.* Vita Card. Mich. *Radzieiowski.* Inc. *Ortus in peramplissimis.*
33. *Orichowskii Stan. Canon. Premisl. Historiographi,* & ut illum *Rescius* vocat, Poloniæ nostræ Demosthenis vita propria, ad Card. *Com-mendonum* Legatum Pol. scripta *Radimna* 1564, Dom. 2 Adv. cum adjectis 6 Epistolis ejusdem. (*fin.*) *Homo tibi deditus, ac Eccl. Cath. germanus filius, non manser, St. Orichovius Sacerdos legitime vocatus.*
34. *Anon. e Soc. Jesu.* Idea Christiani Principis in Nic. Chr. *Radziwil* Pal. Viln. Collegii *Nesvisien. Soc. Jesu* Fund. stylo simplici adumbrata, atque in vitæ compendio proposita, a. 1700.
35. *Anon.* Liber *Geneleos Illustimæ Domus Szydlowiecciorum*, a. 1531.

36. Woïenski *de Brzezïe, Stanislai, Archid. Pilecensis*, Flamma rediviva e bustis & cineribus atavorum erumpens, olim factis, nunc exemplis *Lanckoronsiorum* & *Woïensiorum a Brzezïe* Domum (ejusdem cum familia Gallica *de Brzezïe* originis) collustrans, ex veterum Historiis, antiquis documentis, Imperatorum, Regum, Principum privilegiis excitata 1652.
37. *Anon.* Anecdoton Politicum de statu & forma Regiminis *Poloniæ*, cum adjectis ad marginem sententiis politicis Lat. Hispan. idiomate exaratis. Inc. *Vicissitudinum humanarum illa est natura*. §. 1. Forma Reip. *Poloniæ*, 2. Regni status modernus, 3. de Regis electione, 4. de modo & ordine electionis, 5. de concordie electione. (*fin.*) *Consecrabitur. Annuat Deus huic voto.*
38. *Anon.* De corrigendis defectibus in statu Reip. *Poloniæ*, Discursus 35 libris VI comprehensi 1708.
39. *Fredro Andr. Maximil. Palat. Podoliæ*, Militarium seu Axiomatum belli ad harmoniam *Togæ* accommodatorum. Pars 2. continens praxin militarem. Prima pars prodiit Amstel. 1668 in 4. (Autographum extat apud Ill. Dn. *Lączynski Vexillif. Zydaczev.*) Item ejusdem Fragmenta oratoria.
40. Index Numismatum, pelvi argenteæ deauratæ infertorum, ex cimmeliarchio Joh. Stan. *Sbaški Episc. Prem. Extr. Poloniæ Legati Romæ* scriptus.
41. *Anon.* Allusio in Panegyricum *Samuelis Hartliebii* (id est Jo. *Amos Comenii*) *Carolo Gustavo R. Sveciæ* *Poloniam* aggredienti scriptum 1657. (qui postea creditur *Lesnensis* excidii causa fuisse.) Differt ab *Apologetico* typis edito, de quo *Hoppins* p. 91. Inc. *Portentose Septemtrionis accola*. Estque dicata Joh. *Potulicki* S. R. M. Colonello.
42. Epistolæ *Sigismundi III. R. Pol.* ad Reges, Principes & Proceres exteros, ordine Chronologico dispositæ.
43. *Hofii, Stan. Card. Ep. Varm.* Epistolæ plures ineditæ.
44. *Rescii Stan. Abb. Andreov. Internuncii Neapolitani*, Epistolæ aliquot ineditæ, quæ non reperiuntur in 2 Tomis *Epistolarum Ejusdem Neapoli* 1594 in 8. editis.

45. Pastorii *Joachimi*, 22 Epistolæ sacræ ad quosdam Principum Protestantium certa occasione scriptæ. His annexa sunt aliqua alia Fragmenta Theologica, id est 1. Dissertatiuncula de privato iudicio, 2. Rationes pro Præsidente Sacrorum, 3. Epistola ad amicum, 4. Epistola Apologetica, qua Sfortiæ Pallavicini Cardinalis de Concilio Tridentino opus, contra Pauli (*Sarpii*) Servitiæ propugnationem, defenditur.
46. Cricii, *Andrea Archiepsc. Gnesn.* Poemata omnia, quotquot extant; tum & Epistolæ ad imitationem Ovidii ad amicos conscriptæ ac alia opuscula minutiora a *Jos. Zaluski* recognita, recensita & in certas classes disposita. *Starowolski* in Hecat. p. 9. testatur, *Cricium* conscripsisse *Elegias, Epigrammata, & Librum Epistolarum ad imitationem Ovidii ad Amicos.* Hæc tamen omnia hucusque fuere inedita, & cum hac mea collectione, omnino eadem esse apparent. Chartophylacium enim, quo in iis recensendis usus sum, casu reperi, inter quisquillas *Cymeliarchii Ecclesiæ Pultovien.* ubi Authorem commorari solitum fuisse, dum adhuc *Ep. Plocen.* esset, testis est *Lubinski*; ast madore putroreque ita exesum, ut vix legibile appareret, & ita male habitum, ut has, ut ita dicam, *scopas dissolutas*, foliatim & codicillatim, in unam conferre compagem, mihi necesse fuerit.
47. *Dantisci Job. Episc. Varmien.* aliquot poemata ab interitu vindicata ac recensita a *Jos. Zaluski.* Prædictus *Starowolski* præmemorato loco testatur, *Dantiscum fuisse gravibus poematibus scriptis illustrem, quorum tamen pars magna proelo non excussa, aut jam periisset, aut a tineis in Bibl. Ep. Brunsvicensi corroderetur.*
48. *Anon.* Septem Psalmi poenitentiales ad calamitosum statum afflictæ *Poloniæ* novissime accommodati, in quibus introducitur loquens *Polonia.* Ad *Joh. Potulicki S. R. M. Colonellum.* Inc. *Non in terrifico me corripe Christe furore.*
49. *Callimachi Experientis de Thedaldis, Philippi, Florentini, Præceptoris Regis Pol. Joa. Alberti,* inedita scripta ex ipso, quod apud me asservatur, omnium ejus operum autographo desumpta, videlicet

- cet 1. Præcepta Regi Poloniæ, id est, perversa consilia de statu Pol. Aristocratico in Monarchiam convertendo. Inc. *Pro consiliis secretis*. 2. Consilium. Inc. *Circa deliberationem in Hungariam*. 3. Biga Epistolarum ad Sbigneum de Olesnica Vicecanc. R. dein Card.
50. Brognoli *Benedicti Itali* Epistola ad Callimachum de rebus Pol.
51. Stephani *Joa. Prof. Gedan.* Epistolographia Polonica a. 1630.

* Jablonowski *Joa. Palat. Russ.* Politica mundi per Christum in passione sua confusa. Opus Ascetico-Policum; Opus Polemicum; Apologia Cath. Fidei.

NB. Hic adjici poterit *Msc. Italicum, quod ex auctione Bibliothecæ Daneschioldianæ, Hafniæ divendendæ in dies expectamus*. Relazione de Cardinale *Henrico Caetano*, della sua Legazione in Polonia, Sotto Clemente VIII.

Ultimum sibi locum vendicabit *Sylloge Scriptorum Publicorum ad Historiam Polonam spectantium*, quorum Farrago immensa in parte, jam a me collecta, indies vero accrescens hujusmodi ordine recensabitur.

1. Orationes Legatorum Polonorum ad externos Principes & Status dictæ.
2. Orationes Nuntiorum S. Sedis ac aliorum Legatorum exterorum coram Rege & Rep. tum & sub Interregnis coram Ordinibus, in Senatu habitæ.
3. Epistolæ Regum Pol. ad Principes externos scriptæ.
4. Epistolæ Principum exterorum ad Reges Pol. scriptæ.
5. Epistolæ Procerum Poloniæ ad Principes externos scriptæ.
6. Epistolæ Principum exterorum ad Proceres Pol. scriptæ.
7. Epistolæ Polonorum ad viros eruditos, indigenas, vel externos scriptæ.
8. Epistolæ virorum eruditorum cujusvis nationis, quovis idiomate ad Polonos scriptæ.

Omnes ineditæ, ordineque Chronologico dispositæ, præmissis (suis tamen locis una cum debitis citationibus annotatis) iis, quæ in Epistolis recentè editis S. P. *Clementis XI.* in Epi-

stolis H. F. *Zaluscianis*, tum in Jo. Burchardi *Menckenii* Opusculo Polono-Epistolographico 1703. nec non in Joa. Christiani *Lunig* literis 1712. tum & orationibus Procerum Europæ 1713. ac denique in exaratis Gallico idiomate Commentariis vulgo *Memoires* ad Historiam XVIII. Sec. Domini *de Lamberti* 1724. edi cœptis &c. &c. jam insertæ reperiuntur.

NB. *Hæc præterea Manuscripta prelo digna sunt apud me :*

1. Pastorii *Joachimi* Msc. Autographum, manu ejus exaratum, continens ejus Carmina, Epistolas & alia quædam minutiora. Lat. & Germ. idiomate exarata.
2. Edelingii *Petri, Pomerani Superint. Caminen.* Opuscula varia inedita.
3. Bucholzeri *Adami, Sax. Chronologi celeberrimi,* Centum Epistolæ, & alia ejus miscellanea Opuscula, Latina & Germanica.

NB. *Hæc vero ad Corpus Diplomaticum pertinent :*

Inventarium Diplomatum in Archivo Crac. exstantium, ordine Provinciarum digestum, continetque indicem Scriptorum Papalium, Cæsareorum, Hung. Bohem. Daniæ, Svec. Norveg. German. Marchiæ, Brand. Siles. Pomer. Pol. Lithvan. Pruss. pro Regno Pruss. pro Cruciferis, Masov. Osvecim. & Zator. Transalp. Bessarab. & Walach.

Synopsis seu Connotatio variorum librorum, vulgo *Metrica Regni* dictorum Decreta, Inscriptiones, Privilegia, Legationes, Lustrationes in se continentium. Incipiendo a Ducibus Masoviæ & a *Sigismundo I.* usque ad *Ioh. Casimirum* conscriptorum & per Svecos tempore incursionis ablatorum, ex Svecia vero in Poloniam, vigore Factorum *Olivensium* restitutorum. Cum Append. ad a. 1673.

NB. Neque minus digna judico esse duo Manuscripta, quæ typis imprimantur: quorum prius reperitur in Bibliotheca Illustrissimi Regni Mareschalli; posterius vero in Bibliotheca Collegii Varfav. S. J.

Zielinski Joa. Centum excursus Politico-Morales, in selectiores Aphorismos & Paradigmata ex Hist. Polonica, *Kadlubkonis* & aliorum

desumpta ad Joa. Zamoycki Supr. Regni Cancell. cum indice copioso. *Opus crassum & spissum in folio.*

P. Wijuk Kojatowicz *Casim. Soc. Iesu.* (ni fallor) Sacra Politia complectens caerimonias & ritus S. R. E. *itidem in folio.*

MANUSCRIPTA

AD HISTORIAM POLONICAM PERTINENTIA,
LINGVA POLONICA, QVAE IN BIBLIOTHECA MEA REPERIVNTVR.

1. Nakorfa Warmisza naydawnieysza Chronika o początku Narodu Polskiego. i. e. Nacorfi Varmisii Antiquissimum Chronicon de origine Gentis Polonicæ & de primis omnium Ducibus Sarmaticis, id est, *Pollachi* & successorum, qui post illum summam rei tenebant, rebus gestis, dedicatum *Wisimiro* Principi Polonico, quod duodecim *Palatini* ipsi succedentes interdixerunt, & alii post reginam *Wendam* imperantes comburi jusserunt. Hujus Chronici apographum *Woynarus Walkostynus*, cujus arma, *Leonis caput*, cum viveret, in monumento sepulchrali, quod ex lateribus coctis trans Gnesnam, Filio suo *Zublino* justa persolvens, erexerat, clam assevandam curavit. Septingentis & septuaginta circiter post annis, hoc est, anno 1574. sub Rege *Henrico* Gallo, hoc scriptum, in corio seu cortice exaratum, agrarii repererunt in isto monumento ad Gnesnam posito, idque *Simoni Koscielecki* tradiderunt, qui, cum illos characteres non intelligeret, perferendum curavit ad *Christophorum Proffowiecki*, petens, ut profecturus Cracoviam secum eo asportaret, si quis forte ibidem esset ex peregrinis Cracoviam demigrare solitis, qui illud Manuscriptum legere & intelligere posset. Ille vero ubi neminem reperisset, remisit illud ad *Koscieleckum* deditque ei consilium, ut se cum isto Chronico conferret ad *Samuelem Zborowski*, qui tum in Transylvania apud *Stephanum Battoreum* erat. Is usus est opera interpretum doctissimorum, quos *Battoreus*, tum Palatinus, fovit, maxime vero *Sulista* & *Garini*, qui illud Chronicon, in latinam linguam transtulerunt, ex multis aliis linguis; nam Poloni artis scribendi imperiti, ex peregrinis terris scri-

bas conduxerant, quorum quisque lingua sua & caractere res gestas Ducum Polonorum chartæ mandarunt, prout eas aut legerant, aut audierant. Nulla hujus Chronici pars corrupta erat, præter res gestas Lithvanorum, quæ a pluvia & tineis blattisque aliquod vitium conceperunt. Quod vero usque ad annum 700. Historia ejus contexta esset, *Zborovius* usque ad Miecislauum ex Chronico Jannicii Maiolani & ab illo usque ad Regem Henricum ex variis autoribus eandem continuavit & ex latina lingua polonice convertit. Post mortem *Samuelis*, forte in manus *Davidis Zborovii* istud Manuscriptum pervenit, quia id a. 1680 dono dederat *Adamo Choymicki*; quod perlectum dignis extulit laudibus. Deinde *Alexander Teczynski*, postea Rev. *Alexander Suchodolski* Dominicanus primam partem sibi donatam ab Alberto *Ciechanowski* Professore Academiæ Cracoviensis a. 1682. alteram vero post sex menses, & tertiam elapso uno anno, Cracoviæ in taberna venditam accepit & describendam curavit; Autographon vero commodavit *Nicolao Wazynski*, qui cum illud reddere nollet, *Suchodolski* protestatus est contra eum in Castro Luceoriensi 1701, 27 Jan. Paulo post ubi *Wazynski* diem obiit supremum, ipsum autographon interiit, hoc tantum apographo relicto.

in fol.

2. Anon. Opisanie Sarmacyi Europeyskiew i zycia Krolow Polskich. i. e. Descriptio Sarmatiæ Europææ & vitæ Regum Poloniæ. Inc. Polacy ztąd snadz nazwani iesteśmy, że przodkowie nasi polem się biiali. *Diversum est hoc scriptum ab aliis ejusdem generis Cromeri, Neugebaueri, Gliczneri, Pastorii & Kołudzki.* in 4.
3. Strykowskiego *Macieia*, Kanon. *Zmudzkiego*, Chroniki Polskiew, Litewskiew, *Zmudzkiey* i *Ruskiew* compendium od R. 860. i. e. Strykovii *Matthiæ* Canonici *Samogitiæ*, Chronici *Polonici*, *Lithuanici*, *Samogitiæ* & *Russici* compendium ab a. 860. Inc. Xięstwa *Ruskie* na wschod słońca zostaiące mianowano *Wielki-Nowograd.* in 4.
4. *Glicznera Erasma*, Chroniki *Krolow Polskich* po łacinie w Toruniu 1597. wydany, polskie tłumaczenie, do *Przemysła* i. e. *Gliczneri*

- Erasmi Chronici Regum Poloniae latine Thorunii 1597 editi, polonica versio ad Premysl. I. in 4.
5. Lisieckiego *Jędrzeia Instigatora Kor.* Zbiór materyałow do Historii Polskiej za Zygmunta III. należących od R. 1605 aż 1614. 3 Decennium. i. e. Lisiecki Andr. Instigatoris Regni Collectio rerum ad Historiam Polonicam sub Sigismundo III. pertinentium ab an. 1605 ad a. 1614. in fol.
6. Anon. Opisanie woyny Wiedeńskiej przetłumaczone z Relacyi Lacinskiej, Naywyższego Pisarza Kancellaryi Wiedeńskiej. i. e. Descriptio belli Viennensis translata ex relatione latina Supremi Notarii Cancellariæ Vindobonensis. in fol.
7. Testament y Epitaphium Prymasa *Prazmowskiego.* i. e. Testamentum & Epitaphium Primatis *Prafmowii.* in fol.
8. Tokarskiego *Stan. Podśędka Piskiego,* Memoryał zywota Xcia Albrachta Stan. Radziwila Kanclerza w Litt. i. e. Stanislai Tokarski Subjudicis Pincensis Descriptio vitæ Ducis Alberti Stan. Radzivilli Cancellarii Supremi Litv. in 4.
9. Anon. Zywoť Xcia Bogusława Radziwila Koniuszego Lit. Generalnego Prus Brandeburskich Gubernatora z łacinskiego przetł. i. e. Anonymi vita Ducis Bogusłai Radzivilli Stabuli Præfecti Litvan. Supremi Prussiae Brandeburgicæ Gubernatoris, ex latina lingua translata. in 4.
10. A. K. *Reformatá* opisanie zycia Johanny Katarzyny *Lefzczynskiej* Podkanclerzyny Kon. General. Wielkop. pisane od iey spowiednika R. 1665, 12 Aug. i. e. A. K. Reformat. descriptio vitæ Johannæ Cath. Lefzczyniæ, Cancellarii Regni & Generalis Maj. Pol. Conjugis elucubrata ab ejus Confessionario a. 1665, d. 12 Aug. in 4.
11. Baranowskiego z *Rzeplina, Stanisława,* Herby rycerstwa Polskiego, od Bartosza Paprockiego napisane R. 1584. a teraz z przydatkiem kontynuowane do R. 1635. pagg. 888. i. e. Stanislai a Rzeplin Baranowski Insignia nobilitatis Polonicæ a Bartholomæo Paprocio descripta an. 1584. nunc verò cum augmento continuata ad a. 1635. in fol.

12. (X. Kojalowicza *Kazimiera S. J. ni fallor*) Herbarz familii Litewskich. i. e. R. P. Casimiri Kojalowicz S. J. Insignia Familiarum Lithuan. Hoc opus Vilmæ excudi cœptum neque confectum & absolutum est, cum tantum 4 plagulæ typis impressa sunt. fol.
13. *Anon. forte Posselii.* (de quo infra) Herbarz Familii *origine* Prusskich, albo tych, ktore *Pruski* indigenat otrzymaly. i. e. Insignia Familiarum origine Prussicarum, vel eorum, qui indigenatum Prussię obtinuerunt. Insignia calamo egregie delineata una cum descriptione Familiarum Prussicarum; quarum principes alio loco descriptę reperiuntur. *Opus autographum infinitę raritatis.* fol.
14. Orzechowskiego *Stan.* Politia krolestwa Polskiego, na kształt Arystotelesowych Polityk. i. e. Politia Regni Polonię ad modum Politicorum Aristotelis, scripta & dicata *Sigismundo Augusto.* Dat. in prædio hæreditario Zurowiec 1566, die S. Adalberti: partes 2. prior habet 26 & posterior 11 libros. Opus genuina Authoris manu exaratum, de quo innuisse videtur *Starowolski* in Hecat. p. 142 his verbis: Audio & alia quædam de Republica, ipsius Autographa, a quibusdam, privatim, cum nominis ejus forsân, certe cum publicę utilitatis jactura, detineri. fol.
15. *Anon.* Wolska Polska konajęca. i. e. Libertas Polonorum in agone mortis. Libertatis nomen unde ortum, ubi nata sit ipsa, quibus animam & naturam suam ornaverit, & quare testamentum fecerit lethali decumbens morbo, atque mortem meditetur, brevis informatio a. 1673. 4.
16. *Anon.* Rozsąddek propozycyi. i. e. Dijudicatio Propositionis, de modo eligendi Regis, ante Comitia 1632. 4.
17. *Anon.* Dyskurs co Rzeczp. naszę psuje i wolnosc ruinuje. i. e. Discursus de eo, quod Rempublicam nostram corrumpit & libertatem perdit. *Inc.* Naypierwszą przyczynę kładę. *Fin.* quam fidei erat. 4.
18. *Anon.* Projekt i. e. cogitatio de emendanda Republica. *Inc.* Krolestwo Polskie, żadną miarą. 4.
19. Choteckiego *Pawła Kancl. Chelmsk. Prob. Garbow.* Nowy nieprzyjacie!

- iaciel Polski na Seymie Warszaw. wydany R. 1695, 12 Jan. to iest niesprawiedliwosc w sądach. i. e. Pauli Chotecki Cancellarii Chelm. Præpof. Garbov. novus hostis Poloniae in Comitii Varfaviensibus declaratus a. 1695, 12 Jan. id est injustitia in judiciis. 4.
20. Zydowskiego *Adama*, (cujus extant impressæ *Prioritas & nonnullæ Dispunctiones juris*) Controversiæ casuum selectorum Juris Polonici lingua polonica scriptæ. fol.
21. *Anon.* (id est *Lisieckiego Jędrzeia, Instygatora Kor.*) Apologia pro libertate Reip. & Legibus R. Pol. contra callidos novi juris repertores, posterior, auctior & correctior, id est: Probatio luculenta ex Historia, Consuetudinibus, Legibus, Statutis & Constitutionibus Regni, quod Serenissimæ Regiæ Domui Pol. non liceat ullas habere possessiones hæreditarias in Regno Pol. & Lithuania, quocunque sit modo. In Comitii R. 1625. (ex occasione Decreti de Zywiec inter Komorowskie & Rylskie.) pol. fol.
22. Sobieskiego *Jakuba Wdy Belzkiego Star. Krasnost.* Instrukcyja dana JP. Orychowskiemu, iako Dyrektorowi IchMM. Marka i Jana (potym Krola) Sobieskich, swoich synow, gdy ich na nauki do Krakowa oddawał, per puncta spisana. i. e. Jacobi Sobieski Palatini Belsensis, Capitanei Krasnost. Instructio data Domino Orychowski, præfecto Illustrissimorum Marci & Johannis (postea Regis) Sobiesciorum, filiorum suorum, cum eos studiorum causa Cracoviam mitteret, per puncta conscripta. 4.
23. Bidzinskiego *Stefana, Kasztel. potym Wdy Sandom.* Listy od, albo do niego pisane. i. e. Stephani Bidzinski Castellani, deinde Palatini Sandomir. Epistolæ ad eum, sive ab eo scriptæ. 4.
- NB. Sequentia, ligata oratione, scripta, locum habere possent in nova collectione Poetarum Polonorum a Michaele Abrahamo Trotzio Varfaviensi, *Lipsiæ* sub titulo *Bibliotheca Polono-Poetica* publicata.
24. *Anon.* LXXVI piesni duchowne, i. e. hymni sacri. *Fin.* Dobrym dobre, a złym złe zapłacisz roboty. fol.
25. *Anon.* Libulla: Drabant, albo raczey nowofwiecki przez roine Damy

- Damy na Sądeckim, zamku chwytanym kołem odprawiony tanciec. i. e. Libuffa: miles, five potius novæ choreæ a variis feminis in arce Sandecensi in gyrum ductæ. *Inc.* Jeszcze był list nie opadł. fol.
26. Morfztyna *Stan. Wdy Mazow.* Nabozenstwa kaźdodzielne, piesni pokutne, Akty do spowiedzi i kominunii S. i modlitwy i rozne reflexye duchowne wierzem Polskim napisane R. 1700. i. e. Stan. Morstini Palatini Masov. Preces in singulos dies, hymni pœnitentiales, præparatio ad confessionem & sacram cœnam, orationes & variæ meditationes sacræ oratione ligata Pol. conscriptæ. 4.
27. *Tegoz,* Poezye rozne swiatowe, Elegie, Epigrammata, Sonnety i inne Miscellanea we dwoch Tomach. i. e. Ejusdem Poemata varia profana, Elegiæ, Epigrammata, Odæ & varia miscellanea duobus Tomis. 4.
28. Potockiego *Waclawa Podczaszego Krak.* rozne Epigrammata, zarty i facecye. i. e. Vaclavi Potocki, Pocillatoris Cracov. varia Epigrammata, joci & facetiæ. fol.
29. Roznych Autorow rozne Miscellanea Poetica in certos Titulos digesta & collecta a me. i. e. Variorum Autor. varia Miscellanea. 4.
30. *Anon.* Lament utrapioney matki korony Polskiey, iuź iuź konaiaćey na syny koronne. i. e. Lamentum matris Regni Poloniae dolore affectæ ac jam moribundæ in filios Regni. *Inc.* Nieszczęsna matka zchodzę z tego świata.
31. Strykowskiego *Macieja Hist. Pol.* Poema. i. e. Matthiæ Strykovii Hist. Pol. poema de clade 30 millium Russorum cum Petro Szoy ski Palatino Polocensi in campo Ivanensi ad fluvium *Vlam,* ducibus Nicolao Duce *Radziwiljo* Summi exercitus Lithuanici Imperatoris & Gregorii *Chodkiewicz* Castellani Vilnensis, summi exercituum Pol. imperatoris a. 1564, 18 Jan. (de hoc bello ipse in Chronico suo scribit p. 771. & Bielscius p. 616.) *Inc.* (ne corki z Helikonu Jowifza wiecznego. Sive ab ipso Autore, sive ab alio quodam adscriptum est polonice: Hic versus jam interierant cum magno autoris dolore.)

32. *Anon.* *Historia o Virginii Pannie, od oycy swego w obronie czystosci nozem przebitey, wyięta z Liwiusza Hist. Rzym. Decade I. Lib. 3. i. e. Anon. Historia de Virginia virgine a patre suo pudicitiae tuendae causa cultro transfixa, desumpta ex Livio &c. Inc.* Stara nowina u calego fwiata.

33. *Anon.* (to jest Korczynskiego *Adama*, iako sonat ænigma) Imię ma z *Raiuski* ogon przezwisła, *Rok* wspanczni głową. (zyń wśrzedek się wciska) Wizerunek złocistej przyiaznią zdrady, mężowi bystrey żony adresowany na przestroge; na 9 punktow rozporządzony i żartownemi Landszaftami czyli okurencyami przeplatany.

* *Neque minus hæc duo MSS. quamvis non ligata oratione, at stylo tamen poetica exarata.*

Barklaiusza Jana, Argenida. i. e. Joannis Barclai Argenis polonice translata oratione prosa. Inc. Jeszcze był świat Rzymowi czołem nie uderzył. Forte autore *Waclavo Potocki*, qui eam ligata oratione conversam typis imprimendam curavit.

Anon. *Historia wielkiej reflexyi potrzebiująca o piękney Dyannie. i. e. Historia, meditatione digna de pulchra Diana. Inc.* Jeszcze były *Wschodowe Kraie* nie pokłoniły się miesiącowi.

NB. *Quoniam Starovolscius* in multis locis *Hecatontadis* & alii infra commemorandi *Autores* allegant multa curiosa diversi argumenti *Manuscripta*, maxime vero antiquiora, adjectis & personis & locis, ubi tunc asservabantur, confecto *elencho* autorum, ordine *alphabetico*, eosdem pro faciliiori *indagatione* hic recensibo.

* *S.* indicat *Starovolscius*; Numerus *paginam Hecatontadis* editionis *Venetæ 1627. Francofurtensi an. 1625. locupletioris.* *H.* designat *Hoppii Schediasma de Script. Hist. Pol.*

1. *Anonymi Galli, Chronicon Poloniae.*

S. 47.

2. *Anon. Chronicon Msc. coetus Evangelici Cracovien. 1625. (Joasirnius Chodowiecki in quadam Annotat. msc.)*

3. *Anon.* *Judicia de Chronico Piasectii varia in Msc. extantia apud Fr. Gottl. Engelcke Præc. Gedan.* H. 29.
4. *Anon.* *Historia Episcoporum Varmiensium, asservatur Heilsbergæ. S. 159. (crediderim eam esse Joa. Plastwig, Vitis Epp. Varm. Treteri adjunctam & jam vulgatam.)*
5. *Anon.* *Legenda, sive, de vita S. Stanislai Ep. Cracov. (Petrus Jenichius in Notitia Bibliothecæ Thorunen. pag. 21.) Dubito an non eadem sit, cum opusculo Dlugossii de S. Stanislao, edito Cracoviæ 1511. quod insertum reperitur in Bollandi Actis Sanctorum Tom. 2. mensis Maji.*
6. *Brigeri Joa. Chronicon Poloniae.* S. 47.
7. *Burii Adami Prof. Crac. Orationes publice recitatæ, Logica Stoica lib. 4 comprehensa, (multum Justo Lipsio probata) Notæ in Officia Ciceronis, atque Ethica Aristotelis.* S. 170.
8. *Bzovii Abrah. Ord. Præd. adhuc residuos 4 Tomos Historiæ Ecclesiasticæ, tum & Historiam Ord. Prædicatorum moliebatur.* S. 227.
9. *B. Cantii Joannis Libri 3 super Matthæum & Sermonum Liber unus. In Archivo Acad. Cracov.* S. 54.
10. *Chodkiewicz Caroli Rerum suarum cum Sveco, Moscho & Turca gestarum codicilli Polon. idiomate.* S. 95.
11. *Copernici Nicolai, famigeratissimi Astronomi Can. Varm. literæ variæ ad suum avunculum Lucam Weiffelrode Episc. Varm. aliosque manu ejus exaratæ. Apud Joa. Broscium Prof. Cracov.* S. 159. 161.
12. *a Cosmin Benedicti Prof. Crac. Sermones sacri. It. Latini sermonis observationes.* S. 4.
13. *Cromeri Martini, Episcopi Varm. Epistolæ apud Stan. Kuezkovium Conf. Leop. S. 35. Habeo & ego quoque aliquot ejus epistolas propria ejus manu exaratas, uti & Card. Hosii, Gamrati Primatis, Rudnicii Episc. Varm. & aliorum Pol. Episcoporum, prout & Regum, ac Procerum Poloniae plures Epistolas originales.*
14. *Gise Tidemanni, Episc. Varm. Epistolæ.* S. 160.
15. *Gornicki Luca, Capit. Tykocin. Extant ejus Manuscripta in Bibl. Acad. Cracov.* S. 68.

16. Halicii *Simon. Prof. Crac. Sanctitatis opinione celeberrimi*, Notæ in Oratorem *Ciceronis*, & aliquot Orationes longe disertissimæ. S. 199.
17. Heidenstein *Sellesci, Reinholdi, Patris Castellani Gedan.* De vita *Joa. Zamoisicii* Supr. Pol. Cancell. & Exerc. Ducis Libri 3, in Bibliopolio Gedanensi Waesbergiano. *Hoppius* in Schediasm. pag. 26. ait: *Optandum, ut hoc opus in publicam tandem lucem protrudatur.* Scriptum est illud *Sollencii* 1606, Kal. Martii, ut ex Dedic. filio *Thomæ Zamoyiski* facta, videre est.
18. *Herburtus Felix Castellanides Sanocen.* scripsit *Herculem Sarmaticum* & 3 *Oratorias Declamationes*, cum adhuc literis *Lutetia Parisiorum* operam daret, tum Syntagmata diversa, *Roberto Turnero*, *Ingolstadii* informante, item *Satyram Ruthenum* aliaque Carmina Polonica excellentissima, sed quæ morte præventus in lucem dare haud potuit, cum damno & jactura rei literariæ. Ita *Starov.* p. 71.
19. *Hofii Stan. Cardin. Ep. Varm.* Conciones in Evangelia Dominicalia, lat. germ. & pol. lingua, manu ejus propria scriptæ. S. 4.
20. *Janczynski Soc. Jesu* scripsit de gestis Episcoporum, Senatorum, & aliis revolutionibus sibi contemporaneis. Msc. extat in Bibliot. Collegii *Sendomirien.* S. J.
21. *Janidsovius Jacobus* scripsit libellum, *de cura Pastoralis*, qui nondum lucem aspexit, mors enim interveniens, linam omnem abruptit. S. 217.
22. *Janussovius Joa. Archid. Sandecen. Paroch. Solecen.* Ultra plurima impressa, in chartophylacio suo, reliquit imprimenda: 1) *Archidiaconiam* polonice scriptam; 2) *Thronum Regium*; 3) *Constitutiones Provinciales R. Pol.* 4) *Solium Davidis*, Partem ultimam, nam tres vivus ediderat; 5) *Sion infirmatam*, latine, quam olim polonice ediderat; 6) *Concionum fasciculum*; 7) *Correcturam jurium*; 8) *Orichovii Turcicas* & *Fidelem* subditum in patrium sermonem vertit. 9) *Comitia Varsaviensia a. 1612.* 10) *Historiam sui temporis*; 11) *Cæsarum Rom. vitas*, polonice scriptas; tum & alia minutiora plurima, in æde *D. Margarethæ* in *Nova Sandecz* inter rapsodias suas relicta. S. 215.

23. Jeroschini *Joa. Nicolai* Chronica vetus Cruciferorum Ordinis Theutonici inchoata tempore *Magni Luderi*; confecta vero tempore *Theodorici* Magistri ab an. 1190 ad 1226. Item Chronica nova Ordinis præfati, completa & transcripta a. 1464. ab an. 1239 ad 1394. *Jenichius* in Not. Bibl. *Therun.* p. 21.
24. Klobuccius *Joa Prof. Crac.* Libellum *de exercitio styli* reliquit, qui nondum impressus apparet. S. 179.
25. Laski *Joa. Archiep. Gnesnensis* scripsit plura ad Ecclesiam, Remque publicam ac literariam pertinentia, quæ in Chartophilacio Ecclesiæ Gnesnensis a tineis corrosa adhuc latitant. S. 7.
26. Leszczynski *Joa.* edidit *Orationes Consiliariorum Regni.* Ejus Msc. extant in Bibl. Acad. Cracov. S. 68.
27. Lubomlius *Severinus, ex Judeo, Ord. Præd.* Totius S. Scripturæ quæsitæ, Theologorum summorum, circa ea dogmata, 12 Tomis, per distinctiones, methodo resolutissima, conscribere voluit, sed morte præventus haud perfecit. Reliquit nihilominus 7 jam concinnatos, quamvis non limatos, & primum quidem, se vivente adhuc, prælo excussum quatuor fere millibus distinctionum constantem, quem Introductorium Generale, ad subsequenter Tractationem appellare voluit; cum totum opus, *Monotessaron Evangelicum* appellatum, 36 millibus distinctionum constare debuit. S. 194.
28. Mielicki, alias *Rotundus* dictus, *Augustinus, Pro-Consul Vilnen.* iussu Regis Sigismundi Augusti scribere inceperat Historiam Lithvanicam, latino idiomate, eodem tempore, quo *Cromerius* Polonicam, sed ad finem non perduxit. Initium hujus scripti reperitur in Bibl. Arcis Njesvisiensis. Ita habet *P. Kojalowicz* S. J. aut qui Author est operis Stemmatographici Lithvaniæ, msc. sub armis *Rela.*
29. Orichovii *Stan.* Epistolas manuscriptas asservant viri docti, & vidimus *Cracoviae* apud *Joa. Rybcovicium* Prof. Theologiæ. S. 139. *Epistolas Familiæres* quoque scripsit, sed harum pars maxima adhuc in obscuro est, ut & liber *de Summa Regni.* S. 141. NB. In ejus Annalibus, debent restitui aliqua & Annali IV. quo pertinent, præmitti quæ desiderantur, in trina edit. *Dobromilensi, Gedanensi*
&

& *Lipſienſi*, quæ adſcripta ſunt in exemplari Jo. Ern. von der Linde
Conf. Gedan. &c. H. 25.

30. Parisii S. J. *Slavia*, id eſt, de ortu & progreſſu *Slavica* gentis.
(ſervatur in Collegio *Ravenſi* S. J.)
31. Pegaſii *Bernardi Ord. Præd.* Tractatus de Trinitate, de divinis No-
minibus & de auxiliis divinæ gratiæ (P. Paulus *Ruſſel.* in Opuscul.
pol. Tryumf na dzień S. Jacka p. 103.)
32. Petricius *Sebaſtianus*, Cochanoſium æmulatus ſcripſit *Pſalterium*
carmine Polonico, ſed non evulgavit, ſicut & *Res geſtas ſui temporis*,
ſed has Joa. Innoc. *Petricio* filio, proſequendas commiſit, addito
Historiographi titulo & ſtipendio aſſignato, ut perpetuo ex tunc,
ſuum Academia *Cracov.* Historiographum haberet; ſcripta vero
Communitas in Archivo Academico aſſervaret, non proſitura in
lucem, niſi forte poſt centum annos. S. 192.
33. Piekarſki *Adami Ord. Præd.* Sermones de tempore & de SS.
(*Ruſſel.* p. 104.)
34. Poſſelius ſcripſit de origine & progreſſu *Pruſſorum*, tum & vitas
& geſta Magiſtrorum Ordinis Cruciferorum in *Pruſſia*, Episcoporum
Culmenſium, Palatinorum Culmen. Mariæburg. Pomeraniæ;
Caſtellanorum Culm. Elbing. Gedan. prout & Succamerariorum
horum trium Palatinatum, nec non Theſaurariorum *Pruſſia*, &
multa alia fol.
35. Povodovius *Hieronym. Canon. & Archipr. Crac.* reliquit inter alia
Manuſcripta: 1) *Sermones de Dominicis per annum*; 2) *Sermones de*
Sanctis; 3) *de B. Virgine*; 4) *de Solemnitatibus Eccleſiæ ceremoniis, de q̄*
varis ritibus Catholicorum, quæ ipſe olim omnia ad populum ex
ambona recitaverat, verum ita incuria executorum diſtracta a
morte, ut nuſquam ex integro ſperem ea lucem videre. Similiter:
Chimica artis notas; nam & hujus peritus erat. S. 62.
36. Pr. Radivillii, Conſilium de Equeſtri ordine (Immac. Conceptionis
B. V. M.) quem Vladislaus inſtituere meditabatur, differendo.
(*Christian. Gryphius* in Apparatu de Scriptoribus Hiſtor. 17. Sec.
illuſtr. p. 526.)

37. Rembowski *Leonardus Abbas Peplin*. scribitur a *Jangelino*, doctrina grandis & scriptis libris notabilis. Quid tamen scripserit, non exprimit, nec ego ob loci distantiam & bellorum Germanicorum tumultus addiscere potui. (Ita *Carolus Viseh* in *Bibl. Cisterc.* p. 231.)
38. Romerius *Adamus Stezycensis Parochus S. Nicolai Crac.* In Theologia *Tractatus multos & insignes & Orationes Ecclesiasticas* parturiebat. Quæ omnia, quanquam adfecta potius, quam confecta sint, facile tamen ingenium judiciumque viri indicant. S. 203.
39. Rutka *Theophilus S. J.* de Stemmatibus Polonorum, habeo.
40. Samboriensis *Camillus Ord. Præd.* reliquit nonnullos *Commentarios* in *D. Thomam & Aristotelem*, doctissimos. (*Bzovius* in *propagine S. Hyacinthi* pag. 90 edit. Venetæ.)
41. Scarbimiriensis *Stanislaus Prof. Crac.* *Sermones de Dominicis atque diebus Festis* per annum, stilo haud ineleganti conscripsit. Asservantur in *Bibl. Canon. Regul. Clobucii*. S. 131.
42. Schonæus *Andreas Prof. Crac.* morte præventus, præclara multa, quæ scripsit, inchoata tantum reliquit, perfecta non plane (uti est liber ille, cui titulus: *Nihil & omnia*) quæ, nec scio, an aliquando sint lucem visura, præter carmina pauca & orationes, quas brevi in lucem prodituras speramus, sicut & *Simonis Halicii*. S. 199.
43. Sifinii *Matthiæ* *Paraphrasis* in *Testamentum Jo. Demetrii Solikowski Archiep. Leopoliensis*. S. 19.
44. *Solikowski Jo. Demetrius Archiep. Leopol.* in chartophylacio suo reliquit, *Expositionem super Evangelia, Psalmos, Epistelas atque Hymnos* per annum in templo decantari solitos, *Ephemeris Sacra* nuncupatam. Itemque *Meditationes quotidianas; Juris Livonici Lib. 3.* ac *ejusdem Provinciæ Topographiam. Familiares* autem ejus *Epistolæ*, in feriis etiam gravibusq; rebus scriptæ, innumerabiles pene, in Cœnobio *Wachocensi*, sed indigestæ asservantur, plurimæ dispersæ, in quibus omnibus stilus erectus & elegans, rerum variâ cognitio, censuræ maturum judicium, & ante omnia, quiddam altum & ingenium quod spirat in ejus scriptis (legi enim posthuma fere omnia) quodque animum legenti objicit non plebejum. S. 19.

45. Starowolki *Simon Cantor Tarnoviensis*, a se scriptos Libros 4 de *rebus gestis Sigismundi I.* citat in sua Hecatontade p. 113 in margine.
46. Strepa vel Strempla alias *Strzempski*, notus sub nomine *Martini Poloni* Ord. Præd. ex Pœnitentiario Clementis IV. & subsequen-
tium PP. Archiep. Gnesnen. nuncupatus. Scripsit ultra *Chronica, Martimiana* dicta, quædam præclara opuscula; quibus sui nominis memoriam ad posteros transmisit, equibus ego vidi; 1) *Tabulas Alphabeticas Decreti*, quæ communiter vocantur: *Margarita Decreti*; 2) *Sermones de tempore*; 3) *Sermones de Sanctis*; 4) *de diversis miraculis*; 5) *de Schymate Ecclesie Græcorum* in Biblioth. Vaticana; & 6) *Historiam de Guelfis* ibidem. (Bzowski in propagine S. Hyacinthi p. 49.) nec Carolus *Visch* in Bibl. Script. Ord. Cisterciën. p. 239. diffitetur has lucubrationes potius videri esse *Martini Poloni*, quam *Martini Scotti*. Paulus *Ruffel* Ord. Præd. in opusc. *Tryumf na dzien S. Jacka* pag. 101. præmemoratis opusculis adjicit quoque *Summam juris divini alias Canonici*. *Hmckius* vero de *Silesis indigenis eruditiss.* & *Erchard* ac *Quetif* uterque *Jacobus* in Script. Ord. Præd. superaddunt, *Sermones super Evangelia & Epistolas, descriptionem Terræ S. & Memorabilia Romæ*.
47. Strobandi *Henrici Burggrabii R. Thorun.* manu propria scriptum de Republica patria; von Bevestigung der Stadt Thorn: A. 1591. fol. in Bibl. Thorunensi. (*Lenichius* in notitia hujus Bibl. p. 35.)
48. *Suski Hyacinthus* Ord. Præd. scripsit Apologiam de SS. Sacramento contra quendam Calvinianum. Item Sermones de tempore & de Sanctis. (Rufzel. p. 102.)
49. *Sylvii (Aeneæ, Piccolominei ex Episc. Varmiensi Summi Pont. Pii II.)* Epistolæ aliquot & aliorum nonnullæ ad *Aeneam* perscriptæ. In Biblioth. Thorun. (*Lenichius* p. 26.)
50. *Tarnowski Ioa. Castell Cracov. Supr. Exerc. R. Dux*) *Chronicon & Bellorum a se gestorum Commentarios* propria manu scripsit. S. 95.
51. *Treteri Thomæ Pefnanensis, Canon. Romæ S. Mariæ trans Tiberim, Olomucen. & Varmien.* extant variae in virtutes Cardinalis *Hofii* Ode, ut & alia ejusdem *Docta poemata inedita*. S. 124. Citatur quoque

- ejusdem *Diarium Manuscriptum* a Sebast. *Sleszkowski* in Opusc. pol. Odkrycie zdrad żydowskich p. mihi 178.
52. Tricesius i. e. *Trzeciński* Andreas Poeta præstantissimus. Scripta sua haud perfecte descripta, posteris moriens legavit; S. 147. aliqua ex iis sunt typis mandata.
53. Fr. Valerianus *Litvanides* Ord. Præd. Astronomus insignis, reliquit quædam scripta in scientia Mathematices typis præparata. (*Russel.* pag. 103.)
54. Wapowski *Bernardus Cantor Cracov. & Cubicul. Apost.* Non tantum Chronicon suum incepit, ubi *Cromerus* deliit; (prout vult *Chwalkovius*) sed potius *Annales* Poloniæ scripsit, ab ipso *Lecho* ad annum sui obitus 1535. atque hic politiore quidem eloquio & veritatis indagandæ summo studio usus est, verum aut immatura mors, aut negotia Reipubl. a perficiendo opere eum revocarunt, fragmentum tantum Historiæ hujus habemus impressum, quod Thom. de *Plaza* Canon. *Vislicien.* editioni 1589. *Coloniensi Cromeri* adjecit. Reliquum vero totius operis, inter deperdita refertur, (Anon. i. e. *Hartknoch* in exerc. *Chwalkovio* opposita p. 20. H. 21.)
55. *Zamelius Godofr. Conf. Elb.* Extat in Bibl. *Thorun.* ejus Germanicum Msc. tit. *Germania Celtica rediviva* lingua, literis, metro. (*Das ubralte deutsche Poetiswende Deutschland.*) 1667. fol. (*Ianich.* p. 35.)
56. *Zawadzki Stanislaus Prof. Cracov.* *Orationes plurimas* scriptas reliquit, ætate sua, oratoria laude, præcipue excelluit. S. 197.
57. *Zoskiewski Stanisl. Cancell. & Exerc. Ducis Supr.* Commentarius belli *Moscovitici* sub *Sigismundo III.* (Laudatur a *Chwalkowski* in *Sylloge Script. Pol. Juri Publico præmissa.*)
58. Huc quoque spectare videntur Opera *Matthæi de Cracovia*, primum *Reactoris Vniversitatum Pragensis ac Parisiensis*, deinde *Cancellarii Imp. Ruperti*, demum *Episcopi Vormatiensis*, ac tandem *S. R. E. Cardinalis, tituli S. Cyriaci*, quem quidem *Eggs* in *Purpura docta & Aubery* in *Hist. Cardinalium* volunt, fuisse *Pomeranum* de domo *Krako*. Rectius vero Poloniæ illum vindicant *Tribemius*, *Spondannus*, *Panvinus*, *Possevinus*, *Raynaudus*, *Cenebrardus*, *Balbinus*.

Idem asserit
Van Je low
in *Apolog. Spondannus*
to *Ann.* p. 22.

Mallinckrot, Gordon, Bruschius, Munsterus, Eisengrenius, Vghellius & Claud. Robertus; imo P. Samuel *Nakielski* Ord. *Miechovitarum* ejusque *Historiæ* celebris scriptor, eum fuisse de domo *Naimann* *Cracoviensium* patritia (unde & nomen obtinuerit de *Cracovia*) de certa scientia, asseruit R. P. Petro *Saunier* Ord. S. Spiritus, qui id testatur in præfamine suæ Gallicæ translationis *Matthæani* Dialogi, ubi ista quoque de *Matthæo* habet: (*Mathieu surnomme de Cracovie. ou le Polonois, fut homme tres illustre en son temps, sa memoire toutefois est ensevelie dans un tel oubli en sa propre Patrie; qu'a peine, les plus Curieux en savent le nom.*) Equidem R. P. *Gaspar Niesiecki* S. J. in suo eruditissimo opere, recenter edito, titulum *Coronæ* *Poloniæ* præferente p. 12. ait, ejus opera in cœnobio *Francorum vallis* (*Franckenthal*) asservata, in Gallia fuisse typis mandata. Ego tamen inter edita nonnisi duo hæc opuscula comperi: 1) *Dialogum ad frequentem Communionem exhortatorium*, seu (uti ad calcem libri legitur) *Tractatum de ratione & conscientia sumendi Corporis Christi*, qui *Memmingæ* 1494. prodijt, tali titulo, *Tractatus de eo, utrum expediat & deceat sacerdotes continuare Missas, vel Laicos frequenter communicare*, quem gallico idiomate transtulit præmemoratus *Petrus Saunier* in gratiam *Reginæ* *Poloniæ Ludovicæ Gonzagæ & Lugduni Gall.* 1652. imprimi curavit, & 2) *Collationes cum Papa nomine Imp. Ruperti*, quas recenter *Augustæ Vind.* 1723. editis *Miscellaneis* suis aujecit *Raymundus Duellius* *Libro I.* Ac proinde hucusque in msc. delitescere crediderim cætera ejus (quæ sequuntur) scripta.

1) *Commentarius in Canticum Canticorum, in Ecclesiasten, in Evangelium Matthæi & in Epist. ad Romanos*; 2) *Opus de prædestinatione, & quod Deus omnia bene fecerit* *Lib. 7. ad Episc. Vormatiensem*; 3) *de amore Divino.* 4) *de Officio Aristitum*; 5) *de celebratione Missæ ad Episc. Varmien.* 6) *de Translatione rerum temporalium*; 7) *de contractibus*; 8) *in Magistrum sententiarum*; 9) *Sermones in Dominicis, & 10) Liber Epistolarum.*

Pro coronide hæc loci pono, aliquot Anonymorum schediasmata, msc. a *Gryphio* p. 526. suæ dissertationis recensita, quæ nempe, cum *Gustavus Adolphus* a. 1621. & seqv. *Poloniam* invaderet, fuere composita. 1) *Colloquium inter Sigismundum III. & Carolum Suderman-*

niae Ducem. 2) Wolfgangi a *Kreitzens* Apologia ad Pilaviam Svecis dedicatam. 3) Dissertatio de vectigali Civitatibus Prussiae redimendo. 4) Acta inter Guffavum & Electorem Brandenburgicum Joa. Sigismundum die 13. Jun. anno 1625. 5) Acta Legationis *Prussica* ab Ordinibus ad Svecum missae. 6) Diarium Nuptiarum Vladislai IV. & *Cecilia Renatae* &c.

Ex hoc brevi conspectu speciminis causa exhibitio, quasi ex ungue Leonem, quisque intelligere potest, esse plerosque cives memoria dignos, fama super aethera notos, quorum opera & labores una cum ipsis oblivione fere deleta sunt, cum magno gloriae a gente Polona sibi partae detrimento: peregrinae, qui nos gerere scribenda fatentur, obijciunt simul, quod vix scribamus gesta & dum nostra arma virumque canunt, musas non omni ex parte beatas inculpant. Quamvis varia diversorum Autorum judicia hujus rei causa adferre possem, tamen studio brevitatis praetermittam, satis enim esse puto, allegare verba Hoppii schediafmatis §. 3. *Dum animo revolvimus, non possumus non dolere, adeo incuriosos fuisse, in rerum suarum notitia Polonos, cum apud illos etiam plurima lucem viderint, quorum Catalogum locupletiore textu, interesset publice;* quibus addit inferius: *Optime de publico mereretur, qui secundum seriem omnia consignaret & accuratam simul Prosopographiam Poloniae ederet.* Cupiditate itaque incensus quomodo-cunque merendi de patria mea, merito lubensque hunc in me suscipio laborem, nec erit ingratus labor, dum praemia multa sequentur, utpote necessaria informatio, justa dilucidatio, rerumque exoptatarum communicatio. Cum vero non solum labores Autorum Polonorum typis impressos & manuscriptos, verum Numismata quoque & imagines aeri incisas Polonorum, aut quacunque ratione ad Poloniam pertinentium, colligo pro majori veritatis Historiae patriae elucidatione, omnes ac singulos enixe rogo, ne graventur de thesauro suo proferre, non tam nova, quam potius vetera monumenta, quo ad reddendum officium & ad testandum publice in iisdem factis literariis devincti animi studium, gratam monebunt mentem.

Lit. C.

CONSPECTVS

HISTORIAE ECCLESIASTICAE POLONIAE

SVB TITVLO

POLONIAE ORTHODOXAE,

DANTE DEO, EVVLGANDAE.

Incumbenti mihi multifariam variis, prout elucubrandæ *Historie Universalis Ecclesiasticae* ratio postulabat, lectionibus, &, eapropter, diversis diversorum idiomatum impallescendo scriptis, sæpe sæpius oculos subibant, mentique scrutatrici arridebant opera nonnulla, Nucleum *Historie Topographico-Ecclesiasticae*, ut ita dicam, id est, Acta Ecclesiastica Regni, Provinciæ, vel & signanter, Diocesis alicujus exhibentia. Quo quidem in genere scriptionis aliquot peculiarium hujus Regni Orthodoxi Diocesum, separatas animadverti lucubrationes, totius vero Regni generatim Historiam Ecclesiasticam nemini adhuc, quod sciam, in mentem venisse, næ in typum abiisse, deprehendi, & inde est, quod id operæ pretium, meis minime aspernari viribus sentiens, improbo labore, ac læto gestienteque animo illud suscipere impulsu amicorum non detrecto, me ut non peregrinum in patria, sed amantem vocationis, amantem natalis soli, demonstrare valeam.

Equidem calcar stimulumque superaddere videntur innumeri (quorum mihi insistendum vestigiis) in quolibet Catholico Regno, imo & Hæterodoxis provinciis, consimilem navantes operam scriptores, quales mihi innotuere, *Italiae* Vghellus, *Sicilie* Pirrus, Caietanus, Piccolus. *Pedemontii* Allixius, *Germanie* Brouwerus, Bruschius, Carassa, Colbingius, Hottingerus, Schilterus, Vejelius, Vrsinus, Zeilerus. *Bavariæ* Raderus. *Saxonie* Caussinus, Chytræus, Hamelmanus, Hopfnerus, Krantzius, Sprecherus. *Thuringie* Sagittarius, *Westphalie* Kleinsorgius, Schaten, *D. Anhalt.* Pitiscus. *Hassie* Clotzius, Garthius, Hofnerus, Leuchtner. *Com. Mansfeld.* Emmerlingius. C.

Hoien. Hamelmannus, *Belgii* Baselius, Buchnerus, a Castro, Choquetius, Gazæus, Hommius, Miræus, Molarus, Raiffius, Sanderus, Schoockius, Vernulæus, de Vry. *Frisiæ* Boschaerts, *Com. Namurcen.* Busseterus, du Monin. *Helvetiæ* Bullingerus, Murerus, & Ranuccius Comes Scotus; *Galliæ* San-Marthani fratres gemelli, Bosqvetus, Cointius, Coquillius, Filefac, Lautojus, Leschasserius, Marca, Pithæus, Sauffay, Servinus; *Normandiæ* Vitalis, *Hispaniæ* Bleda, Marietta & San-Marthanus; *Catalauniæ* Domenec; *Arragoniæ* Alvarus, Blascus; *Lusitaniæ* Bullialdus, Macedo. *Angliæ* V. Beda, Alford, Amelius, Apollonius, Bartoli, Burnet, Cofin, Crakanthorp, Dugdale, Durellius, Fitzerbert, Forbescius, Foxus, Fullerus, Godwin, Harpsfeld, Horn, Juellus, Loidius, Lovius, Mafonus, Mocket, Morus, Parker, Parsons, Reuterus, Ritschelius, Roberti, Sanderus, Smithæus, Stillingfleet, Vsserius, Vtenhovius, Warton & Wortington; *Scotiæ* Bayllus, Camerarius, Conæus, Dempsterus, Knoxius, Molinæus, Philadelphus, Spotiswod, Tirius; *Hiberniæ* Clerus, Messingham, Porterus, Vsserius. *Sveciæ* Baazius, Ohrnhialmus; & noster Varmienfis Canonicus Vastovius. *Laponiæ* Schefferus, *Daniæ* Aslacus, Aelnothus, Nicolai, Slantgendorff; *Slesvici* Heimreich; *Holsatiæ* Arnkielius; *Hungariæ* Inchofer; *Bohemiæ* Balbinus, Camerarius, Comenius, Greenius, Pontanus, Solimannus, Theobaldus ac noster Polonus Lasitius; *Moscoviæ* Botvidus, Kramer, Mayerberg, Oderbornius, Olearius, Openbusch, Petrejus, Possévinus, Printz, Schwabe, Siricius, Vlfeld, tum & nostrates Poloni, Gvagnin, Laficius, Sacratius & Skarga. *Graciæ* Allatius, Angelus, Arcudius, Beurerus, Calovius, Chytræus, Critopulus, Crusius, Cyprius, Goar, Haberkorn, Hebert, Hottinger, Huldricus, Lucaris, Meisnerus, Pelærgus, Possévinus, Rikaut, Severus, Smith, Vesselus & Zialowski; *Armeniæ* Brëdenbackius, Galani, Kempius, Theonanus, ac noster Polonus Matthæus Bembus; *Maronitarum* Echellenfis Mullerus, Sionita; *Alexandriæ* Eutyechius; *Aegypti* Gerhardi; *Africæ* Leideckerus, Schelstrate; *Aethiopiæ* Almeida, Alvares, Baratti, Bermudes, Corsali, Dresserus, Goes, Lüders, Ludolphus, Tellefius, Titelmannus, Vrreta & Wildius. *Chinæ* Kircherus, Longobardus,

Martinius, Schall, Semedus, Trigautius; *Indiæ* Acofta, Gonzalez, Heurnius, Hoornbeckius, P. Martyr, Pimenta, de Valentia; *Iaponiæ* Cerqueira, Frois, de Rhodes, Rofeffius, Solierus, Sotelius, Trigautius, Valignanus & PP. Societ. Jefu in Epiftolis. *Peruvia* Brulius; & *Paraquariæ* Ranzonierus & fexcenti alii, in quibus difcriminatim recensendis, ne nimius fim, longiusque excurrat hæc mea lucubratiuncula, jam ad Regiones lymitrophas, nostrarumque orarum finitimas tranfeo: (*Pruffiæ*) equidem Historiam Ecclefiafticam poft factas, in *Petri de Dusburg Chronicon Magiftrorum Ordinis Theutonici* Annotationes perfcipfit faliffime Chriftophorus *Haviknochius*, cujus inhæfere veftigiis, Cœleftinus *Mis lenta*, ac Petrus *Sickius*. Similitèr (*Pomeranicam*) Sacram Historiam pertractavit Daniel *Cramerus*, (*Curlandicam*) Paulus *Einborn*, (*Silefiacam*) vero Godefredus Ferdin. *Buckifius* sub Frid. *Liechfterni*, nomine ficto, hoc illius opus locupletante, Anonymo *curiofo*, uti fe vocare voluit, *Silefio*. Actum agerem, fi nunc fiugularum Diœcefum peculiare catervatim recensere vellem Hiftoricos; nam id apprime dudum exegit Gaspar *Sagittarius* Introductionis in Hift. Eccl. cap. 20. Satis igitur superque dixero, fi nullum in orbe Chriftiano toto Regnum, nullam Provinciam, Metropolim nullam, imo Diœceſim fere nullam exiftere aſſeveraverim, quæ fuum in recensenda Hiftoria non fit fortita Scriptorem. Noſtrum ſaltem Regnum Orthodoxum dubio procul hac in re infortunatius, quod illi *planam plenamque* Hiftoriæ fuæ Ecclefiafticæ nanciſci datum, huc ad uſque non fuerit congeriem, maxime cum & vel ipsis in his oris quondam graſſantibus hæreſibus ſui non defuerint Hiftorici; quales *Reformatis* ac *Schiſmaticis* quidem contigere, *Andreas Wegierscius* (ſub Anagrammaticè ficto nomine *Adriani Regenvolfcii*), *Huffitis* vero Martinus Gratianus Gertichius, ac Joh. Amos Comenius, nec non *Antitrinitariis*, *Socinianis* (vulgo *Fratribus Polonis* dictis) Stan. Lubieniecki, Chriſtoph. Sandius & Samuel Fridericus Lauterbach. Extant quidem & apud nos, nec diſſiteor, aliquot hoc in genere ſcripta, ſed hæc ſunt perexigua, quæ oculos plane effugiunt, centonum inſtar, folia volantia, deperditioni ſummopere obnoxia & quæ jure merito

Gallico idioma nate, *Fragmenta fugitiva* audiunt, quia successu temporum vix ac ne vix quidem reperiri ambigunt ac proinde perennaturæ memoriæ gloriam vix merentur. Mens igitur hic mea est, pro Polyhistorum aucupanda gratia, nostratum pleniore informatione, extraneorum nostræ quoque Poloniæ Orthodoxæ notitia, cunctis, quæ in præsentiarum usque utroque vulgari nempe & latino idiomate extant, in unum conglobatis, & suo quæque loco dispositis scriptis, lacunis & hiatibus suppletis, serie Episcoporum, a quo quisque Author cessavit, continuata, usque in præsentem diem, univrsam quoddam Historiæ Polono-Ecclesiasticæ, sub titulo prælibato, excitare opus, cujus dispositionem, quam mens præfert, & cui se jam aliquatenus congesta sparsim & quaquaversum materies conformare satagit, in subsequenti schemate & quasi Idea distinctiva oculis lectorum subijcio.

Primas Operis occupabit partes, Historica Narratio stabilitæ in oris nostris Orthodoxæ fidei; cum annexa dissertatione de cultu Idololatriæ veterum Sarmatarum. Deinde recensentur Principum ac Regum Poloniæ Christianorum, inchoando a Miecislao I. anno 965. lustrali baptismatis aqua delibuto, vitæ, res gestæ, præcipue vero quævis in rem & propagationem fidei Catholico-Romanæ bene acta. Demum progressus ulterior sanæ fidei in Regno Poloniæ & Provinciis olim & modo subjacentibus, secundas sibi vendicabit curas. Hic, ut paucis absolvam, ea omnia inferentur, quæ ad religionem spectare & Ecclesiasticam Historiam constituere dignoscuntur. Attexi hic poterit *Martyrologium Polonicum*, seu recensita Historica series omnium cujusvis status, ordinis, gradus & sexus nostræ vel finitimæ nationis Sanctarum, Beatarum, in opinione sanctitatis demortuarum, prodigiisque inclarescentium personarum, ordine ubique Chronologico, ad amussim observato. Proximum usurpabunt locum Erecciones ac fundationes perantiquæ Archiepiscopatum & Episcopatum, a Principibus ac Regibus Poloniæ præstitæ, prout & Approbationes ac confirmationes a Sede Apostolica hac occasione emanatæ; tum quoque dotationes, amplificationes & propagationes,

tiones, nec non Translationes Sedium Episcopaliū ex uno in ali-
 tum locū, vel certe, extinctiones & annihilationes nonnullarū
 subsecutæ. Insequetur demum Ordo ac interrupta series, Archiepi-
 scoporū & Episcoporū Regni Poloniæ, & Provinciarū olim
 subjectarū & nunc Regno huic subjacentiū; tum quoque extin-
 ctarū jam, vel in unum coalitarū Diocesum, exhibens, cujusvis
 Episcopi nomina, gentem, familiam, gentilitium insignie, genealogi-
 cum stemma, tempus consecrationis, gradus quibus quisque ad Epi-
 scopatum pervenit, vel ad altiorem eVectus est; acta præcipua, mū-
 nia, legationes obitas, foundationes præstitas, meritaque quævis de
 Ecclesia ac patria. Extant in Gnesnenses, Leopolienses, Cracovien-
 ses, Vladislavienses & Varmienses Præsules Hexastichia a *Damalevicio*,
Scrobissevio, *Katscio*, *Clemente Ianicio* & *Thoma Tretero* conscripta,
 quæ suis inserentur locis, cæterorū, qui desiderantur, Episcopo-
 rum versiculis non invita Minerva superadditis. Enumerabuntur ul-
 terius decora & monumenta Metropolitanarū, Cathedraliū, Col-
 legiatarū, Præposituraliū, Insularū ac simplicium, tum & Pa-
 rochialiū Ecclesiarū per singulas Dioceses. Subsequetur Histo-
 rica Narratio Imaginum Gratosarū Salvatoris, Beatissimæ V. M. &
 quorumvis Sanctorū, miraculis inclariscentium, in Regno & cæte-
 ris annexis Provinciis, secundum partitionem Dioceseon methodo
P. Godofr. Gumpenberg in Atlante Mariano. Huic subnectentur,
 Synopticæ vitæ clarorū virorū status Ecclesiastici, qui pietate,
 scriptis ac bene gestis sui aliquam posteris transmendarunt memo-
 riam. Seorsivum obtinebit locum series & ordo Metropolitanarū,
 Archiepiscoporū, Episcoporū & Archimandritarū Græco-
 Vniti ritus, tum & recensio monumentorū Ecclesiasticorū ac
 vitarū clarorū hujus ritus virorū. Similem deinde sortientur
 operam Foundationes Abbatiarū ac Monasticarū Præpositurarū,
 cujuscunque ordinis & utriusque ritus, per totum Regnum & adja-
 centes Provincias; nec prætermittetur compendiosa Narratio Fun-
 dationis & Originis Ordinum Religiosorū, Polonia oriundorū,
 qualis est congregatio Custodum S. Sepulchri Hierosolymitani vulgò

Miechovitarum, *Canonicorum Regularium BB. MM. de Pœnitentia*, *S. Mariæ de Metro*, vulgo *Marcorum*, *Marianorum*, vulgo *Stanislaitarum*, tum & *Monialium S. Brigittæ*, ex Regno *Sveciæ*, jure postliminii nobis devolutarum. Sistentur demum, præmissa serie, *Acta omnium*, quotquot ab ipsis primordiis fuerunt, *Abbatum Claustralium*, *Commendatariorum* seu *Perpetuorum Administratorum* ex *Archivis*, & quibusvis *Cœnobiorum* monumentis depromenda. *Mantissæ* loco adnectetur *Origo Equitum Ordinis Melitensis in Polonia*, tum & *recensio Commendatorum*, *Posnaniensium* & *Stawolowicensium* ab ipsa origine usque in præsentem diem. Non postremum obtinebunt *locum Foundationes Collegiorum Canonicorum*, in *Cathedralibus* & *Collegiatis Ecclesiis* per singulas *Diœceses*, tum & eorum præcipua & antiqua statuta, *Capitulorum* status modernus, *Prælatorum* & *Canonicorum* in quovis *Capitulo* numerus, eorumque ab ipsa, quoad fieri poterit, *erectione enumeratio*; jam enim *Cracoviensium*, *Plocensium*, *Varsaviensium* & *Pultoviensium*, omnium fere, quotquot fuerunt, *Canonicorum nomina* ex *Actis Capitularibus* improbo labore collecta, *ordine Chronologico*, in *tabulas retulimus*. Sequetur exinde *series Prælatorum* & *Canonicorum* ad *Suprema Tribunalia Regni ac Lithvaniæ*, quotannis *Deputatorum* ex suis respective *Capitulis*, ab ipsa horum *Parliamentorum* origine usque in præsentem diem. Quoniam vero, præcipue ope & auxilio, *virorum maxime in Academiis & Vniversitatibus*, literis imbutorum, *res Ecclesiastica* apud nos stetit, idcirco non prætereundum duco, aliqua de origine ac *foundatione almæ Vniversitatis Cracoviensis*, tum & *Zamoiscensis*, *Posnaniensis* & *Vilnensis* *Academiarum*, nec non de *Legibus*, *Statutis* & *Consuetudinibus* earundem; tum & de *viris*, qua pietate, qua eruditione clarissimis, ex iis *Lycæis* prodeuntibus, *effari*. Nec minus plena *Regularis in Polonia* *Status* sistetur *notitia*. Exhibebitur nempe *Tabella*, omnium cujusvis *Ordinis*, *Congregationis* & *Instituti*, utriusque *sexus Monasteriorum*, *Cœnobiorum*, *Collegiorum* & *Seminariorum*, sistens *ordine Chronologico*, omnium cujusvis *ordinis Foundationum Elenchum*, inspersis ipsis *erectionum*

monumentis, ex originalibus desumptis. Haud contemnendo ponetur loco enarratio actorum omnium, quotquot fuerunt; (fuerunt autem 18) S. R. E. Cardinalium, natione vel indigenatu Polonorum; tum & Legatorum a latere, ac Ordinariorum S. Sedis Apostolicæ Nuntiorum, ad Reges nostros & Rempublicam olim & nunc missorum, præmissâ dissertatione de statu Nuntiaturæ Apostolicæ in Polonia, & munere Legati a Latere, Archiepiscopo *Gnesnensi* annexo, prout & de cæteris ejusdem eminentibus Titulis & prærogativis, quas fusc jam recensuit avunculus, grata memoria prosequendus, Andreas *Olszowski* Regni Primas. Claudet agmen profanum vulgus Hæresiarcharum omnium in Regno & annexis Provinciis suos spargentium errores. *Arianorum* duntaxat, *Antitrinitariorum* seu *Socinianorum*, *Valdensium*, *Wicleffitarum*, *Hussitarum*, *Vnitariorum*, *Calixtinorum* & id genus aliorum Novatorum, præcipue vero *Lutheranorum* & *Calvinianorum*; de quarum hæresium origine in Polonia, progressibus & fatis, luculentissima præmittetur Dissertatio præliminaris. Huic annectetur Catalogus operum a præmemoratarum hæresium sectatoribus, latio vel vulgari idiomate exaratorum, quem pro majori fidelium præcustoditione, subsequetur Index librorum prohibitorum a Polonis conscriptorum, qualem nobis texuit Georgius *Zamoyski* Episcopus Chelmen. in opusculo separato Synodi suæ Dicecesanæ an. 1604. rarissime obviæ, annexo. Separatos sibi vendicabit tomos, locupletissima Collectio omnium, quotquot unquam fuerunt, Synodorum in hoc Regno Orthodoxo, ita tamen, ut Provinciales Synodi seorsive, Dicecesanæ itidem seorsive propter commoditatem Cleri, respectivè Dicecesani haberi possint. Pro coronide adjicietur *Bullarium Romano-Polonicum* continens omnes Bullas, nec non Brevia Romana, quotquot unquam emanarunt a SS. Pontificibus, ad Regem, Remp. Episcopos & Proceres Poloniæ directâ, ordine Chronologico servato. Et hæc est summa operis a me pertextati, quod etsi primâ fronte appareat vastum ac immensum, facili tamen negotio absolvi poterit, obstetricante exactorum amanuensium opera, si singuli eruditi debitas subministrare notitias non gravabuntur, & aliquot rei

Historicæ peritissimi, conjuncta manu hoc opus aggrediantur, operas inter se partiti, mecum communicantes adnotata. Quodsi vero præpedientibus negotiis, absolvi illud a me non contingat, semitam alteri cuiquam commonstrasse, sufficiet: *Et in magnis voluisse, sat erit.*

Lit. D.

SPECIMEN CATALOGI

BIBLIOTHECÆ JOSEPHI ZALVSKI R. R. &c.

SISTENS ORDINE ALPHABETICO

PRAECIPVOS CVIVSVIS FACVLTATIS ET ARGVMENTI LIBROS, A PERSONIS VEL SECVLARIBVS, VEL ECCLESIASTICO-SECVLARIBVS, PRAECISE POLONIS (PAVCIS EXOTICIS INTERMIXTIS) TVM ET PERSONIS SEQVICRIS SEXVS AB ANNO SECVLARI 1700. VSQVE AD A. 1731. QVOVIS IDIOMATE, VBIVIS LOCORVM MAXIME VERO IN POLONIA EVVLGATOS.

* (F.) significat in folio. (Q.) in quarto. (M.) in minori forma. (Ex.) scriptorem exoticum. (An.) Anonymum. (Ps.) Pseudonymum. (Tr.) Traductionem ex aliquo idiomate in vulgare. (Varsaviae S. P.) indicat Typographiam Scholarum Piarum. (S. I.) Typographiam Soc. Jesu. (Vol.) Volumina. (Fig.) figuras. (Ed.) editionem denotat.

1. Aneuta *Georg. Casim. nunc Ep. Suffr. Vilm. Referend. M. D. L.* Jus plenum religionis Catholicæ in Regno Pol. & M. D. L. Juri prætenso Dissidentium opposito (in comitiis a. 1720.) *Vilnae 719. M.*
2. Barry *Anton.* Vita Benedicti XIII. P. M. (cum meis additionibus de Familia *Vrsinorum.*) *Varsaviae S. P. 726. Q.*
- Ex. 3. Bratin *David Consil. Brand.* de Jurium Regni fundamentalium in R. Pol. ratione & praxi moderna, i. e. de Comitibus Regni Generalibus, de electione Regum, & de juribus Majestatis. *Coloniae (i. e. Elbingæ) 722. Q.*
4. *Id.* de Scriptorum Pol. & Pruss. Hist. Polit. & Juridic. in *Bibliotheca*

theca sua collectorum virtutibus & vitiis, Catalogus & iudicium.

Coloniae (i. e. Elbingæ) 723. *ℚ.*

5. Brzostowski *Const. Casim. Episc. Vilnen.* Epistola Pastoralis.

Vilnae 710. *ℚ.*

6. *Id.* Decreta, Sanctiones & universa acta Synodi Dioecesanæ Vilnen. a. 1717, 3. Febr. celebratæ per Alex. Joa. Zebrowski Archid. Albæ Russiæ connotata.

Vilnae 717. *ℚ.*

7. Buchan *Joa. Frider.* Hecatombe epigrammatum super hymnos, versiculos & Responsorialia Officii de Imm, Concept, B. V. M.

Varsaviae S. P. 718. *ℚ.*

8. Buchowski *Andr. Canon. ad S. Annam Crac.* Gloria Domini super templum suum (i. e. Descriptio Basilicæ Vnivers. Cracov. ad S. Annam.)

Cracovia 703. *ℚ.*

9. Charitius *Andr.* Commentatio Historico-Literaria, de viris Eru- Ex.
ditis Gedani ortis.

Wittemberge 715. *ℚ.*

10. Chroscinski *Stan. Adalb.* Clypeus Joannis III. i. e. Historia Chronologica Domus Sobiescorum,

Brigæ 717. *F.*

11. Crusius *Theod.* Miscellanea Silesiaca.

Lignicii 722. *M.*

12. Damalewicz *Steph. Vladisl. & Crusvic, Canon.* Vita S. Bogumili Archiepiscopi Gnesn. post edit. Romanam 2.

Varsaviae S. P. 714. *M.*

13. Dembinski *Vexillifer Zatorien.* Philomela Rosariana canens my- An.
stera SS. Rosarii B. V. M. (carmine Leonino.)

Cracovia 710. *M.*

14. Dlugoski *Joa. Archiep. Leop.* Historiæ Polonicæ, nova editio, (7 postremis libris, qui in Dobromiliensi desiderabantur, aucta) cum adjectis aliquot Script. Pol.

Lipsiæ 711. *F.* 2 vol.

15. *Id.* Vitæ Episcoporum Smogorzewien. Rydzinen. & Vratislaviensium (reperitur in Somersbergii Scriptoribus rerum Silesiacarum ineditis, tomo 2.)

Ibid. 729. *F.*

16. *Id.* Epitome ejusdem operis. (Ibidem reperitur.)

17. Erndtel *Christ. Heur. D. Medici Regii, Varsavia* physice illustrata, Ex.
sive de aere, aquis & incolis Varsav. eorundem moribus & mor-
bis.

Dresdnæ 730. *ℚ.* fig.

18. Ferber *Joa. Const.* Dissertatio Juris Publ. Pruthenici de Muneris Ex.

Theſaurarii in Pruffia Reg. antiquitate, Juribus & Prærogativis
Gedani 722. 2.

19. Fredro *Andr. Maxim. ex Caſt. Leopold. Palat. Podoliae*. Vir conſilii, monitis Ethnicorum, nec non prudentiæ civilis, prælucente apparatus oratorii copia, ad civiliter dicendum inſtructus. Accessere alia ejus Miſcellanea: *Opus poſth.* Leopoli 730. 2.
20. *Id.* Monita Politico-Moralia. 3. Ed. *Vefaliae* 700. M.
- An. 21. Gaſpari *Chriſt. Secr. Primitialis* Genuina ratiocinatio circa Decretum Thorunenſe. *Varſavia S. P.* 725. F.
- Ex. 22. Hoppius *Samuel Joach.* De Scriptoribus Hiſtoriæ Polonæ ſchediaſma Literarium. *Dantiſci* 707. 2.
Item cum Annotat. Gabr. Grodeck & Valentini Schlieſſ Gedan. (præmittitur novæ Editioni *Dlugoffii.*) *Lipſiæ* 711. F.
23. Jaklinſki *Joſeph.* *Judicides Caſtr. Oſwiecim.* Siren Sarmatica (i. e. Epigrammata de paſſione Chriſti *Stan. Lubomirski* Mareſchalci R. Poloniæ, latino carmine expreſſa. *Cracoviæ* 725. M.
- Ex. 24. Jænichius *Petr.* Notitia Bibliothecæ *Thorunenſis.* *Jenæ* 723. 2.
25. *Id.* Meletemata Thorunenſia ſeu Diſſertationes varii argumenti. *Thorunii* 729. M. 2 vol.
26. Joannes *Archidiacon. Gneſnen.* Chronica Polonorum a. 1359. conſecta (in *Somersberg* Scriptor. *Sileſiæ T. I.*) *Lipſiæ* 729. F.
27. Kadlubek *Vincentius* *Episc. Cracov.* Chronicon Poloniæ, (in nova edit. *Dlugoffii.*) 2 Ed. *Lipſiæ* 711. F.
28. Karnkowiſki *Stan. Archiep. Gneſnen.* Illuſtrium virorum Episto-læ collectæ. (Ib dem.) 2 Ed. *Lipſiæ* 711. F.
29. Lapezynſki *Ant. Chryſantus* Solium Poloniæ (i. e. Hexaſticha in Reges Poloniæ.) *Thorunii* 710. M.
- Ex. 30. Lengnich *Godfrid.* Commentatio ſuccincta de norma regiminis, quæ ſub imperio RR. Pol. ex præſcripto Jurium Fundamentalium *Pruffiæ* competit. *Gedani* 722. 2*
31. Leo *Joa. Decan. Guſtad.* Hiſtoria *Pruffiæ* *Opus poſth.* *Brunsb.* 725. F.
- Ex. 32. Lilienthal *Mich.* Schediaſma de præcipiſ rerum *Prufficarum* Scriptoribus. *Regiomonti* 718. M.

33. Linde *von der. Joa. Ern. sub ficto nomine Gratiani Severini Lipinski, Ex. Pfs.*
Sicilimenta ad Epistolas Zaluscianas. (Gedani) 711. 2.
34. Lochowski *Stan. Notar. Opocznen. Regulæ Juris & loci Communes Forenses.* 2 Ed. Cracoviae 701. M.
35. Lubinski *Casim. Episc. Cracovien. Synodus Dioeces. Cracoviensis. Cracoviae 711. F.*
36. Lubomirski *Stan. Supr. Maresch. Regni de vanitate Consiliorum. Varsavia S. P. 702. M.*
37. *Id.* Repertorium Opuscula latina, sacra & moralia. *Ibid* 701. M.
38. Małopolski *Stan. Subdapifer Braclavien. Leges mensæ Małopolscianæ (multa hic curiosa reperiuntur.) Varsavia S. P. 707. 2.*
39. Menckenius *Joa. Burchardus, Sigismundi Augusti R. Pol. Epistolæ, Ex.*
Legationes & Responfa, nec non *Stephani Batorii* Regis Polon.
Lipsia 703. M.
40. Młynarski *Casim. Cantius Paroch. Fridman in Hung. Sermones familiares inter Catholicos & A catholicos frequentes. Crac. 701. M.*
41. Mocki *Georg. Canon. G. Plocen. Thronus Regius (i. e. Concio in funere Pr. Casimira, Jacobi Princ. Regii Pol. Filia, Volavia 5 Julii. Vratislavia 723. F.*
42. Nogawski *Joseph. Mich. Seminarium Spiritus & artis concionatoriae in principiis, sententiis, exemplis Concionatorum Status Eccles. Sec. fundatum. Varsavia S. J. 731. M.*
43. *Id.* Festa Sanctorum Symbolice & Poetice proposita.
Cracoviae 724. M.
44. Olzowski *Andr. Archiep. Gnesnen. Quinquaginta Singularia Juris patronatus Regum Poloniae (in Novis Polonicis ex Comitibus Grodnen.) An.*
3 Ed. Colonia 728. 2.
45. *Id.* de Archiepiscopatu Gnesnensi (i. e. de Legatione nata, de Principatu & Privilegiis Archiep. Gnesn. (Adjicitur parti primæ Tom. I. Epistol. Zaluscianarum.) *Brunsberega 709. F.*
46. Opatovius *Adamus Decan. ad S. Annam Crac. Vita Beati Joannis Cantii. 2 Ed. Cracoviae 712. M.*
47. Orichovius *Stanisl. Canon. Premisl. Annales Poloniae ab excessu*

- gismundi I. & vita Petri Kmitæ (in nova Editione Dlugossii.)
3 Ed. Lipsiæ 711. F.
48. Ossolinski *Georg. Supr. Regni Cancell.* Mercurius Sarmaticus (i. e. Orationes in variis Legationibus ab eo habitæ.) Vilnæ 716. M.
49. Owaniszewicz *Christoph. Auxentius Prof. Zamoys;* Palmaris fructus (i. e. varia epigrammata curiosa & Politica Polonica versione adumbrata. Zamoyscii 700. Q.
50. Pastorius *Joach. Canon. Varmien. & Chelmen.* Institutiones aulicæ. 3 Ed. Ienæ 717. M.
51. Piechowski *Michael Episc. Suffrag. Chelmen.* Cornu copiarum Insulæ Chelmen. (i. e. vitæ Synopticæ Episc. Chelm.) Zamoyscii 717. F.
52. Piotrkowski *Lucas Prof. Crac.* Rhetoricæ Institutiones 4 Libris comprehensæ. 3 Ed. Cracoviæ 722. M.
- An. 53. Poninski *Succamerarius Regius,* Augustus Hymenæus, i. e. Descriptio Pompæ nuptialis *FridERICI* Principis Regni Pol. cum Maria Josepha Archiducissa Austriæ. Dresdæ 720. Q.
54. *Id.* Fortuna in Lechiam hospes, Carmen dicatum in adventu ejusdem Principis Regii Varsaviam. Varsaviæ S. P. 726. F. (Reperitur quoque reimpressum in Novis Polon.) Colonia 728. Q.
55. *Id.* Planta felicitatis publicæ, Carmen in adventu Sereniss. Regis, reconvalescentis. Varsaviæ S. P. 727. F.
56. *Id.* Gemini soles. Carmen in adventu Curia Berolinensis Dresdam. Dresdæ 728. F.
57. *Id.* Ingens umbra; in fun. *Sieniawski* S. Exercit. R. Ducis. Varsaviæ S. P. 726. F.
58. *Id.* Augustus dolor; in fun. *Denhoff* Exerc. Litvan. Campiducis. Varsaviæ S. P. 730. F.
- An. 59. Potocki *Paulus Castell. Camenee. Parens Celsissimi Primatis,* Seculum bellatorum & togatorum (i. e. elogia 100 Polonorum illustrium utriusque Status. Titulus in omnibus exemplaribus desideratur prout & alia præliminaria. Cracoviæ 702. Q.
60. Rostkowski *Adam Franc. Xav. Ep. Philad. Suffr. Luceor.* Clypeus Cleri Poloni contra tela fori Secularis. Varsaviæ S. P. 728. Q.

61. Rupniewski *Steph. Bogusl. Episc. Luceor.* Epistola Pastoralis, alias Instructio, s. Monita paterna ad Clerum sibi commissum.
Zamoscii 722. Q.
62. *Id.* Synodus Luceorientis. *Varsavia S. P.* 726. F.
63. Rychalski *Mich. Senior Mans. Vladisl.* Quadriga Sacerdotum ad Cœlum, sive prædestinatio Sacerdotum per quatuor Novissima jugiter expensa.
Cracovix 705. M.
Vilnæ 707. M.
64. Sapieha *Ioa. Frider. Lucas Castell. Trocen.* Monumenta Marianarum antiquitatum, i. e. Historia Thaumaturgæ Imaginis B. V. M. Kodnensis Innoc. XIII. inscripta. *Varsavia S. I.* 721. F.
65. *Id.* Fundatio insulatæ Præposituræ Kodnensis. *Zamoscii* 717. F.
66. *Id.* Adnotationes historicæ de origine, antiquitate, excellentia heroici ac celeberrimi Ordinis Equitum Aquilæ Albæ in Polonia. Accessit Corollarium celebriores in Christianitate ordines equitum enumerans. *Colonia i. e. Varsavia S. I.* 730. Q.
67. *Id.* Tabula Genealogica Domus Sapieharum, æri incisa in Folio maximo patenti a Dn. Mylio. *Kodnæ* 732.
68. Sarnicki *Stanisl.* Annales seu de origine & rebus gestis Polonorum & Lithvanorum Lib. 8. *2 Ed. Ibidem* 711. F.
69. *Id.* Descriptio veteris & novæ Poloniae, itemque Russiæ & Livoniæ. (Reperiuntur in nova Edit. Dlugoffii.) *2 Ed. Ibid.* 711. F.
70. Sendelius *Nathanael,* Electrologiæ per varia tentamina Historica ac Physica continuandæ Missus 1. & 2. & 3. *Elbingæ* 725. Q. Ex.
71. Skrzetuski *Joa.* Monitorium simplex ad correcturam vitæ humanæ. *Thorunii* 709. Q.
72. *Id.* seu Szczuka *Stanisl. Pro-Cancellarius Litv. sub ficto nomine Caudidi Veronensis,* Ecclipsis Poloniæ Orbi Polonico demonstrata. *Varsavia S. P.* 709. Q. Ps.
73. Szaniawski *Constant. Felic. Episc. Cracovien.* Epistola Pastoralis. *Cracovix* 720. Q.
74. *Id.* Idea vitæ sacerdotalis ad usum Cleri Diœcesani. *Ibid.* 721. Q.
75. Szembek *Christoph. Antonius Episc. Vladislavien.* Epistola Pastoralis.

- ralis. *Varavia S. P. 720. Q.*
76. *Id. Synodus Posnaniensis. Varavia S. P. 720. Q.*
77. *Szembek Christ. Joan. Episc. Varmien. Epistola Pastoralis. Brunsbergæ 724. Q.*
78. *Id. Synodus Chelm. Zamoscii 717. F.*
79. *Id. Synodus Premislien. Cracovia 723. F.*
80. *Tarlo Petrus Ep. Posn. Epistola Pastoralis. Varavia S. P. 721. F.*
81. *Temezvari Joa. Ignat. Notar. Luceor. Anima pœnitens ad Regulas Præceptorum Decalogi, i. e. Explanations peccatorum stylo metrico, in parte expositæ. Supraslii 726. Q.*
82. *Turlay Vlad. Equ. Lithv. Corona Australis, i. e. vitæ Reginarum Poloniae de domo Austriaca. Vilna 705. Q.*
- Ex.** 83. *Vastovius Joa. Svecus Canon. Varmien. Vitis Aquilonia, seu vitæ Sanctorum Regni Sveo-Gothici, cum notis Erici Benzellii. 2 Ed. Vpsalia 708. Q.*
84. *Waryski Stan. Ephemeris Historico-Politica, seu Synoptica Descriptio Historico-Chronographica singularium in Polonia gestorum per singulas anni dies disposita. Cracovia 702. M.*
85. *Zalaszowski Nicol. Archid. Posn. Jus publicum Regni Poloniae. Posnania 702. F. 2 vol.*
86. *Id. Jus Capituli s. de potestate Capituli, sede Episcopali vacante. Cum adjecta Episc. Posnan. Hist. Synopsi. Opus posth. Ibid. 706. Q.*
87. *Zawadzki Casim. Castell. Culmen. Speculum vere repræsentans Anomaliam in Capitibus Imperii Sarmatici oblatum Joa. III. seu exilis tractatus super advertentiam defectuum in Cap. Imp. Sarm. 3 Ed. Lublini 716. Q.*
- An.** 88. *(Zuchowski Steph. Archid. Sendomir. Censura civilis famosi libelli intit. Responso Civit. Gedan. Sendom. 723. F.*
89. *Zaluski Andr. Chrysof. Episc. Varm. Supr. Cancell. Regni Epistolarum Historico-Familiarium 3 Tomi, 4 vol. Brunsbergæ 709-II. F.*
90. *Zaluski Joseph Andr. Refer. R. Analecra Historica de Sacra a Rom. Pontif. usitata Cæremonia, ense & pileum benedicendi, eaque munera Principibus Christianis mittendi. Varavia S. P. 726. Q.*

SCRIPTA ANONYMA ET PSEVDONYMA IGNOTA:
TYM ET LITVRGICA.

91. Antiphonarium } secundum ritum *Cracoviae.*
 92. Psalterium } Officii Romani; *ibid.* 716.
 93. Rituale Sacramentorum seu } ex usu & consue-
 Agenda, 2 Partes } tudine Provin- *ibid.* 725. 2. 2 vol.
 94. Processionale } ciae *Polonae.* *ibidem.*
 95. Graduale } *ibidem.*
 96. Officium Hebdomadae Sanctae. *Gedani* 709. F.
 97. Anon. vita S. Stanislai *Kostca* S. J. Viennensis olim Academici 100
 Symbolis illustrata. *Viennae* 715. M. fig.
 98. An. vita ejusdem Sancti, emblematis illustrata. *Dilingae.* 2. fig.
 Item. 2 Ed. *Vratislaviae* 731. M. sine fig.
 99. Anon. Summarium complectens originem & statum Ecclesiae *Varmien.* S. Congr. Consist. R. D. *Riviera* Secretario. *Brunsb ergae* 724. F.
 100. Anon. Nova *Polonica* ex Comitibus Grodnensibus de Legatis Pont.
 Max. & R. Angliae, de Jure Patronatus, aliisque ad Hist. recentio-
 rem Pol. & C. *Thorum.* spectantibus rebus. *Coloniae* i. e.
 Wittembergae 728. 2.
 (*idem* prostat & Germanico idiomate.)
 101. Pseud. sub ficto nomine *Pacifici Veredarii* Nova & vetera, liberas
 ab antiquo electiones Regularium Abbatum Poloniae concernen-
 tia. Auth. Anon. Opp. *Nova Polonica* porrecta. (*Oliva*) 728. 2.
 102. Jus *Culmense* correctum, una cum Processu Juris, pro Diocesi
 Varmiensi. Constitt. Mauritii, nec non Sigism. Regis & Alberti
 Marchionis; adduntur in fine Thomae de *Thomasettis* flores legum.
 Brunsb ergae 711. F.
 103. Jura fundamentalia Terr. Prussiae, una cum pacto Feudi Distri-
 ctuum *Leoburgen.* & *Bythovien.* &c. *Gedani* 728. 2.
 104. Jus Terrestris Nobilitatis *Prussiae* correctum. *ib.* 728. 2.
 105. Immunitas Civitatum *Prussiae*, a Jurisdictione Judiciorum Tri-
 bunalitiorum Regni Poloniae. *ib.* 718. 2.
 106. Pseud. sub ficto nomine *Lucii Veri* Equus effrenis, fallax ad fa-
 lutem,

ludem, (i. e. censura Opusculi de Polygamia simultanea Frid. Wil-
lenbergii. *Varsaviae. Q.*

107. *Anon.* Eqv. Pol. Europa in Ser. *Leszczynia* Domo sanguine &
affinitate inclusa. *Francofurti (in Polonia) 725. M.*

LIBRI POLONI IDIOMATIS.

108. *Chroscinski Stan. Alb.* Jobus patiens (i. e. Historia Jobi versi-
bus descripta.) *Varsaviae S. P. 705. Q.*

Tr. 109. *Id.* Laurus poetica (i. e. elegiæ de B. V. Maria a R. P. Floriano
a S. Hieronymo Schol. Piar. 1701. scriptæ; patrio carmine expli-
catæ) Lat. & Pol. *Varsaviae S. P. 706. M.*

110. *Id.* brevis collectio spiritualium occupationum (i. e. Preces, Psal-
mi poenitentiales & varii hymni sacri. *Czestoch. 711. Q.*

111. *Chwalkowski Nicol. Residentis Curland.* Monumenta s. Chronica
Prussica Generalium Magistrorum & XX. Pruss. (opus post.)
Posnaniae 712. Q.

An. 112. (*Czartoryyski Ducis Josephi Vexilliferi M. D. Lit.*) Meditationes
& reflexiones piæ in dies Hebdomadæ magnæ. *Cracovia 728. Q.*

113. *Debinski Joa. Cubicularius Palatini Cracov.* Variæ orationes pu-
blicæ in Comitibus & Comitibus, quibus præmissi 4 discursus po-
litici, Opus posth. *Czestoch. 727. Q.*

114. *Dobinski Stan. Burgi. Crac.* Series versuum in Festos dies San-
ctiss. Mariæ, i. e. elegiæ in 7 festa S. Virg. *Cracovia 725. Q.*

An. 115. *Dzialynski Mich. Castell. Brest. Cujav.* Libra sive vox convocans
filios patriæ ad concordiam. *Argent. i. e. Thorunii 713. Q.*

Ex. 116. *Fonklofen Geo.* Thesaurus pretiosus, i. e. Descriptio morborum
& modus medendi. *Lublina 724. M.*

117. *Frankowic Mart. Ignat. Custodis Sandecens.* Exemplar vitæ S. Cu-
negund. *Cracovia 718. F.*

118. *Głozowski Matthia* Horologium sive monumentum i. e. Car-
mina in passionem Christi. *3 Ed. Regiomonti 714. Q.*

119. *Gołebowski Joa.* Criminationes falsæ, calumniæ & falsitates
Hæreticorum contra Eccl. Rom. *Posnaniae 700. Q.*

An. Tr. 120. (*Grabski Joa. Cas. Judicis G. Nakel.*) Veritates universales, sive
demon-

- demonstratæ scientiæ Philosophiæ Christianæ ex Italica lingua
Joa. Manni & latina Estrixi S. J. translata. *Posnania* 703. &
Varsavia 717. M.
121. Hadziewicz *Christoph. Vexilliferi Venden.* Pretiosæ Ecclesiastæ &
proverbiorum autoris admonitiones, i. e. Ecclesiastes carmine Po-
lon. *Cracovia* 702. Q.
122. *Id.* Opus salutis (i. e. Epigrammata de passione Domini & alia
carmina sacra.) *Leopoli* 700. Q.
123. Haur *Jac. Oeconomi Wielkorządov.* Selectus Oeconomix agrariæ,
politix, militaris & medicinæ, 2 ed. auctior. *Varsavia S. J.* 730. F.
124. Humiecki *Steph. Palatini Podolie,* Relatio commissionis a. 1699.
circa evacuationem Cameneci Podol. peractæ. Item Relatio limi-
tum Polon. & Imper. Turcici constitutorum a. 1703.
Leopoli 729. F.
125. (Jablonowski *Joa. Palatini Russiæ*) XLVII preces in jejunium *An.*
magnum ejusque dies. *Częstochovia* 719. Q.
126. *Id.* Novæ meditationes ad S. Franc. Xaverium *Posn.* 1718. *An.*
Caliss. 719. M.
127. *Id.* Tractatus de immaculata conceptione Mariæ Virg. ex Hisp.
& Gallico Vincentii Justiniani Antistæ translatus. *Brunsb.* 722. Q.
128. *Id.* Cogitationes & reflexiones cujusdam pœnitentis voluptates *An.*
mundanas deplorantis, in VII Psalms pœnitentiales.
Varsavia S. J. 714. M.
129. *Id.* Tractatus de providentia divina cum novis accessionibus. *An.*
Leopoli 727. M.
130. *Id.* Scrupulus sine scrupulo. *Ib.* 730. Q. *An.*
131. *Id.* Occupationes Christianæ s. Vita beata Jesu triplicibus epi-
grammatis expressa (& alia sacra poemata.) *Ib.* 700. Q. *An.*
132. *Id.* Historia de imagine S. Virg. Mariæ Socalensi versibus.
Ib. 724. Q.
133. *Id.* Historia Telemachi filii Vlyssis (ex Gall. Franc. Salignaci de *Tr.*
la Mothe - Fenelon Archiep. Cameracensis carmine Polon. versa,
fabula Romanensis moralis.) *Sandomiriæ* 726. F.

134. *Id.* Aesopus novus Polonicus, i. e. vita Aesopi. It. Cl. fabula
(cum additamentis suarum.) Lipsiae 731. M.
135. Jagodynski, SS. Grossus i. e. varia Epigrammata. Cracov. 705. 2
- Ex. 136. Kircheimii Christiani Henr. Facies Anatomica Corporis humani
dismembrati, polonice. Varsaviae S. P. 722. Ibid. 730. M.
- An. Tr. 137. (Kłokocki Sz.) Ricoti Secretarii Legati Anglici apud Portam
Ottomannicam, Monarchia Turcica, 2 edit. per J. Schmidt.
Lipsiae 727. M. fig.
138. Kołodzki Augustini Judicis Junowladisl. Thronus patriæ s. Pala-
tium æternitatis brevi collectione Principum & Regum Poloniæ.
Posnania 707. 2. fig. Ibid. 725. 2. fig. Supraslii 727. 2. fig.
139. Krassowski Mich. Can. Premisl. Expositio i. e. descriptio ornatu-
um Patri S. Bened. XIII. & Czenstochoviæ donatorum.
(Varsaviae) 726. F.
140. Kurdwanowski Joa. Franc. Suffrag. Varmien. Conciones quæ-
dam, variis locis & occasione varia habitæ. Brunsberge 724.
Califf 728. F.
- Tr. 141. Kadzinski Joseph. Promicondi & Judicis Pogr. Lit. Peregrinatio s.
descriptio Terræ S. ex lat. 3 Ed. Supraslii 725. M.
142. Lapczynski Anton. Chrystanti Tyrannis devicta s. vita S. Teclæ
virg. Mart. versibus. Varsaviae S. P. 726. 2.
- Tr. 143. *Id.* Adverbia moralia de virtute & fortuna Stanisl. Lubomirski
Maresch. Regni transl. Varsaviae P. S. 714. M.
- An. 144. (Loski Franc. Aloisii Succamerarii Vars.) Sonus ad gratitudinem
i. e. Poemata varia sacra. Item Orationes in Comitibus & Comitio-
lis. Varsaviae S. P. 727. 2.
- An. 145. Lubomirski Stan. Maresch. Regni Colloquia Artaxerxis & Evan-
dri politica. 2 edit. Czenstoch. 718. M.
- An. 146. *Id.* Tobias liberatus versibus. Varsaviae S. P. 706. M.
- An. 147. *Id.* Ecclesiastes Hebr. Coheleth versibus. Ibid. 706. M.
148. *Id.* Jesus Nazarenus i. e. Epigramm. de passione Christi.
Thorunii 723. M.
148. * *Id.* Melodia sacra versibus. 703. M.

149. *Anon.* Vanitas & veritas consiliorum Stan. Lubomirski transl. *Tr.*
Thoruni 705. M.
150. *Anon.* Momenta extrema vitæ Stan. Lubomirski i. e. libellus vocatus Repertorum opuscula ex lat. *Tr.*
Varsavia S. P. 707. M.
151. Morſztyn *Hier.* Historiæ perpulchræ exprimentes affectum ſincerī & flagrantis amoris (alias Philomachia.) 4 ed. *Cracovia 705. M.*
152. Morſztyn *Andr. Reſerendarii, deinde Theſaurarii Regni.* 1. Psyche *Tr.*
 ex Luciano, Apulejo, Marino. 2. Cyd ſ. Rodericus, Comœdia Hispanica ex Gall. Cornelii tranſtulit.
 Morſztyn *Stanisl. Caſtell. Czercenſ. deinde Maſovia ac tandem Sendomir. Palatinus, ex fratre Andrea nepos,* 3. Hippolytus, una ex Tragœdiis Senecæ. 4. Andromache Tragœdia ex Gall. transl. (jun- *Tr.*
 tim.) *Varsavia 720. Q.*
153. *Id.* Tristes dolores, amiſſis liberis verſibus. 2 ed. *ib. S. P. 704. Q.*
154. Morzkowski *Joa. Abbatis Strigon. Præpoſiti & Officialis Sandecenſ.* *Tr.*
 Homo mundanus brevitæ vitæ metuque mortis compulſus ad ſolitudinem ex Ital. transl. *Cracovia 717. M.*
155. Naumanski *Joa.* Geographia noviffima, I. pars. *Varsavia Pf.*
S. P. 731. M. fig.
156. Niewierski *Stan.* Apparatus Rythmorum Polon. *Samocii 728. M. An.*
157. Nikodebſki *Joa. Joſ. Acad. Crac.* Atalanta aureo vanitatis mundanæ pomo captâ, i. e. Verſus de vanitate mundana. *Poſn. 718. Q.*
158. Opec *Balth. Acad. Crac.* vita J. C. i. e. via ſalutis per S. Bonaventuram collecta, transl. *5 ed. Vilnæ 704. Q.*
159. Piſkorſki *Sebaſt. Can. S. Anna Crac.* Conciones in Feſta Chriſti, S. M. Virg. & Sanctõrum. *Cracovia 706. Q.*
159. * Pociey *Hipacius primum Caſtellanus Breſcianenſ. deinde Metro- polita Ruſſiæ.* Conciones & Homiliæ. *Supraſlii 714. Q.*
160. (Popławski *Nic. Nominati Leopõl. Episcopi Livoniæ*) menſa ſpiritu- *An.*
 alis ſ. meditationes & doctrinæ ſacræ tempore precum matutinarum in Eccleſia S. Joannis Varsaviæ traditæ. *Varsav. S. P. 704. Q.*
161. Potocki *Vaclavi. Pincernæ Cracov.* Argenis ex Barclaſjo transl. *Tr.*
 verſibus polon. 2 ed. M. A. Trotzii. *Lipſiæ 728. M.*

- An. Tr.* 162. (Potulicki *Jo. Jac. Palatini Brestenf. Cujav.* Historiæ revolutionis Svecici & Danici regni ex Gall. transl. *Varsaviae* 701. *M.*
- An.* 163. (Prowani *Abrab. Equir. Malt.*) aureum jugum conjugio (jam pridem editum sub tit. conjux bene educata & nunc emendata.) *Cracoviae* 700. *Q.*
- An.* 164. forte Zydowski *Vexilliferi Crac.* acerba libertas juvenum, s. responsio ad aureum jugum conjugii. *Cracovia* 700. *Q.*
165. Robertson *Gvilhelm. Can. Gnesn.* periculum calami i. e. quædam conciones collectæ. *Cracovia* 714. *Q.*
- An. Tr.* 166. (Rostkowski *Adam Franc. Suffrag. Lucevienst.*) Officia vitæ privatæ ex Gall. transl. *Brunsbergæ* 714. *M.*
167. *Id.* Dolores pro peccatis, editi a R. P. Stephano Wielewieyscio S. J. *Cracovia* 1725. & nunc centum aliis doloribus aucti novo ordine & cum quibusdam accessionibus. *Varsaviae S. J.* 729. *Q.*
- Pf. Tr.* 168. (Sapiehæ *Io. Frid. Luc. Castellani Tracens. sub nomine Alb. Stawski*) Monumenta s. collectio ornatuum vetustissimorum imaginis Codensis ex lat. transl. *Varsaviae S. I.* 723. *Q.*
- Pf.* 169. (*Id. sub eodem nomine*, Flagrantia ad Deum, matrem ejus & Sanctos Domini fuspiria. *Sandomiriæ* 724. *M.*
170. (*Id. iridem*, Monumenta antiquissimorum ornatuum Imaginis Coden. *Ibid. eod. M.*
- Pf. Tr.* 171. *Id.* Annotationes Historicæ de origine, antiquitate & dignitate Ordinis Aquilæ albæ ex lat. transl. (per Adamum Chotkieviczium, Capitaneum Bludov.) *Varsaviae S. I.* 730. *Q.*
- * 172. Polonicam versionem Historiæ revolutionis Reip. Rom. a R. P. Abbate Renato d'Aubert de Vertot gallice Hagæ Comitum editæ; ex Musæo hujus Musarum fautoris speramus prodituram.
173. Sokołowski *Andr. Cantii, Canon. Cujav.* Conciones quædam in Dominicas & festa Christi, S. Virg. & Sanctorum Domini. *Varsaviae S. P.* 728. *Q.*
174. Starachowski *Casim. Plebani Bierkovienst.* flumen salutis, i. e. de acerba passione Salvatoris. *Cracovia* 722. *Q.*
175. Sirenii *Sim.* brevis collectio medicamentorum. *ib.* 706. *M.*

176. Szembek *Stan. Archiep. Gnesn. Primatis*. Conciones in festa Christi, Virg. S. & SS. opus posthumum. *Brunsberge* 726. *Q.*
177. Szembek *Christoph. Episcopi Chelm*. Epitome doctrinæ Christianæ. *Cracovia* 714. *M.*
178. Tulibowski *Andr. Capitanei Bobr. Iudicis Brest*. Declaratio Confederationis Varfav. 1573. *3 ed. Varsaviae S. P.* 718. *Q.*
179. Twardowski *Samuel*. Legatio Christoph. Zbaraski ad Turcos. *2 ed. Vlnæ* 706. *Q.*
180. *Id.* Daphnis metamorphosis in laurum. *Cracovia* 702. *Q.*
181. Vnrugii *Sigism. Capitaneid. Valec.* relatio rerum suarum. *Lesnæ* 717. *F.*
182. Vladislaviensis *Adam*. liber distichorum, s. selectissimarum sententiarum Mich. Verini versu patrio condecoratus, Lat. & pol. *Ed. nova, Cracovia* 703. *M.*
183. Vstrzycki *Andr. Vincentii* Triplex Historia, i. e. Proserpina, Phaeton, Achilles ex Lat. Gall. & Ital. lingua transl. versibus. *Tr.*
2 edit. Cracovia 700. *Q.*
184. Vstrzycki *Alb. Andr. Abbatis Mogilnic.* Historia Hæresis Iconoclastarum & translationis Imperii Romani ad Gallos ex Gallica lingua Ludov. Maimburgii transl. *Cracovia* 717. *Q.* *Tr.*
185. *EjUSD.* Historia schismatis Græcorum ex eod. transl. *16. F.*
185. * Walicki *Iac.* Historia imaginis S. M. V. Codensis versibus. *Thorunii* 720. *Q.*
186. Wengierski *Alb.* Classicum libertatis polon. *Poznania* 703. *Q.* *Tr.*
187. Wessel *August. Adam. Episcopi Livonia*, cogitationes hominis pœnitentis, peccata sua deplorantis, i. e. meditationes in Psalmos VII pœnitentiales. *Cracovia* 724. *Q.*
188. *Id.* Via ad pietatem, i. e. considerationes in quemlibet diem a I ad XXIV Dominicam post Festum Pentec. *Varsavia S. I.* 728. *Q.*
189. (Ducis Wisniowiecki *Iani Castell. Cracov. anagr. Iusasini Tyburok de Wiecstwnio*) Modus brevis, facilis & certa ad salutem, bona mens ex Gall. transl. *Poznania* 728. *Q.* *Pf. Tr.*
190. (Ducis Wisniowiecki *Mich. Cancellarii M. D. L.*) meditationes in

- in varios S. Script. textus, in omnes dies anni ex Ital. & deinde Gall. R. P. Pauli Segnerii S. J. transl. *Varsaviae S. I.* 728. 2. 4 vol.
- Pf.** 191. *Id. Anagr. Machisii Secundi Civis Lovei*, quinque Psalmi, in de-
tentione Głuchoviensi compositi vers. pol. (add. in fine Chros-
cinski brevis collectio.) *Czenstochovia* 711. 2.
- Tr.** 192. Volinski *Ios. Ioa.* Historia s. Tragedia Octaviae Ro. ex lat. ver-
sibus transl. 728. 2.
- Tr.** 193. Wołowicz *Vincentii Petri, primum Referendarii Lituan. deinde S. I.*
imago infinitæ æternitatis ex lat. Joa. Nadasii S. J. vers. transl.
Vilna 729. 2.
194. Wuykowski *Ioa. Can. Pultov.* Conciones in festa. *Vars.* 723. F.
195. Zaruski *Iustinian. Bernard. Abbatis Sulejov.* amor Jesu Christi, cu-
jus media traduntur. 2 ed. *Varsaviae S. P.* 701. 2.
- Tr.** 196. Zawiszæ *Christoph. Palatini Minsc.* Immortalis Dei in mortali cor-
pore patientis Tragica historia ex lat. Gvilh. Stanihursti S. J.
transl. *Vilna* 721. 2.
197. *Id.* Echo dulcis melodiæ, i. e. Orationes in Comitibus habitæ (in
præfatione informatio de familia Zawiszarum.) *Vars. S. I.* 728. 2.
198. Zuchowski *Steph. Archid. Send.* Denunciatio processuum Cri-
minalium contra Judæos propter varia crimina & cædes infan-
tum versibus. *Cracovia* 700. 2.
199. *Id.* Processus Criminalis ob innocentem infantem Geo. Kraf-
nowski, qui tertius est Sandomiriæ a Judæis trucidatus.
Sandomiria 712. 2.
- Tr.** 200. Załuski *Andr. Chryf. Episc. Varm. Cancell. Supr. Regni Pol.* do-
ctrinæ Christianæ (i. e. 1653 sententiæ ex libris S. Augustini ex-
cerptæ) ex lat. transl. post primam in 4. ed. *Varsaviae* 1686. *аван-
вукас* promulgatam. 2 ed. *Calissii* 730. F.
- Tr.** 201. *Id.* Dux peccatoris ex Hisp. Lud. Granatensis transl. post pri-
mam in 4. ed. *Lublinens.* 1687. *аванвукас* promulg. 2 ed. *ib.* 730. F.
- Tr.** 202. *Id.* Contemptus vanitatis mundi & de amore Dei ex Hisp. Jac.
di Stella transl. post 1. ed. *Crac.* 1690, in 4. *аванвукас.*
2 ed. *ib.* 730. F.

203. *Id.* Monumentum affectus sacerdotalis, i. e. imago veri Capel-
lani ex lat. Jos. Mansi Congr. Orat. Rom. transl. post 1 ed. Varf. *Tr.*
1699. 2 ed. *Ib.* 730. F.
204. *Id.* Veritatis æternæ ex Ital. Car. Greg. Rosignoli S. J. transl. *Tr.*
Varfavia S. P. 701. *Q.*
Calissii 703. F.
Vilna 705. *Q.*
205. *Id.* Meditationes brevissimæ Christianæ in omnes dies mensis *An. Tr.*
ex Gall. P. Domin. Bouhourfii S. J. transl. *Varfavia S. P.* 701. M.
206. *Id.* breves & piæ in omnes dies totius anni meditationes ex *An. Tr.*
Gall. transl. *Varfavia S. P.* 702. *Q.*
207. *Id.* Corona menstrua s. doctrinæ & cogitationes Christianæ in *An. Tr.*
omnes dies mensis ex Gall. transl. 704. & *Calissii* 719. M.
208. *Id.* Monstratio, qua ratione Christianus cogitare & sedulo cu- *An. Tr.*
ram gerere debeat salutis animæ suæ ex Gall. Renati Rapini S. J.
L'importance du salut transl. *Brunsbærgæ* 704. *Q.*
209. *Id.* Meditationes piæ in passionem & mortem Christi tempore *An. Tr.*
jejuniorum & diebus Veneris totius anni ex Gall. Anonymi Cong-
greg. Oratorii Gallicani transl. *Ibid.* 705. *Q.*
210. *Id.* Levamen in cruce ex Ital. Joannis Petri Pinamonti S. J. *An. Tr.*
transl. *Brunsbærgæ* 706. M.
Ibid. 709. M.
Sendomirivæ 728. M.
211. *Id.* Meditationes Christianæ, s. Cogitationes breves in omnes *An. Tr.*
dies anni & festa majora transl. *Brunsbærgæ* 707. *Q.*
212. *Id.* Historia V. & N. Testamenti, ex Franc. Saci i. e. anagr. Isac- *An. Tr.*
le-Maitre transl. *Brunsbærgæ* 709. *Q.*
213. *Id.* Meditationes XXIV de misericordia Dei ex Gall. Ludovicæ *Tr.*
Franc. Principis de la Valiere, deinde Carmelitæ discalceatæ
transl. It. Actus jaculatorii & suspiria sacra ex lat. Petri de Cam-
pis novis S. J. Disciplinæ sacræ P. Caspar. Druzbecki S. J. & me-
ditationes Christianæ in omnes dies mensis &c. *Calissii* 730. F.
214. *Id.* Meditationes in varios textus Script. S. de contemptu mundi * *Tr.*

ejusque vanitate tribus libris & 300 capitibus comprehensæ, quorum 120 ex Hisp. Didaci Selli transl. & 180 a Zaluscio nunc adjecta sunt.

Calissii & Varsaviae S. J. 731. F.

215. *Id.* 40 Conciones collectæ cum additamentis ad 1. edit. Varsav. 1696. in 4. 2 ed. Calissii 730. F.

216. *Id.* Orationes in Consiliis & Comitibus post primam Olivenf. 1689. in 4. & alteram Caliss. in fol. editionem, cum additamentis.

3 ed. Calissii 718. M.

217. *Id.* Orationes variæ (nuptiales & funebres) Varsaviae 1690. in 4. & solæ nuptiales recusæ. 2 ed. Calissii 730. F.

Pf. 218. Zaluski *Jos. Ref. Regni. anagr. Cephas Zelostivius*, duo gladii adversus Dissidentes, alter defendendo, alter offendendo agens occasione memorialis Anglic. Varsavia S. P. 731. 2. 2 vol.

SCRIPTA A FEMINIS NOBILIORIBVS
ET RELIGIOSIS EDITA.

An. 219. (Mariæ Reginae Galliae) preces quotidianæ. Varsavia S. P. 731. M.

220. Lubomirciæ Constantiae Cast. Crac. brevis collectio variæ devotionis sacræ. 2 ed. Varsavia S. P. 730. M.

An. Tr. 221. (Gembiciæ Cast. Nakielsc. e domo Poninsciorum) vita S. Joannis Nepomuceni ex Germ. transl. Posenia 724. M.

Tr. 222. Zawiszancæ Mariæ Beatae Pal. Minsc. Aryamen fabula Romanensis, i. e. Historia ficta de Ariamene ex Gall. Varsavia S. J. 2.

223. Feminae Religiosæ visitationis S. Virg. Thesaurus cordis, i. e. variæ devotiones sacræ Gall. & Pol. Varsavia 701. M.

224. Item. Brevis doctrina Christiana s. Catechismus Gall. & Polon. *ibid.* 702. M.

Tr. 225. Item. Conciones S. Francisci Salesii ex Gall. transl.

Varsavia S. P. 694. 2.

Tr. 226. Item. Epistolæ sacræ S. Franc. Salesii ex Gall. transl. *ib.* 693. 2.

Tr. 227. Item. Vita S. Franc. Salesii ex Gall. Ludov. Abellii Episc. Rhod. transl. Cracovia 718. 2.

Tr. 228. Item. Vita Joa. Franc. Fremiot primæ feminae religiosæ visitationis S. V. M. ex Gall. Henrici du Manpas du Tour Episcopi

Anicien. transl. cum additamento vitæ Joa. Caroli de Brescar.

Varsavia S. P. 693. *Q.*

229. Item. Vita Mariæ Margarethæ A-la-Kok ex Gall. *Cracov.* 719. *M.* *Tr.*

229. * Item. Libra amoris Jesu. *Varsavia S. P.* 719. *M.*

230. Religiosæ Sacrament. Varf. Catechismus historicus ex Gall. de Fleury transl. Gall. & Pol. *Gedani* 704. *M.* *Tr.*

231. Item Petit Catechisme &c. Catechismus parvus s. doctrina Christiana pro feminis. *Varsavia S. P.* *M.*

CONCIONES FVNEBRES
SINGVLARES.

231. * Putkowski *Insul. Coden. Can. Chelm.* in Casimirum Sapieham Palatinum Trocens. *Varsavia* 703. *F.*

232. * Krakiewicz *Jac. Rect. Samosc.* in Samoscium Capitan. Bolemovens. *Samoscii* 718. *F.*

232. Gizicki *Gregorii* in Crasinscium Palatinum Plocensem. *Varsavia S. P.* 717. *F.*

233. Robertson *Gvil. Can. Gnesn. &c.* in Primatem Szembek. *ib.* 721. *F.*

234. Gizicki *Greg.* in Krasinsciam Castell. Plocens. *ibid.* 724. *F.*

235. Chelmicki *Matth. Cantor Posn. &c.* in Sapieham Capitaneum Bobruysc. *Calissii* 730. *F.*

VARIÆ

CONCIONES SINGVLARES.

236. Zaluski *And. Episc. Varm.* in S. Ignatium Reseliæ. *Brunsb.* 700. *Q.*

237. Idem lat. transt. Adam Joa. Rahdt. *Ibid.* 700. *Q.* *Tr.*

238. Josephowic *Ioa. Can. Leopold.* in consecratione Potociæ Abbatissæ Leopold. Benedict. 5 Junii. *Leopoli* 712. *F.*

239. Robertson *Gvil.* in S. Stan. Kostkam. *Posnania* 714. *F.*

240. Tarlo *Barthol. Episc. Posnan.* in conclusionem devotionis XL. horarum. *Varsavia S. P.* 715. *F.*

241. Lapczynski *Ant. Chryf. Can. Smol.* in passionem quadrages. apud S. Annam. *Cracovia* 720. *Q.*

242. Gizicki *Gregor.* die Viridium Varsaviæ coram Rege. *Varsavia S. P.* 720. *Q.*

243. Denhoff *Nicol. Can. Crac.* in ingressu Episcopi Craco v. 721. F.
244. Donadzki *M. A. Visitation. S. M. Virg. Culm.*
(*Thorunii*) 721. Q.
245. Byzewski *Fran. Hier. Can. Posn.* in S. Stan. Kostkam Petricoviæ.
(*Posnaniæ* 721. F.)
246. Domaradzki *Alex. Cust. Kamien.* in cor Jesu Petricoviæ.
Varsavia S. P. 724. F.
247. Gizicki *Greg.* in S. Antonium Radomiæ. *Varsavia S. P.* 724. Q.
248. Mankowski *Jos. Festo S. Joan. Evang.* *ib.* 724. F.
249. Lapczynski *A. C. die Viridium.* *Varsavia* 724. Q.
250. Wyzycki *Nicol. Decan. Crac. Festo S. Stanisl.* *Cracoviæ* 725. F.
251. *Id.* cum introducerentur Carmelit. Religiosæ Cracoviæ in cœnobium S. Annæ.
Cracoviæ 725. F.
252. Lapczynski *A. C.* in primitiis duarum Bened. Tincii.
(*Varsavia S. P.*) 726. Q.
253. Krzȳnowski *Ant. Nic. Acad. Crac. Festo S. Joa. Bapt.*
Posnaniæ 727. F.
254. Załuski *Jos. R. Regni* in introductione recens canonifatorum
Sanctorum Stan. Kostcæ & Aloisii. *Varsavia S. J. F.*
255. Humanski *Joa. Aloisii Offic. & Arch. Varsf.* in Vigiliis. *Ibid.* F.
256. Włozkiewicz *Romualdi Canon. Varsav.* tempore Octavæ.
Ibid. F.
257. Brzozowski *Jos. Can. Varsf.* tempore Octavæ. *Ibid.* F.
258. Zachniewicz *Nic. Matthæi Can. Varsf.* tempore Octavæ. *ib.* F.
259. Narzymiski *Jos. Archid. Pomer. &c.* in conclusione. *Ibid.* F.
260. *Id.* in Introductione Pultusci. *Varsavia* 728. F.
261. Byzewski *F. H. Can. Posn.* in Introd. Poznaniæ. *Posn.* 728. F.
262. Swinarski *Jos. Can. Posn.* in Introd. Petricoviæ. 728. F.
- * In Octavario Coronationis Virg. S. Czenstochoviensis 1718.
263. Karfnicki *Andr. Can. Chelm.*
264. Kraśkowski *Mich. Can. Varsav.*
265. Rozmarynowski *Ant. Jo. Prap. Gostecens.*

{ In Octavario tit. I.
Nova Corona 48.
Gloriæ pagina 69.
** In

** In Octavario Coronationis Virg. S. Sokaliens. 1727.

266. Jozephowic <i>J. T. Can. Leop.</i>	} In Octavario 9.
tit. Justum 44.
negotium 199.
267. Stetkiewicz <i>Gregor. Can. Cathedra Armen. Leop.</i>	
268. Macedonski <i>Aug. Pr. Laszczov.</i>	

*** In Octavario Introd. recens Beatificati Vincentii a Paulo Cracoviæ 1731.

269. Waleszynski <i>Mart. Can. Cracov.</i>	} In collectione harum
concionum tit. Beatifi-
catio fol.	13.
270. Piefzycki <i>Joa. Stan.</i>		30.
271. Rozmarinowski <i>Ant. Jos.</i>		116.

SCRIPTA ANONYMA
IGNOTA.

272. Relatio Castrorum metationis ab adventu Cracoviensis Castellani ex Comitibus Lublin. in Castra. 703. F.
273. Synopsis vitæ & mortis Jos. Słuszki Palatini Polocens. *Brunsberege* 702. F.
274. Collectio jurium Ecclesiasticorum. 2 ed. 712. F.
275. M. H. K. K. Mandatum Christi: Fac bene & cave a malo, i. e. *Tr.*
Meditationes sacrae breves transl. Varsoviae S. P. 730. Q.
276. Promulsis conjugii, i. e. 3 Historiæ de fide conjugali.
277. Genius ingenii cum ratione de modernarum rerum statu certans. *Colonia (Posnania) 707. Q.*
278. Hierosolyma prout erat tempore Christi ex lat. Seb. Adrichomii transl. *Varsoviae S. J. 725. Q.*
279. Interpretatio somniorum. *Thorunii 721. M.*
280. Quæstiones Græco-Russicæ, solutæ responsionibus SS. Patrum, ex libris Ecclesiasticis erutis pol. & moscovitice. *Supraslii 715. M.*
281. Mazarini Instructio Politicorum ex Ital. transl. *Thorunii 704. M.*
282. R. S. K. K. S. L. Mundus supernus five hymnorum sacrorum *Tr.*
3 pars. *Cracoviæ 700. Q.*
283. Dilucidatio jurium & privilegiorum, personis & bonis Spiritualium inservientium. *Varsoviae S. P. 712. Q.*
284. Classicum immortalis gloriæ ducum Pol. ad Chocimum. 703. *Q.*

SCRIPTA AB A. 1700 EDITA, RES POLONICAS
PERTRACTANTIA, GERMANICO
IDIOMATE.

- Tr.* 285. Connor *Bernard* Beschreibung des Königreichs Pohlen. Ex Anglic. transl. Leipzig 700. M.
- An.* 286. Das verwirrete Pohlen, i. e. Geschichte des vorigen und ietzigen Schwedischen Krieges. Franckfurt und Leipzig 721. M. fig.
287. Marini *Franc.* Staat des Königreichs Pohlen wider *Conring*. Dantzig 726. M.
288. Meder *Io. Burch.* Grundfeste der Staats-Verfassung von Pohlen. Halle 718. Q.
289. Zerneck *Iac. Henr.* Chronicon Thorunense, Thorn 711. Q.
continens res gestas ab a. 1231 ad 1726. 2 ed. Berlin 727. Q. fig.
290. *Ej.* Das verpestete Thorn. Thorn 710. Q.
291. *Ej.* Das bekriegte Thorn. Ibid. 712. Q.
292. *Ej.* Das geehrte und gelehrte Thorn. Ibid. Q.
- An.* 293. (*Jablonski Dan. Ernst*) Das betrubte Thorn. Berlin 725. Q.
- An.* 294. *Ej.* Thornische Denckwürdigkeiten. Ibid. 726. Q.
295. Lauterbach *Sam. Frid.* Polnische Chronicke. Franc. 727. Q. fig.
296. *Ej.* Ariano-Socinismus in Polonia. Franc. 725. M.
297. Braun *David* Bericht vom Polnisch- und Preussischen Müntz-
Wesen. Elbing 722. Q.
- An.* 298. (*Lengnich Gottfried*) Polnische Bibliothek. Tannenberg i. e.
Dantzig 718-720. M.
(In hoc opere reperitur vita *Andreæ Olszowski* Primatis tum &
Andr. Zaluski Epp. Varm. cujus epitome exhibetur in opp.
sequenti.)
299. Das gelehrte Preussen 1722 bis 1723. Thorn 722-4. M.
- An.* 300. Continuirtes gelahrtes Preussen a. 1725. Ibid. 726.
- An.* 301. Preussischer Todes-Tempel, 12 Stück. Constantinopel i. e.
Leipzig 730. Q.
302. *Micraëlii Ioh.* Sechs Bücher vom alten Pommerlande.
Stettin 723. Q.

303. Nova Polonica ex Comitibus Grodnensibus, Germanice. *An.*
Colonia 728. 2.
304. Das sich schliessende Polnische Kriegs-Theatrum. *An.*
Franckfurt 718. 2.
- GALLICO IDIOMATE.
305. d' Orleans *Pierre Joseph S. I.* La vie de B. Stanislaskostka.
Paris 712. M.
306. (Dalerac) Les Anecdotes de Pologne ou Memoires du Regne de Jean *Sobieski.* *An.*
Paris 700. 2 vol. M.
 (Extat quoque Germanice & Belgice.)
307. (Abbé de Chevremont) l'etat actuel de la Pologne (ou la Pologne Monarchique.) *An.*
Cologne 702. M.
308. (de la Bizardiere *Mich. David*) Histoire de la scission arrivée en Pologne, au sujet de l' Election du Roy. *An.*
2 ed.
in Hollandia 700. M.
 (Præcesserat ejusd. Histoire des Dietes de Pologne. Paris 1697.)
309. (Prebendowski) Memoires sur les dernieres revolutions de la Pologne. (Extat & Germ.) *An.*
Rotterdam 710. M.
310. Trois Lettres d' un Gentil-homme Polonois sur l'Etat present de la Pologne. *An.*
Cologne 704. M.
311. Du Beauvieu Memoires, i. e. Descriptio itineris Polon.
Amsterdam 700. M.
312. d' Origny *Iean S. I.* la vie du P. Antoine *Possevin*, de la Compagnie de Jesus. (Continet res plures in Polonia gestas.) *Paris 712. M.*
313. de la Rochelle le Czar *Demetrius* Hist. Moscovite. *Haye 714. M.*
314. Lettres d' un Ministre de Pologne sur les affaires de la Hongrie. *An.*
Ratisbone 711. M.
315. Prechac le Beau Polonois *Roman.*
316. *Venda* Reine de Pologne *Roman.*
317. *Venceslas* Roy de Pologne *Tragedie.*
318. *Sigismond* Prince de Pologne *Roman.* (se trouve a la page 201. des Oevres diverses de la Roche-Guilhen. *Amsterdam 711. M.*
319. *Malicki Barsh. Cas.* Klucz do ięzyka Franc. *Krak. 700. M.*

320. *Ej. Lexikon Francusko-Polski.* *Ibid.* 701. M.
 321. *Silvestre Alex. Grammatica Gallica & Latino-Polonica ad usum
 Grandes-Mousquetaires in Regia Varsav. Acad.* *Varsavia
 S. P. 732. M.*
 322. *Duchene-Billot. Grammatyka Francuska.* *Warsz. S. P. M.*
 323. *Eclaircissement touchant la Devotion au Cœur de J. C.* *Vars.
 S. P. 731. M.*
 324. *Zaluski Joseph. Sermon pour la veture de Madl. la Morhe.*
Vars. S. P. 729. Q.

ITALICO IDIOMATE.

- Av.* 325. *Galuzzi Soc. Iesu vita di S. Stanislao Kostka.* *Roma 727. M.*
 326. *Favini Gius. Maria Vita di S. Cunegonda e
 Beltrami Iob. B. Vita di S. Salomea, edidit P. Grabia Franciscanus
 Polonus.* *Roma 716. M.*
 327. *Bassani Ant. Can. Varmien. Viaggio a Roma di Maria-Casimira
 Regina di Polonia.* *Roma 700. Q.*
 328. *Relazione della morte funerale, ed esequie del Principe Alef-
 sandro Sobieski.* *Roma 714. Q.*
 329. *la Fede ne' tradimenti Dramma per Musica.* *Cracovia 725. M.*
 330. *la Mariane* *Dramma - -* *Ibid. 726. M.*
 331. *la Grifelda* *Dramma - -* *Ibid. 727. M.*

MONITVM TYPOGRAPHIÆ VARSAV.

SCHOL. PIARVM.

NB. Hujus generis Catalogi, annua scripta non solum virorum status Secularis; verum etiam Ecclesiastici indicantes, ab hoc tempore ineunte quovis anno adnectentur Novis Publicis, ut facilius unicuique innotescant; quod ex addito loco, quo singuli libri typis impressi sunt, copia illorum cuique facile fieri potest.

AD LECTOREM.

§. I.

R. P. Caspar Niesiecki Soc. Jesu nunc Leopoli typis imprimenda curat Insignia, quæ multo locupletiora sunt, quam apud Paprociū & Okolskiū reperiuntur, quæ omnes familias Polonicas, Lituanicas & Prussicas ordine Alphabetico exhibent. Si quis Monumenta, Genealogias aut aliam quamcunque notitiam de sua aut aliorum familia possideat, eaque in conspectum lucemque hominum proferre cupiat, ad illum, sive ad me illa perferenda curet, quia hujus Operis supplementum colligo, quod suo tempore ingenti & spisso operi sparsim inferetur. Atque hæc sensim (cum Scriptores Polonicos lego & quæque memorabilia in Locos Communes confero) confarcinabo ad modum *Caroli Stephani* in Dictionario Histor. Geogr. Poet. & *Joannis Jac. Hoffmanni* in Lexico Vniversali, latine scripto, *Ludovici Morerii* in Dict. Historico & *Petri Bailii* in Diction. Hist.-Critico, gallice edito, & *Joannis Fr. Buddei* in Vniversali Hist. Lexico, germanice elucubrato, hoc tamen cum discrimine, quod hi Historiam totius orbis generatim chartæ mandarint; ego vero in Historia tantum Polonica describenda versabor. Cum vero ego huic labori perferendo solus par non esse videar, quod hoc in argumento prima glacies frangenda sit, multoque difficilius esse arbitror unius gentis memorabilia, quam totius mundi Historiam conficere; maxime vero gentis Polonicæ (in tam exiguo & multo minori, quam in aliis Provinciis, numero Scriptorum Historiæ patriæ) in partem & societatem laboris & exinde promanantis famæ perennis invito ac rogo hac circulari symbola, omnes & singulos, Eruditos & Literatos; Quibus ut facilius & citius innotescere possit hujus operis Schema, integrum titulum hic adponam.

„Maximum Lexicon Vniversale Historico-Polonicum, seu Miscellanea curiosa Polonica, Sacram & Profanam omnis ævi Historiam patriam tangentia ordineque alphabetico exhibentia.

„Vitas Gestaque insignia Sanctorum, Beatorum, Polonorum ac

„Virorum & Feminarum in opinione Sanctitatis demortuarum, nec
 „non SS. Extraneorum, Regni tamen Poloniae Patronorum.

„Vitas & Gesta Cardinalium origine vel indigenatu Polonorum,
 „Legatorum & Nuntiorum S. Sedis ad Regem & Remp. Pol. Archiep.
 „& Episcoporum, Abbatum, Prælatorum, ac aliorum Ecclesiastici
 „Ordinis virorum, tum & Monachorum ac Religiosorum, qua pie-
 „tate, qua eruditione celebrium, tum Institutiones Ordinum Religi-
 „osorum Polonia oriundorum, ac progressus quorumvis aliorum in-
 „stitutorum, in hoc regnum advectorum.

„Historiam Synodorum, Provincialium & Diœcesenarum Pro-
 „vinciæ Polonæ.

„Historiam Hæresiarcharum & Schismaticorum Poloniae adjectis
 „illorum præcipuis Dogmatibus.

„Historiam Regum & Principum prolesque Regiæ, nec non Cla-
 „rissimorum Heroum Poloniae.

„Historiam Familiarum Poloniae & ab omni memoria repetitam,
 „illorum Genealogiam.

„Enarrationem copiosissimam virorum ingenio atque eruditione
 „celebrium nec non Scriptorum veterum & recentiorum, editis lu-
 „cubrationibus insignium, tum & quorumvis virorum, aliqua me-
 „morabili actione illustrium.

„Historiam animalium, plantarum, metallorum, fossilium, suc-
 „cini, lapidum, gemmarum, passim in his oris reperibilium, eorum
 „nomina, naturas, vires & attributa explanantem.

„Topographiam veterem & recentiorem Provinciarum, Regio-
 „num, urbium, oppidorum, montium, fluviorum, & aliorum loco-
 „rum insignium veteris Sarmatiæ & modernæ Poloniae, cum adjecta
 „situs, longitudinis, distantiae & qualitatis locorum specificatione;
 „nec non Religionem, ritus, regimen Politicum, mores & usus Po-
 „pulorum, Dignitates, Magistratus, Officia, Titulos honorum, tum
 „Edicta & Leges in Historia memorabiles, actaque publica & sole-
 „mnia, ac alia gesta memorabilia, omnemque veterem antiquitatem
 „ex Philologiæ fontibus haustam & singula prorsus, quæ ad Geogra-
 „phiam,

„phiam, Topographiam, Chronologiam, & Genealogiam, ad Historiam Sacram & Ecclesiasticam, ad Historiam Civilem, Profanam & „Antiquariam, ad Historiam Heraldicam, ad Historiam Literariam „& ad Jus Publicum Poloniæ, quomodocunque spectare & pertinere „videntur. Cum adjectis indicibus Chronologicis Sanctorum, Syno- „dorum, Hæresiarcharum, Episcopatum, Abbatiarum, Cœnobio- „rum, Regum, Principum, Magnatum, Procerum, Senatorum & Of- „ficialium, Regni & M. D. Lith. nec non virorum & feminarum, „eruditione, virtutibus ac in Patriam meritis illustrium, nec non „Populorum, Temporum, animalium, plantarum &c. Cum adjectis „nominibus, quibus viri illustres, regiones, urbes, montes, flumina „&c. vernacula lingua appellantur.

§. II.

Jam Lipsiæ Weidmannus imprimendum curat *Inwentarz Konstytucy Ladowskiego*, cum additamentis omissorum articulorum & supplemento ab a. 1683. ubi Ladowski finem fecit, usque ad postremam Constit. 1726. Si quis Jurisperitorum aut illorum qui Tribunalitiis judiciis operam suam navant, errores, defectus, vel articulum quendam prætermisum in Opere Ladowski notaverit, ab eo etiam atque etiam peto, ut ad hanc editionem magis perfectam & absolutam reddendam, quam primum annotationes suas ad me, qui hoc supplementum Weidmanno subministrato, perferendas curet, quo ejusmodi errores emendentur & prætermisii articuli suis locis inferantur.

§. III.

Exteriorum virorum, qui eruditionis fama florent, desiderio satisfactorum, incepti chartæ mandare *Descriptionem Status moderni præsentisque Polonia*, secutus exempla aliorum, qui ejusdem generis operas de aliis Europæ regnis & provinciis confecerunt, (videlicet de Gallia, cujus quotidie novæ editiones in vulgus proferuntur sub titulo, *L'Etat de la France*). Hæc Poloniæ descriptio in tres partes divisa, 1) *de Statu Ecclesiastico*. 2) *de Statu Politico*. 3) *de Statu militari Poloniæ* aget.

Prima pars complectitur notitiam omnium Cathedralium, Collegiatarum, Abbatiarum cum divisione uniuscujusvis Diœcesis in

Archidiaconatus & Parochias. In singulis Capitulis (Cathedralibus & Collegiatis) multæ reperiuntur Prælaturæ & Canonicatus; quævis suo ordine; nec non tempus foundationis Cathedralis: *Memorabilia decoræ* & prærogativæ singulares, *Titulus Eccl. Cathedr. Insignia Capitulorum* & tempus, quo Canonici sua habent Capitula, & Deputatorum ad Tribunal electio; *Status* Academiæ Cracoviensis, Zamoysciensis &c.

Alterâ parte continetur Conspectus omnium Senatorum & Ministrorum, eo ordine, quem quisque tenet, nec non officiorum Regni neque minus Capitaneatum Castrensiæ (ut & non Castrensiæ) omniumque generatim & sigillatim Officiorum Terrestrium per singulos Palatinatus, Provincias & Territoria; insignia, arma, præcellentiæ & prærogativæ singulares cujuscunque Palatinatus, Terræ & Districtus, quantus ex iis sit numerus ablegatorum seu Deputatorum, locus & tempus Diætaram, nec non judiciorum Terrestrium; Status Tribunalium Regni & M. D. Lith. æque ac Commissionis Thesauri tum & aliorum Regni subfelliorum.

Tertiâ comprehendet numerum omnium cohortium & legionum & quidquid ad rem militarem Polonicam & Lituanic. pertinet.

Ipsam opus erit perpetuo duraturæ utilitatis; adjectus vero index temporaneæ informationis, hoc modo, ut singulis dignitatibus, honoribus, officiis & functionibus in ipso opere commemoratis, in margine numeri adscribantur ordine, & secundum hos numeros ordinata serie collocatos, Index in fine indicabit sola tantum nomina, omnium, qui istas dignitates, honores, officia & functiones quovis loco in præsentiarum obeunt & possident. Cum vero ea perpetuo mutantur, quovis anno ex Typographia Varsoviensi *Piarum Scholarum* prodibit iste index secundum illum numerum confectus, ex quo intelligi poterit mutatio præterlapso anno facta. Quod autem ad nomina & cognomina adinet, cum omnimoda cognitio eorum acquiri non possit eo loco, ubi commemorandum est, omnes ac singulos per Diceceses & Palatinatus fautores literarum rogamus & obtestamur, ut de suis Dicecesibus, & Capitulis, Palatinatibus, Terris &

Districibus nos certiores faciant. Si qui vero hoc literarium officium detrectaturi sint, suo id facient damno, cum illorum Capitulorum, Palatinatum, Terrarum & Districuum, quorum adæquata non erit notitia, vacuus locus erit, solo tantum relicto numero, absque nominibus.

NB. Cum jam hoc scriptum imprimeretur, communicavit mecum benevole Illustriss. Rzewuski Capitaneus Crusvicensis ex Bibliotheca Andreae *Opalinii* Episcopi Posnaniensis relictum Manuscriptum Historiæ Polonicæ, quod res gestas a morte *Sigismundi Augusti* 1572. ad discessum *Maximiliani* ex Polonia 1576. Libris VIII. eleganti stilo latino descriptas complectitur, sine titulo & mentione auctoris, qui initio mihi videbatur plane ignotus, cum vero diutius perquirerem & sciscitarer, tandem cognovi, id esse MSS. Swientoslavi *Orzelski* Capitanei Radzieiow. Marefchalli Comitiorum 1582. (de quo hic commemoratum est supra *Lit. B. in Corpore Script. Hist. Pol. ineditorum n. 15.*) in eo tamen differt, quod meum MSS. in se contineat 1. librum i. e. *Acta Interregni* usque ad professionem Legatorum, qui nunciarent Parisiis, *Henricum* Regem esse electum; quemadmodum etiam *Gabriel Grodeck* vel *Valent. Schlieff* in *Sched. de Script. Hist. Pol. Hoppii* pag. 39. nota marginali 2. commemorat tantum Librum I. & vocat, *Modicum* in 4. *Volumen*, ubi non integrum videtur oculis suis crevisse, quod septem posterioribus libris hic multo locupletius conspicitur, & ut *Joannes Burchardus Menckenius* princeps *Actorum Eruditorum Lipsiensium* Auctor commemorat in Catalogo Bibliothecæ suæ pag. 821. editionis 2. Lipsiensis 1727. his verbis: *ORELII Equ. Pol. &c. Liber elegans & prelo paratus, res post mortem Sigismundi Augusti a. 1572. gestas & pauca quedam ad annos sequentes 1573. 1574. 1575. spectantia exhibet.* Itaque non fragmento MSSi, quod hucusque possidebam, sed integro MSto, septem partes locupletiori, beneficio Illustriss. Capitanei *Crusvicensis* ornata erit Collectio *Scriptorum ineditorum*, quam nunc imprimendam curat *Lipsiæ Weidmannus*. Atque hæc incogniti ad hæc tempora MSti investigatio excitare debet Literatos, ut de thesauro suo quantocius proferant vetera, novam &

nunquam intermorituram exinde habituri gloriam, famamque perennem.

OMISSA.

- Pag. 33. Item prelo digna Collectio omnium Concionum & Orationum præcipuarum Ludov. Zaluski Episc. Ploc. (MSS. hæret in manibus Reverendiss. Episc. Ploc.)
- Pag. 41. post N. 5. Blocii Hugonis S. Cesar. Maj. Bibliothecarii Viennen. Miscellanea rerum Polonicarum, hoc est, Consultationes de eligendis Poloniae Regibus initæ, Ordinum Regni Decreta, seu Consulta, Diplomata, Legatorum orationes, Literæ item de rebus Polonicis scriptæ multaque alia huc pertinentia 1572-1576. (In Bibl. Vindobonensi. Ita Jacob. Frid. Reimannus in Recensionis Specialis codicum MSS. hujus Bibl. Lambecii & Nesselii continuatione pag. 14. edit. Hannoveræ 1712.)
- Pag. 42. post N. 24. Kmicic Nicolai Soc. Jesu. Nitidissima ejus Poemata lucem expectant. (Kojalowicz in Miscell. Litv. p. 128.)
- Pag. 43. post N. 28. Nowak Andreas Soc. Jesu, reliquit opus fere absolutum, tanta eruditionis varietate & eloquentiæ copia, conscriptum, ut merito ipsum memorabilibus illius seculi annumerari possit. (Idem p. 126.)
- Pag. 44. post N. 38. Ruzzkowski Nicolaus Abbas Paradisiensis. Ejus quoddam opus citatur a Damalewicz in Gnesn. p. 279.
- P. 45. post N. 40. Sawicki Caspar S. J. Præter varios libellos typo vulgatos, indicem biblicum omnium materiarum valde utilem, prope absolutum reliquit. (Ita Kojalowicz in Misc. Lit. p. 126.)
- P. 46. post N. 53. Vladimirus Paulus de bello Cruciferorum in Prussia contra infideles. (Catal. Bibl. Bliwernitz.)
- P. 47. post N. 57. Plurium Scriptorum ineditorum & Lucubrationum a PP. Dominicanis Polonis conscriptorum specificatio, reperitur in Abrahami - - vii B. Ceslai pag. 30. edit. 2. Vratislaviæ 1703.

FINIS.

CATALOGVS ALIQVOT LIBRORVM,

QVI

PROPRIIS SVMTIBVS PRODIERVNT VT ET
IN COPIA HABENDI SVNT

APVD

GEORGIVM MARCVM KNOCH,

BIBLIOPOLAM DANTISCANVM.

Böhmii (Mart.) Commentarius de Interregnis in Regno Poloniae.
Thorun. 8.

Grüttneri (Sam. Fran.) Tractatio Juris Publici Pruthenici de Prussia nunquam & nulli Tributaria. Dant. 1741. 4.

de Hauenstein (Jo. Heinr.) Repertorium juris Pruthenici, nimirum Municipalis, Culmensis emendati, correcti & revisi ut & juris Terrestris terrarum Prussiae. Dant. 1730. 4.

— Lauda Statuum & Ordinum terrarum Prussiae in Conventu Generali die 28. Aug. an. 1730, Graudenti congregatorum. ib. 4.

Heidensteinii (Rein.) De dignitate & officio Cancellarii Regni Poloniae. Dant. 1742. 4.

Hoffmanni (Joh. Dan.) De Typographiis eorumque initiis & incrementis in Regno Poloniae & Magno Ducatu Lithuaniae, cum variis observationibus rem & literariam & Typographicam utriusque gentis aliqua ex parte illustrantibus. Dant. 1740. 4.

Jus Terrestris Nobilitatis Prussiae correctum, adjectis passim Allegatis ex Herburto & Constitutionibus regni, it. Jura Fundamentalium Terrarum Prussiae. Dant. 1733. 4.

Leutingeri (Nic.) Opera Omnia historica, 2. Tomi. Frf. 1729. 4.

Leyva (Hieron. Ven. Archiep. & Abb. Eccles. Metrop. Montis Reg.) Examen Episcoporum & eorum, qui approbandi sunt ad administranda Sacramenta, utile Examinatoribus, Judicibus Ecclesiasticis, Advocatis & Procuratoribus, omnes Decisiones Juris Canonici &c. Pofn. f.

- Luderi (P. Barth. S. J.) Epigrammata & Elogia divorum Societ. J. ac præcipuarum Familiarum in Polonia. Col 1738. 8.
- Nova Polonica ex Comitibus Grodnensibus de Legatis Pontificis Maximi & Regis Magnæ Britanniæ, nec non de Jure Patronatus, aliisque ad Historiam recentiore[m] Poloniæ spectantibus rebus. Colon. 1728. 4.
- Privilegium Civitatum minorum Prussiæ occidentalis Commentariolo illustratum, præmittitur de Civitatibus minoribus introductio historica. Dant 1739. 4.
- Schotti (Andr.) Prussia Christiana, sive de Introductione Religionis Christianæ in Prussiam per Martyres tentata. 1738. 4.
- Tractatio juris publici de Indigenatu Polonorum, ex jure publico polonico deducta, ib. eod. 4.
- Schultz (D. Georg. Pet.) Commentarius de Cancellariis Regni Poloniæ. c. fig. Dant. 1742. 4.
- Historia Interregni novissimi & Comitiorum in Prussia polonica anno 1733. celebratorum, una cum quamplurimis Mæc[en]s[is] Actis ad Jus Publicum & Historiam Prussiæ pertinentibus, cum fig. Dant. 1738. 4.
- Augusti II. Reg. Polon. æterna Memoria in Nummis, cum fig. 1733. f.
- Seyleri (Georg. Dan.) Actus Solemnis Eucharisticus in memoriam quinti ab urbe Regia Elbinga condita Seculi MDCCXXXVII. Elb. cum fig. fol.
- Orationes III. quarum I. de Cura posteritatis, II. de Vineâ litteraria, III. de arte magna nihil sciendi, accedit ejusd. Bibliothecæ Elbingensis publicæ Diatyposis historica. Elbing, 1736. 4.
- Vita Jacobi Henrici Zerneckii, Præconsulis Thoruniensis, Scriptis Fatorumque fama nobilitati, exposita à M. Jo. Benj. Dragheim, accedunt duæ Amplissimi Viri Disputationes, altera Theologica, de statu infantium à Gentilibus progenitorum, cum in infantia decedunt, altera Juridica, de milite desertore. Dantisc. 1733. 4.
- Zaluski (Jos. Andr.) Specimen Historiæ Pol. Criticæ. Varf. 1735. 4.